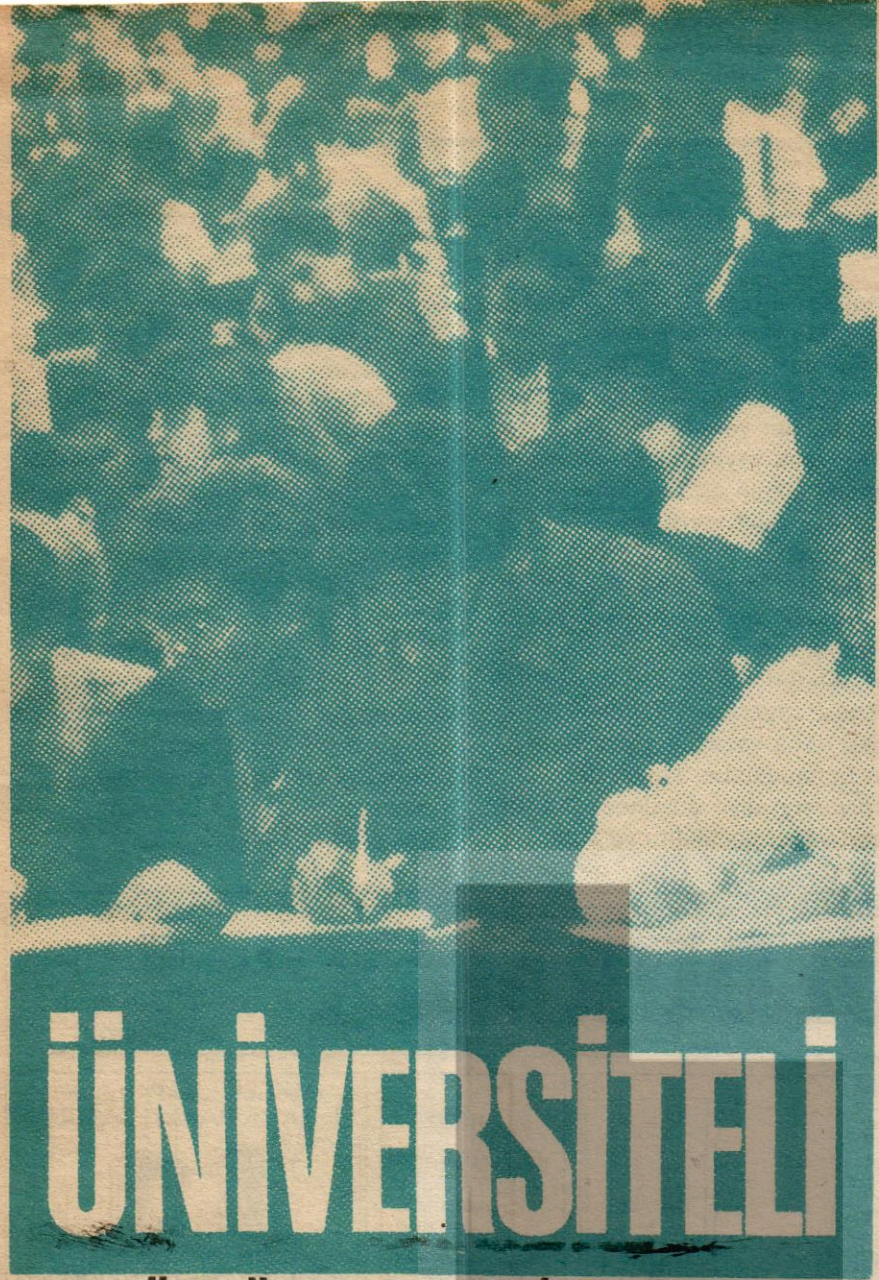

ÜNİVERSİTELİ

15 GÜNLÜK GENÇLİK GAZETESİ

Sayı: 1 15 Mart 1988 500 TL.

ÇIKARKEN

Üniversiteli'yi çıkarma fikri kafamızda yer etmeye başladığında bunu, ulaşabildiğimiz birçok kişiye açtık. Aldığımız yanıtlar değişik oldu. Küçümsenmeyecek bir kesim olumlu buldu. Kimisi hemen benimsedi. Amacımızı anlayamayanlar da oldu. Bazıları açıkça bu girişimi anlayamadıklarını ve pek de gerekli görmediklerini söyledi. Bazılarıysa kimi kuşkular ve kaygular taşıdıklarını belirtti.

Aldığımız yanıtların bu kadar farklı olmasının önemli bir nedeni, ülkemizde daha önce üniversiteye yönelik gazete türü bir çalışmanın olmamasından kaynaklanıyor. Yani, görüşlerimizin şu ya da bu yönde olmasını sağlayabilecek deneyler pek yaşanmış değil. **Üniversiteli**'yi çıkarma gerekçeleri somut ölçülerle değerlendirilemiyor. Aynı eksiklik kuşkusuz bizim için de geçerli. Ama biz bu yönde bir adım atmak istiyoruz. Bir dizi olası eksiklik ve yanlışlıkla birlikte giderek gereksinime daha iyi bir yanıt (ya da yanıtlardan biri) olabileceğimizi düşünüyoruz.

"Üniversiteye yönelik gazete tür bir çalışma yok" derken, bu yöndeki kimi yaklaşımları, varsa iddiaları görmezlikten gelmek değil niyetimiz. Biz, bu yönde, hem geçmişte hem de bugün önemli bir boşluğun olduğunu sanıyoruz. Yalnızca belli bir siyasi gruplaşmanın sözcülüğünü yapan, bu anlamda benzer diğer girişimlerle arasındaki farkı belirtmeye gereksinim duyan bir basın çalışması değil düşündüğümüz. Daha kapsamlı, daha bütünsel, çağdaş, ilerici bir bakış açısıyla bir üniversiteli basını yaratabileceğimizi düşünüyoruz. Üniversiteli genç insanın heyecanını coşkusunu, cesaretini, duygusallığını, tepkiselliğini, henüz yabancılaşmaya boyun eğmemiş insanseverliğini yansıtmak istiyoruz. Üniversiteli genç insanın bu özelliklerini kendisi ve toplumu için iyiden ve olumludan yana etkilemek istiyoruz, üniversiteliye özgü, ona seslenen, onun enerjisiyle yaşayan bir gazete yaratmak istiyoruz.

Bu amaçla yola çıkarken çok iddialı değiliz. "olmazsa da olmaz, bir deneyelim" demiyoruz kesinlikle. Ancak bizce böyle bir boşluğu tek başına **Üniversiteli** dolduramaz. Bu gerçekçi olmaz. Biz üniversiteli basını oluşturmaya yönelik alçakgönüllü bir yaklaşım sunuyoruz.

Basının, hele de sırtını güçlü finans çevrelerine dayamayan basının yaşamını sürdürebilmek için nice uğraşlar verdiği, yıllardır sürdürülen depolitizasyon politikasının da önemli ölçüde basına darbe vurduğu bir dönemde çıkıyor olmamız bizi ürkütüyor bir yandan. Öte yandan, başarılı olabildiğimiz ölçüde **Üniversiteli** benzeri yaklaşımların artabileceği düşüncesi ise, bizi coşkulandırıyor. Bu anlamda başarmak zorunda olduğumuzu biliyoruz. Bu anlamda iddialıyız.

Başına buyruk bir üniversiteli gazetesi yaratmak istiyoruz. Kim bizimle çalışmak ister?

Yalnızca parmak kaldırmayın...

SAVULUN! DİSİPLİN SORUŞTURMALARI GELİYOR...

Oktay Özcengiz

Mahallenizdeki postacı ile aranız nasıl? İyi mi? Güzeel! Bir sır vereyim mi? Bu aralar postacınız ile aranız bozulabilir. Neden mi? Neden olacak, getireceği davetiye yüzünden.

Davetiyeler günün modası. Çoğunlukla sarı zarfın üzerindeki resmi posta pulu ile geliyorlar. Önceleri daktilo ile tek tek yazılıyordu. Artık şimdilerde -sürümden olacak- teksir edilmiş, çoğaltılmış haldeler. Hem de biraz tehditkar.

Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği'nin 16. maddesi gereği *"... özürsüz olduğunuz ve bu çağrıya uymadığınız veya özürünüzü zamanında bildirmediğiniz taktirde savunmadan feragat etmiş sayılarak, diğer delillere dayanılmak suretiyle hakkınızda gerekli kararın verileceğine..."* bilginiz rica edilir. Altta soruşturma yeri ve saatiyle *"suç"* olan davranışınız birkaç sözcükle savuşturulur. Sonra gelsin soruşturma.

Soruşturma deyince de pek matah bir şey beklemeyin. Onun da davetiyelerin *"ciddiyetinden"* aşağı kalır yanı yok.

Nasıl olmasın. Siz suçlara bakın hele:

Marmara Üniversitesi Basın-Yayın Yüksek Okulu'nda *"Aynı anda iki erkeğe birden meyil vermek"* suçlamasıyla soruşturmaya çağırılmış insanlar. Soruşturmacıların ellerinde ne menem kanıtlar varmış bilemiyoruz. Bildiğimiz, soruşturma sonunda yargılanan kız öğrenci bir ay, nedense erkek öğrenciler ise birer hafta uzaklaştırma cezası almışlar.

Ne mantıklı değil mi? Öyle. Ama daha bitmedi. Bir bakın hele:

İ.Ü. Fen Fakültesi 1. sınıf öğrencisi Bilgehan URAL'ın suçu ise evlere şenlik. URAL, *"fizik 1 dersinde yazı tahtasını silmekte olan öğretim görevlisinin ayaklarının arasına kibrit kutusu atarak, dersi ihlal"* suçundan koskocaman bir uyarı cezası almış.

Vay terbiyesiz vay! Okula, öğretmene saygısızlığın bu kadarı olmaz, diyeceksiniz. Vee yanılacaksınız. Bakın, daha neler var.

İ.Ü. Fen Fakültesi'nden ismail HAYTA *"Genel Biyoloji 1 dersine geç geldiği için, derse kabul edilmemesi üzerine itiraz edip, tartışma sonunda hane kapısını şiddetli şekilde çarparak çıktığı tespit..."* edilmesi üzerine alıvermiş uyarı cezasını.

E, pes vallahi. Eskiden gaze-

Devamı sayfa 8'de

Fotoğraf: Oktay Özcengiz

Disiplin soruşturmalarını protesto etmek için açlık grevine başlayan Marmara Üniversitesi Basın-Yayın Yüksek Okulu öğrencilerine "müdahale" edilirken.

ANAP Milletvekili Ali Sami AKKAŞ:

"ÖĞRENCİLER ÖĞRENCİLİĞİNİ BİLMELİ"

Üniversiteli muhabirleri disiplin soruşturmaları ve öğrencilere verilen disiplin cezalarıyla ilgili olarak parlamentonun bir grup **"en genç"** milletvekili ile görüştü. Muhabirlerimizin yönelttiği **"disiplin soruşturmalarını ve cezalarını nasıl yorumluyorsunuz. Sizce disiplin cezası verilirken öğrencilerin de söz hakkı olmalı mı, üniversiteli gence genelde nasıl bakıyorsunuz?"** sorularına ANAP, DYP ve SHP'den değişik milletvekilleri değişik yanıtlar verdiler. SHP İçel milletvekili Fikri Sağlar disiplin cezalarının "ülkenin dinamiklerinden biri olan öğrenci gençliği yıptarma tatkiği" olarak değerlendirirken, ANAP milletvekili Ali Sami Akkaş "disiplin cezası verilirken öğrencinin söz hakkı olmalı mı?" sorusuna "öğrenciler öğrenciliğini bilip ona göre davranmalı" yanıtını verdi. Ali Sami Akkaş "hangi üniversiteden mezunsunuz?" sorusunu ise "ee, ben üniversite okumadım" şeklinde yanıtladı.

SHP İçel milletvekili Fikri Sağlır (35): **"Üniversite gençliği ül-**

Devamı sayfa 12'de

YUNANİSTAN'DAN MEKTUP VAR

Yunanistan Ulusal Öğrenciler Birliği geçtiğimiz ay içinde İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Öğrenci Derneğine bir mektup yolladı. Mektupta, YÖK'e karşı başlatılan kampanyanın Yunanistan öğrencileri tarafından desteklendiği dile getiriliyor. Mektupta ayrıca Türkiye'deki öğrenci dernekleriyle dayanışma içinde olunduğu belirtiliyor ve EFEE Merkez Konseyinin YÖK karşıtı kampanyayı destekle-

Devamı sayfa 12'de

Filistin Halkı İle (Sakın) Dayanışma!..

Filistin topraklarında, yıllardır bir terör havası estirilmekte. Filistin halkı, İsrail'in baskı politikası sonucu, yersiz-yurtsuz kalmıştır. Gazze ve Batı Şeria'daki Filistin mülteci kamplarında Ocak ayında bir hareketlilik başladı. Bir isyan,

Devamı sayfa 12'de

Tarık Dursun K.: "KISMETİ SAHİDEN KAPALI GENÇLİK." Sayfa 4'de.

Yurttaşlık hakkı için girişimde bulunulurken Nâzım HİKMET. Sayfa 6'da.
Nâzım'ın kardeşi Samiye YALTIRIM'la Söyleşi. Sayfa 7'de.

8 MART: Sayfa 13'de.

SPOR: Sayfa 14'de.

OKUYUCU MEKTUPLARI

Okuyucuya Mektup...

Sevgili okuyucu,
İlk mektubu ben yazıyorum. Çünkü istiyorum ki önce kendimi tanıtayım. Eğer söyleyeceklerim bir ölçüde etkili olabilirse seninle mektuplaşalım.
Sevgili okuyucu, benim amacım tek yanlı olarak sana seslenmek değil. Sana söyleyecek çok şeyim var kuşkusuz. Ama bir süre sonra bunların, daha önce söylediklerimin tekrarı olması tehlikesi taşıdığını hissediyorum. Üstelik böyle tek yanlı bir sesleniş gelişmeye açık bir dostluk sağlamaz bize. Ben bir öğretmen gibi davranmak istemiyorum. Bir öğretmen olduğumu da sanmıyorum. Senin bilmediğin kimi bilgilere sahibim belki, ama senden de öğreneceğim çok şey olduğunu sanıyorum. Senin mektupların benim için büyük önem taşıyor. Hem kendimi değerlendirmede, kendime çekidüzen vermede, hem de doğru olmayan şeyler söyleyip söylememede senin mektupların benim için ölçü olacak. Onun için; "Ne kadar doğru söylüyorsunuz." yollu mektupların beni olumlu yönde etkileyeceğini düşünmüyorum... Senin mektuplarını arka sayfalara, belli belirsiz yerlere atmayı da düşünmüyorum. Yalnızca bir köşeye de hapsetmeyi de düşünmüyorum. Bazen haber olacak senin mektupların, bazen tartışma bandına girecek, bazen de yorum olacak. Diğer yerlere koyamadığım mektuplarını yayımlayacağım bu köşede... Senin eleştirilerine, sorularına yanıt vermeye çalışacağım.
Şiirlerini de yolla bana, öykülerini de... anıların da ilgilendiriyor beni, gözlemlerin de...
Eğer senden çok az mektup gelirse başarısız sayacağım kendimi. Çünkü bana yazacak kadar beni içten bulmuyorsun, kendinden saymıyorsun diye düşüneceğim. O zaman yayın politikamı yeniden gözden geçireceğim.
Ben bayi satışı olmayan bir gazeteyim. Dağıtım elemanlarım aracılığıyla elden ulaşacağım sana. Bu yöntemi zorlayacağım. Dağıtım şirketlerine bağımlı, bayilerden ilgi çekebildiği oranda çıkan bir gazete olmamak için direneceğim. Seninle daha direk, olanaklı olduğunca aracısız bir dostluk kurmak istiyorum.
Sonuç olarak; mevcut yayımcılık girişimlerinden farklı, muhalif bir gazeteyim ben. Böyle kalmak için inatla ayak direyeceğim.
Senin gösterdiğin ilgi oranında ayakta kalabileğimi biliyorum...
Sevgi ve dostlukla.

Biliyor muydunuz?

Yüksek Öğretim Kanunu
Yasa No: 2547 Resmi Gazetede yayın tarihi 6.11.1981/17506

Madde 48: Üniversitelerde ders kitaplarıve teksirleri ilgili üniversitede basılır veya bastırılır ve öğrencilere maliyetlerini aşmayacak fiatla satılır. Ders aracı olarak kullanılan kitap ve teksirleri öğretim elemanları kendi hesaplarına bastıramazlar. Ancak, başvurdukları eğitim-öğretim yılı içinde bastırılamayacağı, kurumun yönetim kurulunca yazılı olarak bildirilen kitapları kendilerinin bastırma hakları saklıdır.

Ders kitaplarının ve teksirlerinin bastırılmasında uygulanacak esaslar ve ödenecek telif hakları Yüksek öğretim Kurulunca düzenlenir.

Polis vazife ve salâhiyet yasası
Yasa No: 2559 Resmi gazetede yayın tarihi 14.7.1934/2751
Madde 20/2: Zabıta aşağıda yazılı hallerde üniversite, bağımsız fakülte veya üniversiteye bağlı kurumların binalarına veya bunların eklerine girebilir.

A- Üniversite binaları veya ekleri içinde, kurumun imkanlarıyla önlenmesi mümkün görülmeyen olayların çıkması ihtimali karşısında rektör, acele hallerde de dekan veya bağlı kuruluş yetkililerinin zabıtadan yardım talep etmeleri halinde,

B- Herhangi bir davet veya izne bağlı olmaksızın suç veya suçluların kovuşturulması için her zaman.

Fıkranın (A) bendinde gösterilen hallerde talep derhal yerine getirilir. (B) bendinde gösterilen hallerde de giriş sebebinin niteliğine göre, kurumun yetkilileri teşebbüsten haberdar edilebilir.(x)

(x) 3. fıkranın, zabıtanın suç ve suçlu kovuşturmak üzere çağrısız ve izinsiz üniversite binalarına ve eklerine girdiği halde durumdan yerine göre yetkilileri haberdar etmemesine ilişkin hüküm Anayasa Mahkemesince 25.4.1974 gün ve E. 1973/41; K.1974/13 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

"SAYI DOLDURMAK"

Eser: Demirtaş Ceyhun
Çizen: Seyfi Şahin

SÜRECEK

ÜNİVERSİTELİ

Sahibi ve Yazıişleri Müdürü: Sultan ALTUN • **Haberler:** Mesut ÖZDİNÇ • **Teknik Yönetmen:** Mehmet KIRARSLAN • **Abone Koşulları:** 3 Aylık 2500 TL, 6 Aylık 4500 TL, Yıllık: 8000 TL. • **Yönetim Yeri:** Çakırağa Mah. Abdüllatif Paşa Sok. Şekerci Han. 6/29 Aksaray-İSTANBUL
Baskı: Murat Ofset

52 ÖĞRENCİYE GÖZALTI

Türkiye'nin çeşitli illerinden gelip İzmir'de toplanan Öğrenci Dernekleri temsilcileri gözaltına alındı.

Toplantıya katılan 52 öğrenci Emniyet Müdürlüğü'ne götürülürken, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Derneği'nde bulunan, afişlere ve kitaplara da el konuldu. Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğrenci Derneği temsilcisi **Cemal Polat** gözaltında tutulurken, diğer dernek temsilcileri serbest bırakıldılar.

MSÜ'de Alman Topluluğundan:

ENDER RASTLANAN BİR KONSER-GÖSTERİ

Mimar Sinan Üniversitesi ile İstanbul Türk-Alman Kültür Enstitüsü, **"İp Cambazlığı", "Esemble 13"** Topluluğu'nun gerçekleştirdiği konser-gösteride müziğin alçalıp yükselmesi, demir odadan çıkan balyoz sesleri ve kıvılcımlar ile aktörün devinimleri izleyenlere ilginç anlar yaşattı.

Ver Parayı Al Fahri Doktorluğu

ÜNİVERSİTELER BAĞIŞ PEŞİNDE

Üniversiteler, eğitime ayrılan ödeneklerin yetersiz oluşundan dolayı öğrencilerden alınan harçlara rağmen harcamalarını karşılayamıyorlar. Üniversiteler açıklarını özel kişi ve kuruluşlardan sağlanan bağışlarla gidermeye çalışıyorlar. Bağışları sürekli kılmak ve **"teşvik etmek"** amacıyla bilimsel çalışmalarla ilgisi bulunmayan iş adamlarına **"fahri doktorluk"** veriliyor.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİNDE YEMEK ZAMMI, YEMEKHANE SORUNLARINI GÜNDEME GETİRDİ

İ.Ü. yemekhanesinde yemeklere zam yapılması öğrencilerin tepkisine yol açtı. Yemek zammına tepki gösteren öğrenciler yemekhane ile ilgili birikmiş diğer sorunlarını da gündeme getirdiler. İ.Ü. öğrencileri yemeklerin sağlıksız çıktığını, yemekhanenin yetersiz olduğunu, yemekhane temizliğinin denetlenmediğini belirttiler.

İstanbul Üniversitesi'de yemek zammı ve yemekhane şartlarını pretesto eden öğrenciler, 3500 imzalı dilekçelerini 24 Şubat'ta rektör **Cem'i Demiroğlun**'a iletmek istediler. Ancak rektör Demiroğlu'nun **"Sadece üç temsilci ile görüşürüm ve dilekçeyi diğerleri ile birlikte işleme koyarım"** demesi üzerine, öğrenciler dilekçelerini duvarlara yapıştırdılar.

Fotoğraf: **Oktay Özcengiz**

ÖĞRENCİLERDEN KIYAFET ŞOV

MSÜ Güzel Sanatlar Fakültesi'nin 105. kuruluş yıldönümü nedeniyle 4 Mart'ta kıyafet balosu düzenlendi. Baloya *palyaço, kurt* adam, korsan, vezir, asker, köylü, hamile kadın ve çok çeşitli kıyafetlerle bine yakın öğrenci ve mezun kuruluş yıldönümünü coşku ile kutladılar.

"GENÇ HUKUKÇULAR" 1. YAYIN YILINI KUTLADI

Genç Hukukçular Dergisi 26 Şubat'ta I. yayın yılını Beyoğlu Dünya Sinemasında kutladı. Genç Hukukçular Dergisi bir yıldır yayın hayatını sürdüren, bilimsel-mesleki bir dergidir. Sayfalarını hukuk öğrencilerine açan ve tamamıyla öğrencilerin sorumluluğunda çıkan bir yayın organıdır.

Genç Hukukçular Dergisinin I. yayın yılını kutlama gecesine, genç müzik toplulukları özgün çalışmalarıyla geceye renk kattılar. Müştak Erenus, Hüseyin Haydar ve Muzaffer Özdemir şiirlerokudu; İ.Ü. Hukuk Fakültesi Folklor ekibi salona Anadolunun coşkusunu taşıdı.

AKŞİT HOCAMIZI YİTİRDİK

Yazar, çevirmen ve edebiyat eleştirmeni **Prof. Dr. Akşit Göktürk** 27 Şubat'ta İstanbul'da öldü.

Akşit GÖKTÜRK İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü Anabilim Dalı başkanıydı.

Çok sayıda deneme, eleştiri ve incelemesi yayınlanan Akşit Göktürk'ün Edebiyatta Ada (1973), Okuma Uğraşı (1979) ve Dillerin Dili (1968) adlı kitapları bulunuyor.

BASINDAN ÜÇ KÜPÜR

Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı Güzel'in Cumhuriyet'e demeci:

'Hedefimiz, 21. yüzyılın nesli'

ÜLKER GÖKTÜRK
TUNCAY ÖZKAN

Gelecek neslin tarifi: *Milli, manevi, ahlaki değerlerine bağlı; vatanını, milletini seven, aynı ölçüde dinamik, bilgili, modern bilim ve teknolojiyle teçhiz edilmiş, hür düşünceye, müsamahaya mutlaka açık, otoriter zihniyette olmayan.*

— Eğitim sisteminizde bir değişiklik yapılması düşünülüyor mu? Örnek alınacak eğitim modeli nasıl olacak?

GÜZEL — Türk eğitim sisteminde 20 sene içinde diğer önemli bir değişiklik de, ara kademe dediğimiz orta öğretim ile yüksek öğretim arasındaki kademelerin, özellikle devletteki istihdam dolayısıyla problemler çıkartıcı olması yüzünden eski teknik okullarının ortadan kaldırılmasıdır. Böylece ya yüksek öğretim vardır ya orta öğretim vardır denilmiştir. Ama YÖK onlisansları çıkarmıştır. Öğretmen yetiştiren kurumların da ortadan kalkması ilgi çekici bir konudur, üzerinde mutlaka durulmalıdır. Bunların kaldırılması öğretmen yetiştiren kurumların yüksek okul olarak düşünülmesinden, yani tamamen iyi niyetten kaynaklanmaktadır.

Dinçerler'in kitap seferberliği hayırlı

GÜZEL — Bu konuya el atmaya mecburuz bir kere. Hükümet programında bu bana verilmiş bir görevdir. Ama şu var ki, Türkiye'de yabancı dil öğretiminde tam bir karışıklık yaşanmaktadır. Okullarda senelerdir yabancı dil ezberletilmektedir. Biz koleji ve yabancı dille öğretim yapan okulların dışında yabancı dil öğretiminde tam manasıyla israf içindeyiz. Çocuklara kıyıyoruz, onları harcıyoruz. Sayın Dinçerler, bu konuda da çok [illegible] de çok hayırlı bir iştir. Sonradan zaten aynı hızla olmasa da Sayın **Emiroğlu** da devam etmiştir. Gayet tabii ben de devam edeceğim. Ders kitapları yazma işini lütfen umacı olarak görmeyiniz. Aksine, teşvik ediniz. Biz basından bunu bekliyoruz.

— **Okullarda yabancı dil eğitimi konusundaki düşünceleriniz nelerdir?**

GÜZEL — Bu konuya el atmaya mecburuz bir kere. Hükümet programında bu bana verilmiş bir görevdir. Ama şu var ki, Türkiye'de yabancı dil öğretiminde tam bir karışıklık yaşanmaktadır. Okullarda senelerdir yabancı dil ezberletilmektedir. Biz koleji ve yabancı dille öğretim yapan okulların dışında yabancı dil öğretiminde tam manasıyla israf içindeyiz. Çocuklara kıyıyoruz, onları harcıyoruz. Sayın Dinçerler, bu konuda da çok [illegible] kimse lisan öğrenemedi.

— **YÖK'te yeni değişiklikler olacak mı?**

GÜZEL — YÖK'te son kanun hükmünde kararnameyle yapılan değişiklikler bir yapı değişikliğidir. Ümit ediyoruz ki bu, YÖK'ün daha sıratlı çalışması bakımından faydalı olacaktır. YÖK'te yapılan değişiklikler, aslında bizim hükümet programımızda sözünü ettiğimiz değişiklikler değildir. Eğer değerlendirme sonucunda gerekli olursa, YÖK Kanunu'nun değiştirilmesi sonradan gelecektir.

Öğretmenliğin kalitesini halletmek

— **Orta ve ilkokulların derslerine sistemiyle ilgili bir de[illegible] olacak mı?**

BİR FOTOĞRAF

Açlık, günümüzde işte bu kadar somut. Fotoğrafı çekilebilir, resmi yapılabilir. İşte günlerdir ağzına hiçbir şey koymayan Üniversite öğrencisi Ezgel Türkoğlu. Son çare olarak, Kadıköy Adliyesi'nde görevli bir tanıdığından borç para almak için çırpınıyor. Adliye kondoncunda [illegible]

Hasan Celal GÜZEL'in Cumhiriyet'e demeç verdiği tarihin çok yakınlarında NOKTA'da ve SABAH'ta "aç" ve "telekız"lık yapan üniversiteli gençlerin resimleri yayımlandı.

Yiyenin de karnı doymuyor, pişirenin de...

Tayfun SEVER

İstanbul Üniversitesi'nce yemekhaneden yana dertli olan yalnızca öğrenciler değil.

Fotoğraf: **ÜNİVERSİTELİ**

Başlarındaki beyaz bereleri, beyaz ceketleri ile taa uzaktan seçiliyorlardı. 150-200 kişilik bir kalabalıktılar. Yaklaşınca sıradan bir toplaşma olmadığını anladım. Kalabalıktan homurtular yükseliyordu. Fotoğraf makinesi ve bloknotu görünce birbirlerine işaret ettiler beni.

—Gazeteci... Bir gazeteci daha geldi...

Kalabalık üzerime doğru yürümeye başladı.

—Çek bizi ağbi, çek...

"Şöyle toplanın da çekelim. Hayrola? N'olaki bu saatte Rektörlük binasında... Bir sıkıntınız var herhalde?

—Para yok diyorlar.

—Para vereceklerdi. Dolandırıp duruyorlar.

—Çek ağbi, çek... Hangi gazetedensin?

"Üniversiteli gazetesindenim. Burada kiminle görüşmeye geldiniz?"

—Rektörle ağbi, rektörle görüşmeye geldik. Yok diyorlar. Rektör gitmiş.

"Bir yetkili bulamadınız mı, konuşacak?"

—"Yok" diyorlar... "Yarın gelin" diyorlar.

İstanbul Üniversitesi ile yemekhane işçileri arasında imzalanmış olan eski sözleşme 1987 Ocak'ında bitmiş. Bu toplu sözleşmeden doğan maaş farkları en son 29 Şubat'a dek ertelenmiş. Toplam bir yıllık fark alacakları var işçilerin. Ve Ocak'tan bu yana her ödeme gününde ilerki bir tarihe erteleye erteleye 1 Mart'a kadar oyalamışlar işçileri.

—Senin anlayacağın karnımız doymuyor. Doymadığı gibi içerde biriken paralarımızı da 2 aydır alamıyoruz, gazeteci bey...

"Öğrencilerin de karnı doymuyormuş. Ne diyorsunuz bu işe?"

—Doymaz tabii. Onca genci iki kazan yiyesi olup da bir kazanla doyurmaya kalkarsa üniversite, herkese kepçenin ucunun ucu kadar yemek düşer elbet... Biz denileni yapıyoruz. Azıcık artırsak kepçeyi, arkadan gelen yiyemeden döner vallahi.

—Yürüyün arkadaşlar. Şöyle yürürken arkamızdan da çeksin gazeteci bey... Yüksekçe bir yere çık ki hepimizi alsın...

...Geldikleri gibi elleri boş döndüler mutfaklarına... "Yarını bekliyoruz, yarın yine gideceğiz" diyorlardı.

BİR PORTRE

O, bu işin uzmanıdır; seçmek ve elemenin. Onun bu işe ilkokul sıralarında başladığı rivayet edilir. Daha minik bir çocukken arkadaşlarını 2 aşamalı bir sınamadan geçirdikten sonra seçerdi.

Gençliğinde "dambaşında un eler tombul tombul memeler" türküsünü dilinden düşürmezdi. Şimdiyse elinin altında bilgisayarlar, 67 vilayete yayılmış bir sınama ve eleme merkezi vardır. İşte, o, bu merkezde irice olanları ayırdetmek için elek sallayanlara şeflik eder. Gençlerine yeni iş ve eğitim alanları açmak yerine bol bol medrese açan ve kontenjanları durmadan ikiye katlayan onun "işbitirici" şefleri ise her yıl ona onbinlerce genç sipariş ederler. En uygunlarını seçer ve gönderir; tabi iki aşamalı bir sınavla... Sınav önceleri TV'ye çıkarak adaylara kahvaltı listesi sunar.

O, daima işini büyük bir ciddiyetle sürdürmüştür. Seçtiklerinin tekrar sınanmaları, ondan daha ince elekçilerin elinden geçmesi, çoğunun da atılmasına rağmen bir gün bile yakınmamıştır. Tam tersine, yerleştirdikleri fakültelerden yığın yığın atılanlara bir "af" çıkarılması önerisi ortaya atıldığında, o da, ortaya atılmıştır.

"Ne münasebet efendim, atılanları bir daha geri alırsak elemenin ne anlamı kalır. Tabii seleksiyon bu; Darwin öyle diyor. Eğitimin kalitesinin düşmesinden sözedilirken, başarılı olmayanlara müsamaha yok" diyerek yaptığı çıkışla herkesi şaşırtmıştır. Bununla da kalmamıştır.

Elenmeyerek öğütülmeye... pardon eğitilmeye gönderilenlerden alınan "öğrenim harcının" bir milyona çıkarılmasını istemiştir. "Biz bu hizmeti babamızın hayrına vermiyoruz. Vatan millet Adapazarı aşkı. Bazı münasebetsizler, harç, eğitim eşitsizliğini ortadan kaldırıyor, fakirler okuyamıyor diyor. Bölücülüğün iftiralarına bakın siz. Devlet Beyazıt Camisi önünde ağzıyla güvercin tutan fakir öğrencilere harç kredisi vermiyor mu? Sonra 3F fonu ne güne duruyor? Bilin bakalım 3F fonu nedir? A) Farmason Farfara Fonu, B) Fakir Fahrettin Fonu, C) Falancayı Faraşla Fonu, D) Fan Fin Fon, E) Fak Fuk Fon, F)Hiçbiri

Bu sözlerinden sonra herkes birbirine sormaya başlamıştır: "Bayram değil ÜSS değil onu böyle konuşturan ne? Kimine göre, O, "doldur-boşalt çevriminde", "doldur" aşamasının şefi konumundaydı. Oysa O, tüm "doldur-boşalt şefinin", kurul başkanının yerine göz dikmişti. Ve şimdiden göze girmeye çalışıyordu.

Son sözleri bu yöndeki söylentileri doğrular nitelikteydi. "Eğer atmazsak çocuk ahlaya tıslaya (en iyi işitsel efekt oskarı) 4 yılda da 10 yılda da mezun olacaktır. O zaman niye çalışsın. Atmayacaksak ben giriş belgesi yanında bir de diploma göndereyim olsun bitsin."

Bu "Orta Yazısı"nda ("Köşe Yazısı"na inat) daha "yaşlıca" olanlar seslenecek her 15 günde bir.

KISMETİ SAHİDEN KAPALI GENÇLİK

TARIK DURSUN K.

NECATİ Cumalı, kendi kuşağını da, onları izleyen bizim kuşağımızı da **"kısmedi kapalı gençlik"** diye niteler. Doğrudur bu. Aynı kuşaktan bir başka eğilimin uzantısı Tarık Buğra da "Gençliğim eyvah" diyerek katılır bu yazıklanmaya.

Gençlikleri kötü geçmiş ya da kötü geçirilmiş kuşaklardan yararlılıklar, olumluluklar beklemeli mi? Yüreği kopartılmış, umutları erken yitirtilmiş, kimliğiyle kişiliğini arayıp bulmaktan vazgeçirilmiş bir kuşaktan kim ne umar ki zaten.

Biz, koşullandırılarak büyüdük. **"Aziz vatan malı"** ve **"ulu ağacın birer dalı"**ydık. **"Yardım görecek"** ve **"bakılacak"**tık. Yanı sıra, bir gelecekte Cumhuriyet bize emanet edilecekti. O nedenle...

O ya da başka nedenlerle hiçbir yetkili ve etkili bizi ne "aziz vatan malı", ne de "ulu ağacın birer dalı" gibi görmedi. Yardım da görmedik, bakılmadık da.

Cumhuriyetin emanet edilmesi konusuna gelince... Mustafa Kemal bunu söz konusu ettiğinde, biz, daha çocuktuk. Kuşkusuz, günü gelecek, **"gençlik"** de olacaktık. Ama, ne var, bizim önümüzdeki kuşağın önündeki kuşak da her bir daim **"genç"**ti ve emaneti bir türlü kimselere teslim etmiyordu

Hep uzaktan baktılar bize, horlayıp aşağılayarak üstelik. Cumhuriyetle ilgili, emanetle ilgili tek bir söz bile etmediler. Mustafa Kemal'den Cumhuriyeti onlar devralmışlardı, emanet onlarındı ve ölünceye dek onlara aitti. Bunu gerçekleştirdiler. Gözlerimizle gördük; bizi, bizim kuşağımızı yok saydılar, görmezlere getirdiler.

Yeri geldi; tek partiden çok partiye geçişte bizi kullandılar. Gençtik o dönemlerde, kanımız kaynıyordu gerçekten ve Demokrat Parti'yi halktan yana, halkçı bir parti görüyor, **"Beyaz İhtilâl"**i gerçekleştirecek tek güç diye onu görüyorduk.

Evet, bizi kullandılar; o ilk gençliğimizin delikanlılığını, gözüpekliğini, efeliğini ve ilkel halkçı yanımızı kendi çıkarlarına kullandılar. Demokrat Parti'nin aslında toprak ağalarınca tezgahlanan bir oyunun temel direği olduğunu öğrendiğimizde iş işten geçmişti tabii.

Sosyal demokrasi denemesine girişildiğinde bizim kuşak çoktan baba olmuştu ve bu kez oğullarımızla kızlarımız birer **"kurban"**dılar.

Aldılar, onları da kullandılar.

Bu yazı bir yakınma değildir. Her kuşak (varsa) kendi alınyazısını da beraberinde getirir. Bu, önceden yazılmış bir yazgı da olabilir, sondadan yazılabilen (ya da yazdırılan) bir yazgı da. Bizim kuşağımızın yazgısı hep yazılmıştır; özellikle de çok önceden.

Savaşkan, gözüpek kişiler değildik ne yalan söyleyeyim. Kuşkusuz, içimizden bu dediklerimi yalanlayanlar da çıkmamış değildir. Genelde uysal, koşullandırılmaya ve iyi niyetle, hakseverlikle yapılmış ya da söylenmiş herşeye şıpınişi inanmaya hazır bir kuşaktık biz.

Buna karşılık babalarınız, anneleriniz ya da ağabeyleriniz olarak bizi hep kandırdılar, aldattılar. Biz de kandırıldık, aldatıldık. Çünkü herşeyi el yordamıyla ve kendi başımıza bulup öğrenmiştik. Sahipsizdik. Tek güvencemiz dürüstlüğümüz, henüz bozulmamışlığımız ve geleceğimizin çok ama çok aydınlık olacağına olan inancımızdı.

Bunu yitirmedik. Kendimiz yitirildik, inancımız bize kaldı.

Kısmeti kapalı bir gençlik başka nasıl olabilirdi ki zaten?

Yürü hâlâ ne diye oyunda oynaştasın
Fatih'in İstanbul'u fethettiği yaştasın.
Elde sensin, dilde sen, gönüldesin baştasın
Şu kırık abideyi yükseltecek taştasın
Bilmem neden gündelik işlerde telâştasın
Kızım sen de Fatihler doğuracak yaştasın.
Senki burçlara bayrak olacak kumaştasın
Yürü hâlâ ne diye kendinle savaştasın
Fatih'in İstanbul'u fethettiği yaştasın.

Sevgili Gençler!

Her şey sizin içindir. Her iyi şey sizin olsun. Bu şiir de, evet, bu da sizindir, sizin için yazılmıştır. Lûtfen bulunuz, ezberleyip sık sık okuyunuz. Bu gibi şiirler size millî şuura ermenizde yararlı olacak, yeteneğinizi artıracaktır.

Yukarıdaki şiir (!) ve yazı Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın 1985 Gençlik yılında çıkardığı Milli Kültür Dergisi Gençlik Özel Sayısı'ndan (s:48) alınmıştır. Bu hassasiyetten haberiniz ola diye yayınlıyoruz.

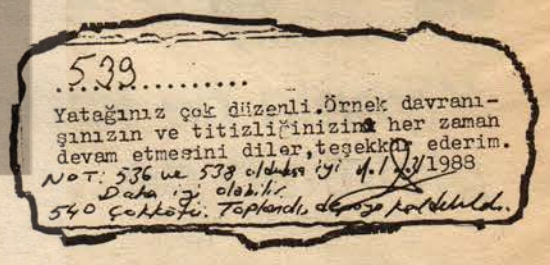
539.....
Yatağınız çok düzenli. Örnek davranışınızın ve titizliğinizin her zaman devam etmesini diler, teşekkür ederim.
NOT: 536 ve 538 olduğu iyi 4/1/1988
Daha iyi olabilir
540 çokkötü. Toplandı, depoya kaldırıldı.

Yukarıdaki *'şey'*, yurtta yapılan kontrolden sonra öğrencilere verilen bir *'şey'*dir.

VİZE - Yıl 12 ay: Bu gerilime daha ne kadar dayanırsınız bilinmez. Kendinizi iyi aldatıyorsunuz. Ha şu vize, ha bu vize derken bir de bakmışsınız menzile varamadan yarı yolda kalmışsınız. Zaten yıldızınız büyük bir oyun oynuyor size. Yükselip alçaldıkça siz asıl hedefi görme fırsatı bile bulamıyorsunuz. Y Cetveli Burcundaki şeytanla işbirliği ediyor yıldızınız. Ama sık sık temiz havaya çıkın. Sevgilinizi ihmal etmeyin. Ya vizeler ya ben diyebilir...

YILDIZ FALI...

KEÇİ - Eylül: Siz bu burçta doğmakla ayvayı baştan yemişsiniz. 12'den vurulmuş olmak sizde izler bırakmış. Bir de "günah keçisi" kompleksi. Bir an önce 27 yaşını aşmaya bakın.

"T" CETVELİ - Ağustos: Doğru ve kestirme çözümlere düşkünsünüz. Değişen değerler ve eğrinin doğruya üstünlüğü sizi bunaltıyor. Nostaljik takılmaya bir son verseniz iyi olur. Bu kadar da karamsar olmayın, yeni dostluklar ve sevdalar sizi bekliyor. Sadece biraz çaba...

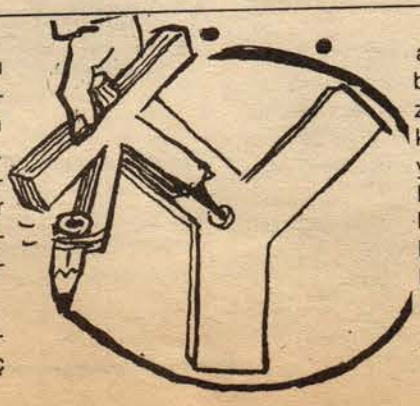

"Y" CETVELİ - Kasım: Bu burçta nereden çıktı demeyin. Bir kaç ay önce 6. yılını kutladı bile. Bu burçta doğanlar aşırı görme bozuklukları, işitme kusurları ve kekemelikten yakınıyor. Sizler ağriye mahkum edilmişsiniz. Bazan 2 kere 2'nin kaç ettiği konusunda bile kuşkuya düşüyorsunuz. Sakın ola bu burcun dörtgöz ve patlıcan burunlu, bilgiler diyarı başkanlığı "ihsan edilmiş" şeytanına uymayın. Bizden hatırlatması, 2x2 dört eder.

Öğrenci Kahvesinde Bir Müzisyen

ONUR AKIN'LA SÖYLEŞİ

1967 doğumlu sanatçı henüz yedi yaşındayken mandolin çalmaya başladı. Sekiz yaşında iken "mandolin kendisini tatmin etmediği" için bağlama dersleri almaya başladı. Lisede sürdürdüğü çalışmaları özellikle müzik öğretmeni Zihni Papakçı ile çalışmaya başladıktan sonra gelişti, beste yapmaya başladı. Halen 24 bestesi olan sanatçının kendi bestelerinden oluşan bir kaset yakında piyasaya çıkacak.

SORU: Müziğe oldukça erken başlamışsınız?

ONUR AKIN: Öyle oldu. Bunda ailemin payı büyük. Babam bağlama çalar. Büyük abim müzik öğretmenidir. Küçük abim ise bağlama ve viyola çalar. İlk kez aile içerisinde müziğe ilgi duydum...

S: Üniversiteye geldiğinde liseden alıştığın ortamı bulabildin mi?

O.A: İ.Ü. B.Y.Y.O.'da okuyorum. Müzik hocam Zihni Papakçı ile geliştirdiğim diyaloğu üniversitede yaşayamadım. Kendimi boşlukta hissediyordum. Okulda müzik etkinliği yoktu. İşte bu dönemde dünya görüşüm ve ona bağlı olarak müzik anlayışım oturdu. Böylece beste yapmaya başladım.

S: Peki okulda çalışabilmek için gerekli ortam var mıydı?

O.A: Bildiğimiz okul ortamı. Böyle bir ortamda müzik çalışması yapılamazdı. Kendimiz bir şeyler yapmak istedik. Örneğin idareden bir müzik odası talep ettik.

S: Verdiler mi?

O.A.: Vermediler. Bir sürü boş oda olduğu halde garip mazeretlerle bizi atlattılar. Örneğin boş odaların başka kollara verileceğini söylemişlerdi. Hala o kollara da verilmiş değil. Bu nedenle o kollarda faaliyette bulunamıyorlar.

S: Müzik derslerinden başka kültürel bir ortam yoktu yani?

O.A.: Hayır. Zaten müzik dersi de yoktu. Bizde Güzel Sanatlar dışında sosyal ders yoktu. O dersten de yeterince yararlanamıyorduk. Çoğunlukla boş geçerdi, hala da öyle. Yani müzik çalışamamam bir yana gazetecilik açısından da gerekli ortamı bulamadım.

S: İki yönlü hayal kırıklığı...

O.A.: Tabii. Hem müzik yönünden hemde gazeteci olarak yetişmem açısından.

S: Uğraştınız herhalde yardım almak için?

O.A.: Toplu olarak en az on defa başvurduk. Sonunda başımızda bir asıstan olması koşuluyla kabul edeceklerini söylediler.

S: Bulabildiniz mi, ilgilenecek birisini?

O.A.: Ne gezer. Hiçbiri ilgilenmedi. Asistanlardan bazıları masa tenisi ile ilgileniyorlar örneğin. Okulun pinpon odasında öğrencilerden çok asistanların oynadığını görürüz. Hatta okul gazetesi İLETİM'de boy boy fotoğrafları yayınlanır, spor yaparlarken.

S: Aynı gazetede, öğrencileri anlatan, örneğin senle ilgili şeyler çıkmaz mı?

O.A.: Hayır. Niteliği belli bir gazete. Bu tür şeyleri yayınlamıyorlar.

S: Peki sen nerede çalışıyorsun?

O.A.: Evde, çoğunlukla da öğrenci kahvelerinde. Çoğu bestemi o ortamda yapmışımdır.

S: Sana bir şey göstermek istiyorum. Disiplin yönetmeliğinin, UYARMA cezasını gerektiren disiplin suçlarını belirleyen maddelerden biri: Kişilerle olan ilişkilerde kaba ve saygısız davranmak, başkalarını rahatsız edecek biçimde bağırmak, şarkı söylemek, çalgı çalmak, gürültü etmek, çevresini temiz tutmamak... İkinci bölümün, altıncı maddesinin "B" fıkrası aynen böyle. Bu maddedin haberdar mıydın?

O.A.: Hayır... Örneğin kantinde, sanatsal bir etkinlik olarak saz çalınıyorsa bu suç olmamalı. Eğer bu suçsa tamamiyle idareye ait bir suçtur, öğrencilere gerekli ortamı sağlamadıkları için.

S: Yani, 'müzik odamız vardı da kantinde mi çaldık' diyorsun?..

O.A.: Tuvalette çalacak değildik ya.

S: Nasıl değerlendiriyorsun bu duyarsızlığı?

O.A.: Bu olay YÖK'ün oluşum nedenlerine bağlı. Burada nasıl bir öğrenci yetiştirmek istedikleri ortaya çıkıyor. Öğrenci değil, robot yetiştirmek istiyorlar. Bence üniversite öğrencisinin çok yönlü olması, kültür-sanat, spor ve benzeri etkinliklere katılması gerekir. Ama bugünkü üniversite ortamında bu söylediklerim geçerli olamıyor.

S: Okul kantininde müzik çalınıyor mu?

O.A.: Yakın zamana kadar kapalıydı zaten. Yıl başında kapatmışlardı. Derneğin öncülüğünde imza vb. etkinliklerle açtırabildik. Açıldığında fazla bir değişiklik yapılmamıştı. Birtakım eksiklikler hala giderilmedi, örneğin kantinimizde teyp yok hala.

S: Niye yok peki?

O.A.: Kantinde müzik çalınması, helede nitelikli şeyler çalınıyorsa çok yararlı, tabii. Derslerden yorulan öğrenciyi dinlendirir, geliştirir... Ama bizim kantin dershanelere çok yakın. Müzik dersi engelliyor. Kantinin başka bir yere taşınması zaten olanaksız, çünkü okul çok dar.

S: Peki, öğrenciler müzik yapıyorlar mı kantinde?

O.A.: Arada sırada biri gitar, bir diğeri saz getirir, birlikte çalarlar, güzel bir ortam oluşur. Ama çok sık olmuyor bu tür şeyler.

S: Az önce yaşadığın kimi sorunlardan bahsettin. Bunların sende bıraktığı izleri, sorunlara yönelik olarak sende oluşan duyguları... bestelerine işliyor musun?

O.A.: Ben kendimi sözle ifade edemiyorum. O nedenle bestelerim için şiir kullanıyorum. Şiir yazan arkadaşlarımdan, seçtiklerimi, usta ozanlardan, örneğin Nazım Hikmet'ten, örneğin Hasan Hüseyin'den seçtiğim şiirleri besteliyorum. Bir de Hamza Kahraman var.

S: Kim bu Hamza Kahraman?

O.A.: Okulun yanındaki kahvehanenin ocakçısı. İyi şiirler yazdığına inanıyorum. Bestelerimin yarısının sözleri ona ait.

S: Üniversitelilerin sanatla ilgisini nasıl değerlendiriyorsun? Genç gruplar ve genç sanatçıları nasıl görüyorsun?

O.A.: Genç insanın düşünceleri daha yozlaşmamıştır. Genç insan, herşey güzel olsun ister. Kötülüğün, pisliğin karşısındadır. Bir genç kötülükleri görüyorsa, helede sanatsal yeteneği varsa, tüm bu saydıklarımı en iyi bir şekilde yerine getirebilir. Bu yeteneğini bu yönde kullanmalı ve toplumun gençliğinden beklediğini verebilmelidir. Vermek istediği mesajları iletebilecek bir üslup tutturmalıdır.

S: Tüm bunların ışığında Türkiye'deki durumu nasıl görüyorsun?

O.A.: Bir bakıma gerçekleşiyor söylediklerim. Zaten, 80 sonrası ortamda daha fazlası olamaz sanıyorum. Gençlikte yeni yeni bir kapırdanma var. Bu hareketlilik kendisini sanatta da gösterecektir. Nitekim göstermeye başladı bile. Genç şairler, müzik grupları çıkmaya başladı. Bu çok sevindirici.

felsefe köşesi

m. kurtuluş

Merhaba Dostlar...

Sizlerle birlikte zor olabilecek fakat aynı zamanda zevkli bir uğraşı içinde, insanlığın düşünce mirasına katkıda bulunan düşünürleri tanıtmayı hedefliyoruz. Düşünürlerimizi tanıtırken sevimsiz, asık yüzlü, ciddi, içinden çıkılmaz gibi görünen, hatta uğraşanlara "deli" gözüyle bakılan felsefeyi sevdirmeyi umuyoruz.

Nereden başlamalı? Evet bu hepimiz için gerçekten güç bir soru. Nasıl yapalımda bu mirası en iyi yansıtalım. İlkçağdan mı başlasak, Ortaçağdan mı? Yoska Yeniçağdan mı - Günümüzden mi? Ne dersiniz? Biz sonunda zorda olsa bir karar vererek, 17. ve 18. yüzyıllardan başlamayı uygun gördük. Neden mi? Bilimin gelişip serpilmesi ve düşünce dünyasının bilimle birlikte hareket etme çabası buradan başlıyor. Doğaldır ki, gerilere zaman zaman dönüp bakmayı bir kenara bırakmamalıyız. Sizlerin de felsefeyi sevdirme uğraşımızdaki öneri ve eleştirilerinize olan gereksinimimizi unutmadan.

17. YÜZYIL

Rönesans bilim, sanat ve felsefe alanlarında çok yönlü yoğun bir araştırma çağıdır. Bu araştırma çağı ancak Ortaçağın otorite anlayışına karşı çıkılarak gerçekleştirilmiştir.

17. yüzyıl ise, bu araştırma çağının dağınık yapısını bir araya toplama uğraşı olarak görünür. Bilim, felsefe ve sanat alanlarında birbirinden farklı bilgiler ve değerler ortaya çıkmıştır. 17. yüzyıl bu çokluğu tek bir değer ve bilgi idealinde birleştirmek ister. 17. yüzyıl felsefesi bu birlik anlayışını neye dayanarak kuracaktır? Ortaçağda birlik anlayışı din çerçevesinde kurulmuştu. 17. yüzyıl ise, insanın kendi kendisinden yola çıkmıştır. Onun kendi aklına olan güvenine dayanmıştır. Bu yüzyıl bilgi ideali olarak rasyonalizmi seçmiştir. Nedir Rasyonalizm? Rasyonalizm kısaca akıl adını verdiğimiz yetimiz aracılığıyla gerçeği bilmek ve açıklamaktır. Peki nedir insanı kendi aklına güvenmesi gerektiğine inandıran şeyler? Bunlar özellikle "Kopernikus'un astronomi sistemi ile Galilei'nin mekaniğidir."(1)

Kopernik

Kopernik'in astronomi sistemi ne getirmiştir? İlkçağ ve ortaçağda evrenin merkezi olarak dünya görülüyordu. Kopernik ise, "Dünya güneşin çevresinde dönüyor."(2) görüşünü ileri sürüyor. Bu düşünce dünyamız hakkındaki subjektif olan düşüncelerimizi ve kilisenin evren tasarımını yıkmıştır. Kiliseye göre; evrenin kuruluşunun nedeni: "İnsanlık tarihine bir çerçeve, bir sahne olabilmesi içindir; güneş, ay, yıldızlar, bitkilerle hayvanlar, bunların hepsi insan için vardırlar."(3) Ayrıca evrenin birliği ve sonsuzluğu düşüncesinde Aristotales fiziğine büyük bir darbe indirir. Çünkü Aristotales fiziğine göre, yeryüzü dünyası ile gökyüzü dünyası diye iki ayrı dünya vardır. Kopernik'in teoremi böylelikle doğanın yasa bakımından birliğinin örülmesi için bir çıkış noktası oluşturmuştur?

Galilei neyi başarmıştır? Galilei Kopernik'in teorisini gözlem ve deneyle pekiştirmiştir. Bununla birlikte bilime yeni bir yöntem getirmiştir. Bu yöntem nedir? Herhangi bir doğa olayını ölçülebilen büyüklüklerine ayırmak, sonra bunlar arasında matematik bağlantılar kurmak ve bu bağlantılardan sonuçlar çıkarmak olarak özetlenebilir. Bu yöntemin adı Matematik-Fiziktir.

17. yüzyıl felsefesi matematik-fizik yönteminden etkilenerek, düşüncede gerçeği, açık-seçik bilgiyi elde edebilmek için incelediği konuyu ilkelerine, kavramlarına (tezlerine) ayırır. Sonra bu ilkelerin, tezlerin arasında ne gibi bir bağıntı olabileceğini araştırır. Bu tezlerden tıpkı matematikteki gibi sağlam, açık-seçik bir bilgi elde etmek ister.

Dipnotlar:

(1) Felsefe Tarihi, M. Gökberk
(2) Bilim ve Din, A. Adıvar
(3) Felsefe Tarihi, M. Gökberk

"Nâzım Hikmet'e Yurttaşlık Hakkı" kampanyası sürerken:

Ben de omuz vereceğim tabutuna

Talip Deniz

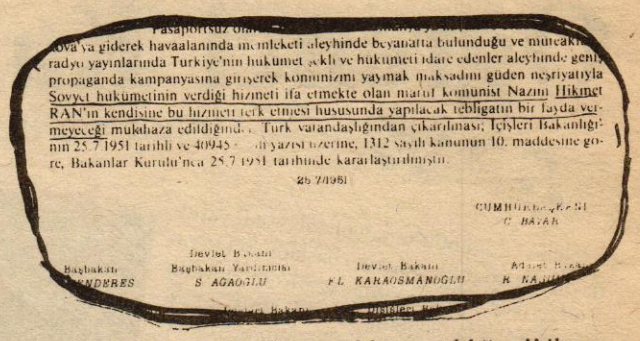

Pasaportsuz olarak ... Sovyetlerine giderek havaalanında memleketi aleyhinde beyanatta bulunduğu ve mütakip radyo yayınlarında Türkiye'nin hükumet şekli ve hükumeti idare edenler aleyhinde geniş propaganda kampanyasına girişerek komünizmi yaymak maksadını güden neşriyatıyla Sovyet hükümetinin verdiği hizmeti ifa etmekte olan mahkûm komünist Nazım Hikmet RAN'ın kendisine bu hizmeti terk etmesi hususunda yapılacak tebligatın bir fayda vermeyeceği mülahaza edildiğinden, Türk vatandaşlığından çıkarılması; İçişleri Bakanlığının 25.7.1951 tarihli ve 40945 sayılı yazısı üzerine, 1312 sayılı kanunun 10. maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 25.7.1951 tarihinde kararlaştırılmıştır.

25/7/951

CUMHURİYET REİSİ
C. BAYAR

Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı
S. AGAOGLU

Devlet Bakanı
F.L. KARAOSMANOGLU

Adalet Bakanı
K. KAYA

Başbakan
A. MENDERES

Maliye Bakanı

Ticaret Bakanı

Nâzım Hikmet'in "yurttaşlıktan atıldığını" ilan eden resmi gazete küpuru

* Pablo Neruda
Yüzünde
Ağır bir yorgunluğun izleri
Oturun
Mösyöler, dedi
NOBEL'e falan
Boş verin
Bana Nâzım'dan
Söz edin şimdi
1973

Sana Nâzım'dan söz edeceğim Neruda Usta, öyle çok benziyor ki yaşamın Nâzım'ınkine.. Anlattıkça şaşacaksın, "Bu benim ömrüm değil mi? Sevdiklerimiz, öfkelendiklerimiz.. Hangisi hangimizin duyguları?" Orada senin, yurdun için yazdığın övgü, sevgi yüklü koşmaları, ben Nâzım'ın dilinden okuyorum, burda. Orada Şili'nde senin, gençler duvarlara yazmıyor mu, Nâzım'ın şiirlerini?!. Onlar senin dizelerin.. Onlar Nâzım'ın dizeleri..

Şu anda binlerce insanın belleğinden, dilinden, elindeki şiir kitabının dizelerinden göz kırpıyor, hayata Nâzım...

Bak bir Yugoslav şair nasıl anlatmış Nâzım'ı:

"Nâzım,
Sana rastladım orada bugün
Genç bir delikanlı sevgilisine
Okuyordu şiirlerini senin
Belki bu haber sevindirir diye yazıyorum
Bil ki Sarayova'da öpüşme sırasında
Okurlar sık sık dizelerini..."
...Belki seni bu haber sevindirir diye yazıyorum...
Ne dersin, sevinirir mi Nâzım?

Bence hem sevinir, hem de sorardı:

"Aşkla öperken birbirini gençler Yugoslavya'da, Sarayova'da, beni yadediyorlar demek.. Dillerinde benim şiirlerim, öyle - mi?.. Peki ya bizim oralar? "Türkiye'mde Türkçe'mle yasak" mı hala, otuz kırk dilde basılan şiirlerim?.."

Ne yanıt verirdim ben Nâzım'a?

Sana onbeş yıl sonradan sesleniyorum Neruda Usta Sen, "Bana Nâzım'dan söz edin şimdi" dedikten sonra bu yana onbeş koca yıl geçmiş... Ve ben geçen onbeş yıl için sadece susuyorum.. Söyleyecek birşey bulamıyorum.

"Kimi insan otların kimi insan balıkların çeşidini bilir ben ayrılıkların,
Kimi insan ezbere sayar yıldızların adını ben hasretlerin"

Hasretlerin envai türlüsünü tattırdılar sana sevgili Nâzım. Annene, kızkardeşine, dostlarına, eşine, Memed'ine, memleketine.. Hep, hep hasretlikti, ömrün.. Hepsi uydurma, hepsi tertipten ibaret davalarla ömrünün onbeş yılını çaldılar.

"...Nâzım'ın dava dosyası uydurmasyondur.. Biz suçluyduk, Nâzım'ı suçlu yapmakla, işin doğrusu bu maalesef.. "Böyle diyor bugün, yıllarca hapsedildiği Bursa Cezaevinin savcısı Şinasi Bekem...

Adalet yerini bulacak elbet. "Yargılanıp" hapsedilmeden elli yıl sonra da olsa, pekçok bilgi, belge yokedilmiş de olsa, adalet yerini bulacak. Nasıl demiştin:

En güzel deniz
Henüz gidilmemiş olandır.
En güzel çocuk
henüz büyümedi.
En güzel günlerimiz
henüz yaşamadıklarımız.
Ve sana söylemek istediğim
en güzel söz
henüz söylememiş olduğum
sözdür"

Nâzım yine binlerce kilometre ötesinde Anadolu'nun. Nâzım yine yasak gençlere, yaşlılalara, herkese.. Nâzım'ı okumak ve okutmak yine suç. Senin bize seslendiğin 1973'teki gibi.. 1963'deki, 1953'deki, 1943'deki gibi, yasak ve mimli.

Derste öğretmen o güzelim barış şiirlerini okuyamaz çocuklarına, Nâzım'ın.. Cezalardan ceza, sürgünlerden sürgün beğenir sonra.

Televizyonda, radyoda tüm dünya klasiklerini izlersin.. Hepsine açıktır kapılar, ardına kadar. Ama Nâzım'ın şiirlerine, oyunlarına duvar olur kapılar.

Ne isterler dünyanın sevgilisi Nâzım'dan? Türkiye'sinde neden "el" gibidir?.. Bilirsin, adı Vatan Haini'ne çıkarılmaya yeltenildiydi taa 1950'lerde. Bir vatan hainliğidir gidiyor, tam otuzsekiz yıldır.

Günün birinde bir uçak kalkacak Sovyetler Birliği'nden.. İstikamet doğup büyüdüğün ülke. "çınarlarına kolan vurup mapushanelerinde yattığın" Türkiye. Tabutunu taşıyacak uçak.

Anadolu'da hangi köyün mezarlığı olur gömüleceğin bilmem. Ama bir çınarın gölgesine açılan mezar götürülürken ben de omuzlayacağım seni. Tabutuna el verenlerin, omuz verenlerin çoğu gençler olacak. Göreceksin. Sevdiğine senin şiirlerinle aşkını ilan eden, senin şiirlerinle kötülüklere, zorbalıklara direncini yenileyen, senin şiirlerinle umutlanan gençler..

İşte o zaman başım dik olacak Neruda'yla konuşurken. Ve sana söylemek istediğim en güzel sözü o zaman söyleyeceğim Neruda'ya.

* A. Behramoğlu

Delikanlım:
İyi bak yıldızlara
onları bir daha göremezsin.
Belki bir daha
yıldızların ışığında
kollarını ufuklar gibi açıp geremezsin.
Delikanlım:
Senin kafanın içi
yıldızlı karanlıklar
kadar
güzel, korkunç, kudretli ve iyidir.
Yıldızlar ve senin kafan
kainatın en mükemmel şeyidir.
...
Sevmek mükemmel iş delikanlım,
sev bakalım!
Mademki kafanda yıldızlı bir gece var,
benden izin sana
sev, sevebildiğin kadar...

NE DEDİLER

Prof. Dr. Muammer Aksoy (Türk Hukuk Kurumu Başkanı): Anladığımıza göre Nazım Hikmet'in Türk vatandaşlığından çıkarılmasına karar verilmesi, kendisinin savunması alınmadan ve yurda dönmesi için kendisine uyarı tebligatı yapılmadan alınmış, idari bir karardır. Savunması alınmadan verilmiş, kendisine hiçbir zaman tebliğ edilmemiş böyle bir karar, kanımızca bir "yok karar" (kenlem yekun) bir karardır.

Bülent Tanör: Sorunu Nazım'ın vatandaşlığa iadesi veya çıkarılması sorunu olarak görmüyorum. Çünkü o zaten Türk insanıydı, Türk vatandaşıydı. O kendini öyle görüyordu. Vasiyeti de öyle. Nüfus kütüğünde adı var-yok, bu o kadar önemli değil. Biz onu yine seviyoruz. O yine kalbimizde.

Ancak naaşının Türkiye'ye getirilmesi için girişimde bulunabilinir. Bu daha amacına yönelik bir iş olur. Bizi mutlu eder. Ancak vatandaşlığa yeniden kabulü yasalarca imkansızdır.

Abdurrahman Dilipak: Vahiddettin, Nazım, Menderes-Zorlu-Polatkan, diğerleri... Tutsaklıkları mezarda bile süren insanlar. Yoo... Hayır! Böyle bir şeyi ilkellik sayıyorum. İnsanları fikrinden ve inancından dolayı mahkum etmek insanlık suçudur.

Prof. DR. Lütfü Duran: Bütün dünyanın takdir ve hayranlığını kazanmış olan büyük Türk şairi Nazım Hikmet'in, ülkesi Türkiye'nin vatandaşlığından yoksun tutulması, bugün artık yersiz ve gereksiz bir ceza niteliğindedir.

Vatandaşlıktan çıkarma işleminin yapıldığından bu yana 40 yıla yakın, ölümünden beri de 25 yıl geçmiş bulunan Nazım Hikmet'in kendi devleti tarafından yok farz edilmesi düşünülemez ve kabul edilemez.

ÖĞRENCİLER NE DİYOR?

Ali Özçelik İ.Ü. Edebiyat Fakültesi
Nâzım Hikmet, uluslararası bir üne sahip, evrensel bir sanatçı ancak evrensel olmasından önce ulusaldır. O, bu toprakların insanıdır... Bir kaç gün önce Japon bir turist ile tanıştım. Az buçuk türkçesiyle bana Nâzım Hikmet ile ilgili sorular sordu... Bizler böylesine bir değeri Türk halkı olarak bağrımıza basmalıyız. Nâzım Hikmet ile ilgili kampanyayı destekliyorum. Bütün Türk halkının desteklemesi gerekli bir kampanyadır.

Hacer Arıcan- İ.T.Ü. Fen Edebiyat Fakültesi
Nazım'ın yurttaşlık hakkının geri alınması için başlatılan kampanyadan haberim yok. Nazım Hikmet'in yurttaşlıktan çıkarıldığını da bilmiyordum. Bir insanın yurttaşlıktan çıkarılması saçma bir olaydır. Nazım Hikmet'in eserlerini okumaya vaktim olmadı. Nazım Hikmet'in yurttaşlık hakkının geri alınması için açılan kampanyayı desteklerim.

Faruk Çamlı İ.T.Ü. Uçak ve Uzay Fakültesi
Benim için Nazım Hikmet'in yurttaşlık hakkı verilsede verilmesede farketmez. Dünyada birtek Nazım Hikmet var. Türkiye'de bilimsel dünya görüşüne sahipolan insanlar gerçek aydınlar ve sanatseverler - tüm demokratlar- Nazım'ın değerini bilirler... Sonuç olarak böyle bir kampanyaya destek vermeliyiz.

Nâzım Hikmet'in kardeşi Samiye Yaltırım'la söyleşi

"Ona siyasi hasımları bile saygı duyardı."

Fotoğraf: ÜNİVERSİTELİ

- Sayın Yaltırım, dilerseniz Nazım'ın gençliğinden başlayalım. Hatırladığımız anılardan birkaçını anlatır mısınız bize?

- Gemideyken abim çok terlerdi. Soyunuyor mu ne, orada hastalanıyor. Kasımpaşa'ya Askeri Hastaneye getiriyorlar. Zatürcenp olmuş.

- Ciğerlerindeki hastalık ta o zamanlardan başlamış demekki.

- Abim hastaneden çıktıktan sonra mütareke oldu. O zaman Fransızı, İtalyanı, İngilizi bütün subaylar cakayla gezerlerdi sokaklarımızda. Feslilerin fesini atarlardı yere. Kaba el şakaları yaparlardı, sataşırlardı, bu ağabeyimin sinirlerine dokundu. Selam vereceksin, askersin. Asker olduğun için o heriflere selam vermek zorundasın. Nazım da asker... "Ben kavga edeceğim bu heriflerle, bunlara selam vermem ben. Ya istifa edeceğim, ya kavga edip ordudan atılacağım..." dedi. Hastalığı da vardı. Askerlik yapamaz diye rapor aldı.

- Peki arkadaşı olan Harbiye öğrencileri de aynı rahatsızlığı duyuyor muymuş işgal ordularından?

- Sanmam. Bu Nazım'a özgü bir duyarlılıktı, nitekim ötekilerin hepsi kalmış. Bir Kısakürek (Necip Fazıl) ile Abim çıkmış. Aradan bir zaman geçti. Bir gece abim eve gelmedi. Arkadaşlarından biri geldi "Nazım Anadoluya kaçtı" dedi. Abim Va-Nu ile birlikte İnebolu üzerinden Ankara'ya gidiyor. Mustafa Kemal'in hareketine katılmaya. Ankara'da "bize öğretmenlik verin" diyorlar yetkililere. Bolu'ya öğretmen tayin ediliyorlar. Babama yazıp Fransızca kitap istedi Nazım. Babam da Fransız İhtilalini anlatan bir kitap gönderiyor, orada bunu okuyorlar. Bolu'da Ziya Hilmi adlı biriyle tanışıyorlar. Bizimkiler Fransız İhtilalinin yarattığı etkiyi görmek için Fransa'ya geçmeyi planlarken Ziya Hilmi, caydırıyor abimleri. "Eğer bir ihtilal görmek istiyorsanız Rusya'ya gidin. Orada aradıklarınızı bulacaksınız" diyor. Sovyetlere gidişleri böyle oluyor...

- Siz Nazım'ı en çok özleyenlerdensiniz. Abi hasretini onlarca yıl yaşadınız. biraz mapusluk döneminden bahseder misiniz?

- Ben Adana'da oturuyordum o zamanlar. Abim Bursa'da yatıyor. Bursa'ya seyrek giderdim, gittiğimde de 4-5 gün üstüste görüşürdük abimle. Sabahtan akşama kadar. "Memleketimden İnsan Manzaraları"nın bütününü orada dinledim. Kendi okurdu. Gördüğü herkese okurdu. Böyle bir özelliği vardı. İnsanların görüşünü almak için.. Eleştirileri de gayet sessiz dinlerdi. Çünkü yazdıklarını halk anlasın isterdi...

- Bursa'da 4-5 gün üstüste nerede görüşürdünüz?

- Revire giderdik. Yemeğimizi yerdik, konuşurduk. Zaman zaman kızımı da götürürdüm. Odasında bir daktilosu, radyosu hatta bir kuşu vardı.

- Diğer mahkumlarla görüşebiliyor muydu?

- Tabii. Orada bir zaman dokumacılık yaptı. Bir zaman ayna döktü. Çalışırken diğer mahkumların yanına giderdi. Resim yapmayı öğretti kimilerine. Herkesle iyi ilişkileri vardı. Bir saygı yaratmıştı çevresinde. Siyasi hasımları bile saygı duyardı abime. Size bir anımı anlatayım:

Abimi Sultanahmet cezaevinden alıp Silivri'ye götürmüşler. O zaman donanma Silivri'deydi. Filonun en büyük gemilerinden Ergin gemisinde yargılıyorlardı abimi. Hem de savaş hali hükümlerine göre. Basına kapalı.. Yakınlarına kapalı... Abimi görmeye ilk gittiğimizde bizi yemek salonuna aldılar. Nazım'ı getirdiler, yanyana oturuyoruz. Yemek geldi. Birazdan Nazım'ın yargılanmasında görevli savcı Şerif BUDAK da geldi, oturdu yanımıza. Annem gemide yeni hakimi görünce üzerindeki harbiye giysilerinden ötürü;

-"Siz denizciler daha anlayışlısınızdır her zaman; karacı hakimlere benzemezsiniz" deyince, Nazım:

-"Anne bu beni ilk yargılayan karacı hakim bey. Şimdi denizci yapmışlar..." deyince başımızdan aşağıya kaynar sular döküldü sanki.

-Anlattıklarınızda bir şey dikkatimi çekti. Nazım, kendine 10 yıl 15 yıl ceza biçecek olan hakimle aynı ortamda bulunmaktan çekinmiyor. Hiçbir kişiye kişisel bir kini olmadığını söyleyebilir misiniz?

- Hayır hayır katiyen. O yüreği insan sevgisiyle dolu bir insandı... Şairdi... İlginç bir şey anlatayım.

O gün gemide gördüğümüz mahkeme heyetinin genç üyelerinden biri, bir teğmen, daha sonra amiral olmuş. Şimdi emekli. Geçenlerde avukatım aracılığıyla bana selam göndermiş. Abimin 15 yılına malolan o dava için "yeniden görülmeli" diyor bu emekli amiral. Demek olumlu bir iz bırakmış ve etkilemiş ki bu insanları, bugün Nazım'la ilgili güzel şeyler söyleyebiliyorlar.

- Yurt dışına çıkarken haberiniz var mıydı, en son ne zaman, nasıl görüştünüz?

- Münevver hohusa yatağındaydı. Mehmet 15 günlük kadar... Evin bahçesinde Memet'in bezlerini yıkıyordum. Birkaç gündür huzursuzdu abim. O sabah daha bir tuhaftı. "Abi halinde bir acaiplik var son günlerde, sen böyle değildin" dedim.

- "Beni askere alacaklar.. Senin anlayacağın beni öldürmek isteyenler var, yurtdışına çıkmak zorundayım" dedi.

- "Ama abi seni bir daha göremeyeceğim" dedim.

- "Yok canım" dedi. "Sen İsviçre'ye gelirsin, ben de gelirim. Orada görüşürüz" dedi.

O akşam ben Ankara'ya dönecektim. Beni trene de geçirmedi. Münevver evde yalnız kalacak diye. Bir daha hiç görüşemeyeceğimiz duygusu uyandı bende. O da zaten, işe giderken bir müddet ayrılamadı benden, gitti gitti, geri geldi. Epeyce ayrılmadı bahçe kapısının önünden... Gönlümü alıcı sözler söyledi... İşte öyle ayrıldık. O hali gözlerimin önünden hiç gitmedi bugüne dek.

- Yurdışına çıktığını nasıl anladınız?

- Bir sabah Ankara Emniyet Müdürü Kemal Aygün evimizi telefonla aradı. Nazım orada mı dedi. Niye bizde olsun bizde değil dedim.

Evden arattık yok. Eve "Ankara'ya gidiyorum" diye haber bırakmış. Biz anladık Nazım gitti dedi.

O zaman anladım Nazım'ın yurtdışında olduğunu.

- Nazım'ın ilk gençliği de yoğun ve hızlı geçmiş şiirlerinden anladığımız kadarıyla. İlk gençlik aşkını anlatır mısınız bize?

- Eve pek çok genç gelir giderdi aileleriyle birlikte. Babalarımız Harbiye'den tanışırdı. Baba tarafından akraba çocukları da vardı akranlarımız arasında. Bizim Nazım 3 ayda bir geliyordu eve, geldiğinde de bir hafta kalırdı. Eve gençler toplanırdı, eğlenceler düzenlerdik kendi aramızda. Yine böyle bir gelişinde genç kızlardan birini bizimki çok beğenmiş eğlence sırasında. Kızın adı da Fikret. Fikret Nazım'a ayva vermiş.. Nazım ayvayı iyice sildi, parlattı. Konsolun üstüne koydu, bana da "bunu kimse yemesin çok kıymetli" diye tembih etti. Hatta Fikret için bir şiir yazmıştı. Abim evde yokken Babam yedi onu. Sonra yine Teşvikiye'deki evimizin üst katında annesi Fransız yabancı uyruklu bir kız otürurdu. Adı Denisse idi. Şişman bir kızdı, tutulmuş abime. Ama abimin ona meyli yoktu..

- Nazım'a Özgürlük kampanyası nasıl geçmişti, anlatır mısınız?

- Bu kampanyada en çok çalışan annem ve Müzehher olmuştur (Vala Nurettin'in eşi) Annem iki gözü de katarakttan kapalı olduğu halde bir elinde bastonu, bir elinde Türk bayrağı halktan imza toplamaya çıkardı. Gençlik eksik olmadı bu kampanyada. İstanbul'lu üniversite gençleri Laleli'de bir toplantı düzenlemişlerdi. Ama gençlik bugün olduğu gibi yaygın olarak tanımazdı abimi. Korku kol geziyordu.

- Peki Nazım yurtdışına çıktıktan sonra bir daha gördünüz mü onu, ya da sesini duydunuz mu?

- Hayır. Yalnızca Münevver'e gönderirdi, şiirlerini, mektupları.. Tabi hepsi Münevver'den önce emniyetçe açılıp okunurdu.

- Peki yurtdışındaki yeğeninizle, Memetle görüşme olanağınız oldu mu?

- 1970'lerde bir girişimde bulunduk. Oğlu Memet ziyarete gelecekti Türkiye'yi. Engellendi. Emniyet izin vermedi o zamanlar.. Memet de göremedi yurdunu. Zaten şu anda annesiyle Fransa'da yaşamakta. Ama Fransız vatandaşı değil. Kütüğü buradadır.

- Kardeşinizin ölüm haberi nasıl ulaştı size?

- Oda ilginçtir. Herkesten sonra ben öğrendim. Apartman komşularım, arkadaşlarım gazetelerden okumuş çekindiğinden kimse söyleyemedi bana. Ama arkadaşlarımın yüzünde bir tuhaflık hissediyordum. Akşam eve geldiğimde oğlumdan öğrendim. Olduğum yerde yığılıp kalmışım.

- Nazım'ın yurttaşlık hakkının geri verilmesini sağlamak için girişimler başladı. Bu düşünce nasıl oluştu?

- DYP'nin kadınlar kolunun hazırladığı bir bildiride abimin bir şiirini kullanmışlar. Anavatan Partisi'nden bir milletvekili bu olay üzerine demeç verirken "yahudi, sapık" diyor. Benim de tepem attı. Benim abim dobra dobra Türktür. Sapık filan da değildir. Sonra yahudi olsa neden söylemeyim, sıkılayım? Ayıp bir şey mi yahudi ya da Amerikalı olmak. Ama gerçekten Türküz biz. Avukatıma danıştım. Dava açtık. Daha sonra abimin yurttaşlık hakkının geri verilmesi için girişimlere başladık. Onun döneminden, onu yakından tanımış, onunla yaşamış insanları bir araya topladık. Şimdi avukatların girişimi devam ediyor.

"Mezarında yığınla çiçek vardı."

- Nazım'ın yaşadığı yerleri, mezarını ziyaret ettiniz mi?

- 1982'de Nazım'ın doğumunun 80. yılında gittim Sovyetler Birliği'ne. Kaldığı evde Vera şimdi tek başına yaşıyor. Evin her köşesinde abimin bir anısı var. Eve hiç dokunulmamış. Evle aynı sokakta büyük bir kütüphane yapılmış. Adı Nazım Hikmet Kitaplığı. Gittiğimde gençler Nazım'ın şiirlerinden hazırladıkları bir gösteri sundular bize.

Bir de, evinin önünde ve mezarında onu sevenlerin bıraktığı çiçek demetleri gördüm. Hele mezarında... Yığınla çiçek vardı. Kim getiriyor bunca çiçeği, şaştım.. Sovyetlere gelen turistler de çiçek getiriyorlardı mezarına abimin. Ben tanık oldum.

SAVULUN DİSİPLİN...

Baştarafı 1. sayfada

telerden okurduk da inanmazdık. *"Aman üniversiteliler, herşeyin aşırısından kaçının"* derlerdi de, ok canım bizim basın abartıyor, derdik. Demek herşeyin *"aşırısı"* suç. Peki, o halde *"yavaş" olalım.*

Adam cezalandırmak istiyorsa yavaş olsan kaç yazar. Onun da kulpu hazır. Bakın, nasıl:

İ.Ü.B.Y.Y.O son sınıf öğrencisi Meral ARSLANKAYA "...Ücretlerinin arttırılması amacıyla iş yavaslatma eylemi yapan Turhan EMEKSİZ yemekhanesinin çalışanlarının eylemini desteklemek amacıyla yemekhane turnikeleri önünde yavaş yürümek..." suçundan soruşturuluyor.

Oh olsun! Paşa paşa derslerine girseydi soruşturulur muydu hiç?

Yine de belli olmaz.

Bakın İTÜ İşletme Fakültesi'nden Betül GENÇ alt sınıftan kalan Maliyet Muhasebesi dersini, kendisi çift no'lu gruptan olmasına karşın, öğrenci işlerinden sorumlu dekan yardımcısı Haluk ERKUT'a danışıp, tek no'lu grubun derslerine girmesi üzerine, o dersten vize almış olmasına karşın *"Art niyetli"* davrandığı ileri sürülerek disiplin soruşturmasına uğruyor ve o dersin finallerine sokulmuyor. Betül, giremediği sınavdan ötürü okuldan atılmış durumda.

"Yahu bu okullarda derslere de girmek tehlikeli. Bari koridorlarda dolaşalım" derseniz, kılığınıza-kıyafetinize dikkat etmeniz gerekir. Yoksa sonunuz İ.Ü. Fen Fakültesi'nden Zehra KARACIK'a benzer. KARACIK *1 Mayıs 1987 günü koridorda türbanla dolaşması ve ikaza rağmen çıkartmaması..."* üzerine 1 yarıyıl uzaklaştırma cezasını almış bile.

Eloğlunun işi mi yok. Adamın görevi öğrencinin peşinde dolaşıp,ne yapıyor, ne ediyor gözlemek. Hele rektöre bir saygısızlığın görüldüyse, yandın, marmara çırası gibi.

Örneğin, İ.Ü.B.Y.Y.O.'dan Fatih TOMBULOĞLU, *"Üniversite açılış töreninde Rektör Prof. Dr. Cem DEMİROĞLU'nun konuşmasına devamlı alkış..."* eylemi gerçekleştirmekten 15 gün uzaklaştırma cezasını aldı da hakkında yeni soruşturma var mı, yok mu diye her gün öğrenci bürosuna uğramadan etmiyor. Ne olur, ne olmaz diye. Çünkü Fatih rekor peşinde. Bu güne dek disiplin soruşturmalarına gire çıka akraba oldu sorgucularla.

Yemekleri tuzlu sevip de içine tuz dökersiniz. Soruşturma.

Yemeklerden çıkan kurtları, taşları, protesto edersiniz. Soruşturma.

Yaşınız erişkindir, tutar bir mitinge, panele, gösteriye katılırsınız. Soruşturma

Okul bahçesinde saz çalar, türkü söylersiniz. Soruşturma.

Nedir soruşturmaların dayanağı? Okul yönetimleri öğrencinin okul içindeki ve dışındaki bunca davranışını nasıl gözler ve denetler?

Bu soruların yanıtı yine çağrı davetiyelerinde gizli. Rektörlüklere ad, soyad ve hatta okul no'ları ile suçluları bildiren bu belge *"Malum Yer"*'den geliyor.

Hep onlar mı soruşturur? Biz de soruşturduk, karıştırdık. *"Malum Yer"*'lerini öğrenme şansımız oldu. Üniversiteliler bu aralar harıl harıl disiplin kurullarına kendilerinden bir temsilciyi nasıl sokacaklarını, kendileri hakkında alınan bu kararlarda nasıl söz sahibi olacaklarının yöntemlerini arıyorlar.

Yaparlar mı? Bu öğrenci milletinden herşey beklenir?

Yaparlar vallahi... ●

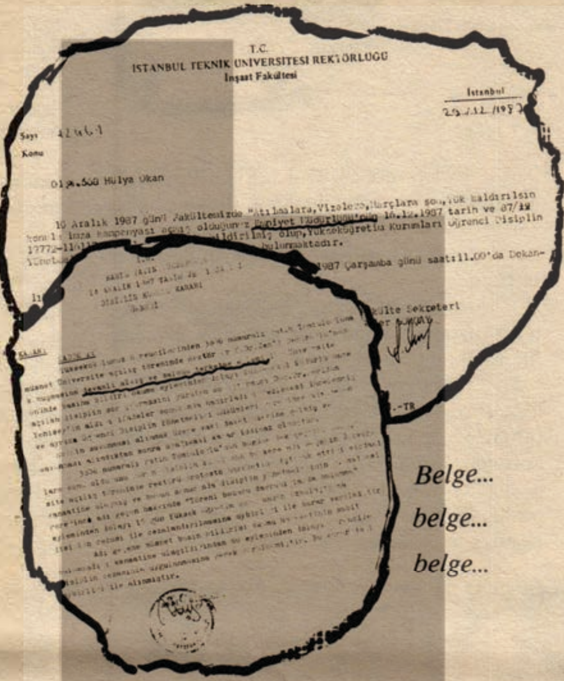
T.C.
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
İnşaat Fakültesi

Belge...
belge...
belge...

Disiplin soruşturmalarını bir hukukçuya yorumlattık

PROF.DR. AYDIN AYBAY'LA SÖYLEŞİ

- Sayın Hocam, Üniversiteli Gazetesi olarak Disiplin Soruşturmaları konusunda bir çalışmamız var. Bu konuda çalışmış, uzman bir hukukçu olarak sizinle Resmi Gazetede yayınlanan Disiplin Yönetmeliğindeki anti-demokratik olarak gördüğümüz belirli bir kaç madde ağırlıklı olarak yorum ve görüşlerinizi almak istiyorum.

İsterseniz Yönetmeliğin ikinci bölümünden uyarma cezasına ilişkin 6. Mad. A bendinden başlayalım: A bendinde şöyle bir hüküm var: "Öğrencilik sıfatının gerektirdiği vekara yakışmayan tutum ve davranışta bulunmak."

- A. Aybay: Bu konu çok eskiden beri bu tarzda ifade edilmiştir. Burada yorumlanmasına göre belirlenebilecek bir suç var, muğlak bir ifade var. Elbette takdirinde yanlışlıklar yapılabilir. Bu konuya ilişkin başımızdan geçen bir örnek anlatayım: bir öğrenci nişanlısını umumi yerde dövmüş, tokatlamış. Şimdi bu olay öğrenci sıfatına yakışır mı? Yakışmaz mı? Bu, bu şekli ile tabiyatıyla her olayda yoruma açık ve her somut olayda ne kadar gerçekleştiği veya hangi fiillerde gerçekleştiği belli olmayan bir disiplin suçu oluşturuyor. Bu açıdan tehlikeli tabi. Bu belki çoklukla uygulamayla belli olur. Ama kötü niyetli bir disiplin organının elinde tehlikeli bir silah olarak kalır. Mesela bir hocayı selamlamamak buraya sokulabilir.

- Bugünlerde çok sıkı bir dizi disiplin soruşturmaları var. Elimizde bunların örnekleri var. Örneğin yemekhane kuyruğunda yavaş yürüdüğü gerekçesiyle ya da tören sırasında hızlı alkışladığı gerekçesiyle soruşturmalar açılmış. Bunlar nereden gelmiş, şikayeti kim yapmış belli değil. Bu öğrenciler bir dönem uzaklaştırma cezaları almış.

A. Aybay: Bu söyledikleriniz tipik bu hükümlerin kötüye kullanılması halleridir. Belli bir maksatlılık var.

- Şunu belirtelim; Toplu olarak Edebiyat Fakültesindeki öğrencilere soruşturmalar açıldı. Soruşturma açılan öğrencilerin bir kısmının sözü edilen fiil sırasında orada olmadıklarını kanıtlıyorlar. Soruşturmalardan birinde 20 kadar öğrenci birlikte ifade vermeyi reddetmişler. Öğrenciler bize "kanıt" gösterin şeklinde konuşmuşlardı. Birkaç defa komisyon gidip gelmiş. Sonunda emniyetten bir yazıdan sözedilmiş. Yazıda "şu şu öğrencilerin orada bulunduğuna" dair bir yazı. Gene tanık dinlenmiyor ve ortada varolan tek somut şeyde yazı.

-A. Aybay: Evet bu da çok önemli. Emniyet makamlarından alınan bilgilerin sıhhatli ve gerçeği tam yansıtan bilgiler olarak kabul edilmesi yönündeki uygulama da yanlıştır. Soruşturmacı o zaman soruşturma yapmasın, Emniyete göndersin o yapsın soruşturmayı... Emniyetten gelen yazıya göre "bu böyleydi" gibisinden bir soruşturma işlemi yanlış bir işlemdir, olmaz. Emniyet yanılabilir, kendi işlemlerinden dolayı başka değerlendirmeler yapabilir onlara güvenilmez.

- Soruşturmalarda tanıklık müessesinden sözediliyor. Ama tanık genellikle yok ve dinlenmiyor.

- A. Aybay: Soruşturmacı önüne kağıt veripte soruların cevabını yaz diyemez, olmaz bu. Soruşturma önemli bir aşamadır. Tanıklar varsa dinlenmeli, kim şikayette bulunuyorsa o da dinlenmelidir.

- Ayrıca YÖK'nda bir haftadan bir aya kadar uzaklaştırma cezasını gerektiren disiplin suçları var. Bizim özellikle fikrinizi almak istediğimiz nokta 8. madde c bendinde yeralan "Yükseköğrenim kurumları içinde siyasi faaliyette bulunma" hükmüne ilişkin.

- A. Aybay: Bu eskiden beri mevcut bir mesele. Buradan anlaşılması gereken belli bir siyasi partinin desteklenmesidir. Bunlar siyasi faaliyet kapsamındadır.

- Öğrenci oy verecek, sorunlar çıkıyor, somut bir olayı arkadaşıyla tartışıyor. Bunlar siyasettir diye önüne geçilebilir mi?

-A. Aybar: Şimdi İktisat Fakültesi öğrencisi gelmiş, sınıfta Türkiye'de milli gelir dağılımı bozuktur, diyor. Okumuş kitaplarda, gelmiş anlatıyor. Siyaset yapılıyor. Ama gerçek değil mi? Örneğin, 141 ve 142. maddeler çağdaş, çoğulcu, demokratik, uygar ülkelerde olmayan bir maddedir. Bir hukuk öğrencisi, bunlar kaldırılmalıdır, diyor dersimde. Şimdi "Sen siyaset yapıyorsun" diye öğrenciyi susturalım mı? Üniversite öğrencilerine siyasetin yasaklanması, siyasi partilere girişinin yasaklanması, 1980 rejiminin en büyük günahlarındandır.

- Son olarak ne söylemek istersiniz?

- A. Aybay: Burada şunu tavsiye ederim. Hakkında uyarma veya kınama cezası verilen arkadaşlardan biri kalksın, idare mahkemesine dava açsın. Onlar gelsinler bu çelişkiyi ileri sürsünler. Nereden çıkıyor, diye sorsunlar Mahkeme denetler bunu.

Üst İdari Merci'e gidiş yasağı olan cezalarda ise, öğrenci arkadaş o Üst Merci'e atıfet müracatı denilen bir sistem dahilinde başvurabilir. Burada üst mercideki şahsa konu aktarılır ve verilen cezanın bozulması için, alt merci'e idari işlem yapılmasını ister. Karar böylece atıfet yoluyla bozulur. Bu yükseköğrenim kurumlarında da yapılabilir. ●

Bir Disiplin Soruşturması Öyküsü

Mesut ÖZDİNÇ

Geç kalmıştım. Edebiyat fakültesinin dik merdivenlerini soluk soluğa tırmanıyordum. Soruşturma saat onüçte. Üçüncü kata geldiğimde 'sanık' arkadaşlarımın beklediğini görüyorum.

"Merhaba."

"Nasılsın?"

"Oh, sağol"

"Bizi yine çağırmışlar. Hadi hayırlısı!.."

'İşte' soruşturmacılar'da merdivenlerde göründüler. Bizde Kurul Odası yazan kapıdan içeri giriyoruz.

'Sanık öğrencilerin' yüzlerinde, 'soruşturulmanın' alışkanlığının getirdiği, akıllı bir umursamazlık var. Herkes neden burda olduğunun, neler olabileceğinin bilincinde...

"Yine görüştük, hocam.."

"Evet, yine görüştük."

"Derslerden çok burada görüşüyoruz.

Kıdemli sanıklarla soruşturmacılar iyi tanışıklar, arada samimiyet bile oluşmuş.

Soruşturmacı:

"Dekanlık, İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün göndermiş olduğu resmi yazı üzerine disiplin yönetmeliği hükümlerine göre soruşturma açmıştır.."

Sanıklar bu yanıta alışkın olduklarından:

"Peki, Emniyet Müdürlüğü bu yazısında, bizlerin belirtilen yerde, belirtilen eylemi yaptığımıza ilişkin belge, fotoğraf, tanık gibi somut kanıtlar gösterdi mi?"

"Geçen seferki soruşturmada da bunları söylemiştiniz. Bizde görüşlerinizi haklı bularak dekanlığa yazı yazmıştık. Ancak Emniyet kanıt göndermeyi reddediyor. Dekanlığımızda bize gönderdiği yazıda, gelen yazının yeterli olduğunu belirtiyor. Biz soruşturmayı tamamlamak zorundayız. Bu, savunma için son hakkınız!"

"Peki hocam, mahkemeler, emniyetten gelen yazıları kesin doğru kanıtlar olarak kabul etmez. İddiaların gerçeğe uygun olup olmadığını inceledikten sonra karar verir. Bu bir dizi aşamadan geçer. 'Son soruşturma' olarak adlandırılan yargılamada, kanıtlar ayrıntılı olarak gerçeğe uygun olup olmadığı saptanır. Sanığın aleyhinde ve lehinde deliller değerlendirilir, sonrasında savunma istenir. Tüm bu incelemelerin sonucunda 'karar' aşamasına gelinir. Bu da yeterli olmaz. Mahkemenin kararı bir üst adli organ Yargıtay'da tekrar incelenir. Ancak bunlardan sonra bir insanın suçlu veya suçsuz olduğu belirlenir. Çünkü bir insanı suçlamak ve cezalandırmak 'ciddi' ve 'yaşamsal bir iştir. Dekanlık ise ne olduğu belirsiz bir soruşturma açmaktadır."

Soruşturmacı eskimiş bir plağın yinelenmesi gibi:

"Dekanlık emniyetin gönderdiği yazıyı yeterli olduğunu söylüyor. Savunma yapmanız için bu son hakkınızdır."

"Hocam ben yedi defadır soruşturmaya çağrılıyorum. Her seferinde emniyetten gelen yazı gerekçe gösteriliyor. Dekanlık ve polis ne yapmak istiyor?

"Ben dört defadır geliyorum."

"Ben de üç."

"Hocam artık tersten çok burada karşılaşıyoruz. Sizi soruşturmacı yerine hoca olarak görmek istiyoruz."

"Bu iş artık komediye döndü."

Kurul odasının havası gerginleşiyor. Soruşturmacılar şu iş bitse de kurtulsak diye içlerinden geçiriyorlar. Sonra işi bitirmek, bu bıktırıcı, sıkıntı verici havadan kurtulmak için:

"Biz bu işe dekanlıkça memur edildik, soruşturmayı yapmakla görevliyiz. Dekanlık emniyetin gönderdiği belge yeterlidir diyor. Bize soruşturmayı tamamlamamızı emrediyor."

∴

"Bilmem kaçıncı" bölümün sonu. Devamı bir dahaki bölüme.

"Yakında görüşürüz hocam. İyi günler."

∴

Kurul odasından dışarı çıkıyoruz. Okulumuzun emniyet müdürlüğü elçisi merdivenlerde bekliyor. Bizlere bakıyor, sinik sinik. Ben de "bunlara inat, neşeli yaşamak" diye içimden geçirerek, çok sevinçli bir haber almış gibi, neşeli kurnazca bir zıpırlıkla sıçrayarak, merdivenleri iniyorum.

Arkamda şaşkın, soluk yüzlü bir adamın bakışları.

SÖYLEŞELİM...DÜŞÜNELİM...TARTIŞALIM...

TTB Merkez Konseyi Genel Sekreteri Uğur CİLASUN'la Söyleşi

"BÜTÜN ÇALIŞMALARA KATILIRIZ"

M.NEDİM ELDEM

SORU: Öğrenci dernekleri ve çeşitli bilim dallarında uzman bilim adamları YÖK sistemine karşı, özerk demokratik üniversite alternatifi oluşturma çalışmalarına başladılar. Bu çalışmalar birimlere (Fakülte, yüksekokul) özgü, branş bilim dalları ve genel üniversite reformu olmak üzere üç bölümde yapılıyor. Oluşturulan ürünler ve görüşler toplanarak 'Eğitim Kurultayı'nda sonuçlandırılacak.

Sağlık eğitimi ve özelde tıp eğitimi bugün sizce ne durumdadır? Sorunları nelerdir? Bu eğitim sizce nasıl olmalıdır?

YANIT: Türkiye şu anda tıp eğitimi açısından en içler acısı durumunu yaşıyor. YÖK, hiçbir bilimsel gerekçeye dayanmadan tıp fakültelerine alınan öğrenci sayısını iki misli artırdı. Hekimlik eğitimi sadece teorik bir eğitimdeğildir. Hekimlik bir sanattır ve sanat eğitimi usta-çırak ilişkisiyle öğrenilir. Yetersiz öğretim kadrosu, yetersiz hastane sorunları büyük bir yığılma oluşturuyor. Öğrenciler hastane tedavisini uzaktan bakarak öğrenmeye çalışıyorlar. Bu da tıp eğitiminin niteliğinde önemli bir düşme demektir. Örneklemek gerekirse: Tıp Fakültesi öğrencilerinin % 11'i hiç jinekolojik muayene yapmamış, % 17'si normal standart olan 5'ten az yapmıştır, % 65'i spiral takmayı bilmiyor, % 10'u hiç doğum görmemiş, % 8'i hiçbir cerrahi müdahale görmemiştir. Elbette bütün bunların suçu öğrencilerin değildir.

Öncelikle öğrenci sayısı maksimum 1500'le sınırlandırılmalıdır. Öğrenci eğitmeye koşulları uygun olmayan Anadolu'daki gecekondu Tıp Fakültelerine öğrenci almaktan vazgeçilmelidir. 1402'lik öğretim üyeleri, değerli bilim adamları Tıp Fakülteleri'ne geri dönebilmelidir. Kaliteli öğretim üyesi yetiştirmenin önüne YÖK'çe konulan bütün engeller kaldırılmalıdır. Hedef Japonya'daki gibi bir öğrenciye bir öğretim üyesi düşecek biçimde planlanmalıdır. Hekimlik yalnızca öğrencilikte öğrenilen bir iş değildir. Bu eğitim ömür boyu sürer. Bu nedenle periyodik eğitim programları düzenlenmeli, katılım zorunlu hale getirilmelidir.

SORU: Demokratik dayanışmayı ve toplumsal zorunluluklarınızı başarıyla gerçekleştiren bir D.K.Ö. yöneticisisiniz. Bu anlamda Özerk-Demokratik Üniversite Kurultayı, Sağlık Eğitimi Kurultayı gibi YÖK'te köktenci değişiklikler yapmaya yönelik çalışmaları nasıl karşılıyorsunuz? Bu çalışmalara, örneğin Sağlık Eğitimi Kurultayı'na katılmanız, destek vermeniz düşünülebilir mi?

YANIT: Biz toplumun en iyi yönetiminin sivil toplum organlarıyla olacağına inanıyoruz. Bundan dolayı düzenlenen kurultaylara, seminerlere, mesleğimizi ve kuruluşumuzu ilgilendiren konularda birliğimizin katılımı hem çok yararlı, hemde bir görev olduğunu biliyoruz. Tıp eğitimiyle ilgili çeşitli faaliyetlerde bulunuyoruz. Bu konuda açık oturumlar, basın açıklamaları ve her düzeyde resmi makamlarla diyalog girişimlerimiz oldu. Yapmayı düşündüğümüz etkinlikler arasında Tıp Eğitimi Kurultayı da var. Biraz öncede söylediğim gibi, bu konu bizi çok ilgilendiriyor. Bu konuyu kapsayacak bütün çalışmalara en yoğun biçimde katılırız.

BİR NOT:

Yukardaki başlık belki yadırgatıcı olabilir: Söyleyelim... Düşünelim... Tartışalım... Diğer sayfalar tartışmaya açık değil mi, diğer sayfalarda söyleşiler yok mu, diğer sayfalarda düşünceye yer vermeyecek mi? Soruları akla geliyor hemen. Biz "Mavi" sayfaları oluştururken bu sorulara olumsuz yanıt vermeyi düşünmedik. Başta üniversitelilerin; üniversiteye, üniversitelilerin sorunlarına, üniversiteli yaşamına ilişkin görüşleri onların düşüncelerini açıkça dile getirebilecekleri, tartışmaşa açabilecekleri sayfalar oluşturmayı düşündük. Gazetemizin tamamı söyleşilere, düşünce yazılarına, tartışmaya açık olmasına rağmen bahsettiğimiz içerikte yazılar daha dar bir ilgi alanına sesleniyor. Bir anlamda "Akademik" bir nitelik taşıyor. Bu türden yazıları değerlendirmeyi düşünüyoruz bu sayfalarda. Gelin söyleşelim, düşünelim, tartışalım...

M.Ü. Teknik Eğitim Fakültesinde Mezuniyet Sonrası Yetki ve Ünvan Sorunu

"SORUN ÖĞRENCİLERİN SORUNU"

M.Ü. Teknik Eğitim Fakültesi öğrencileri mezuniyet sonrası karşılaştıkları yetki ve ünvan sorunu ile ilgili Şubat ayı başlarında dilekçe kampanyası açtılar. Teknik Eğitim Fakültesi öğrencilerinin yarısından çoğunun katıldığı kampanya sonucunda toplanan 800 imzalı dilekçe toplu olarak Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Dekanlığı'na verildi. Ayrıca dilekçelerin birer kopyası TBMM'ye gönderildi.

M.Ü. Teknik Eğitim Fakültesi öğrencilerinin mezuniyet sonrasında karşılaştıkları sorunlara ilişkin olarak yaptıkları tartışmayı yayınlıyoruz:

Emin MISIRCI: Teknik Eğitimlilerin statü sorunu bundan dört yıl kadar önce ANAP milletvekili İsmail Dayı tarafından gündeme getirildi. Bir önerge hazırlandı. Meclise sunulacak diye öğrencilerden destek istendi. Ancak daha sonra ses seda kesildi... Sorun öğrencilerin sorunuydu. Bu sorun ile öğrenciler ilgilenmek durumundaydı. Bu konuda Gazi Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesinin yoğun çalışmalarının olduğunu biliyoruz.

Bizler Teknik Eğitim Fakültesinde mezun olduğumuzda birçoğumuz fabrikalarda çalışıyoruz. Teknik Eğitim Fakültelerinde Mühendislik Fakültesi ders programı uygulanıyor. Ayrıca bizler pratik olarak mühendislerden daha yetkin oluyoruz. Ancak mühendislerin teorik bilgileri bize oranla daha yetkin. Pratik olduğumuzdan fabrikalardan bizler tercih ediliyoruz. Bir mühendisin işi bize yaptırılıyor. Mühendislere imza atmak kalıyor. İmza yetkisi belli bir statü ve kariyerimizin olmayışından kaynaklanıyor. Ayrıca bu durum bizleri düşük ücretle çalışmak zorunda bırakıyor.

Gültekin ÖZKAN: Bir Teknik Eğitim Fakültesi mezunu yaşam savaşına atılınca iki seçenek ile karşı karşıya bırakılıyor. Birincisi; fabrikalarda, ikincisi; öğretmenlikte istihdamıdır. Bugün ekonomik nedenlere dayalı olarak birçok mezun öğretmenliği seçmiyor. Bunun başka önemli etkenleri de var. Bunlardan bir tanesi, öğretmenliğe sınav ile alınması. Dört yıllık öğretmenlik eğitimi görüyoruz ancak öğretmen olamıyoruz; ihtiyaç eksikliği olduğu halde... Bunun yanında mühendisler öğretmenlik sınavına giriyorlar ve öğretmen olabiliyorlar. Bu bir sakatlıktır...

"Sorun öğrencilerin sorunuydu. Bu sorun ile öğrenciler ilgilenmek zorundaydı."

Bizlere öğretmenlik hakkımızı garantileyip iyi bir çalışma ve yaşama ortamı sağlasınlar; ya da mühendisleri teknik öğretmen yaptıkları gibi, teknik öğretmenleri de mühendis yapsınlar.

Emin MISIRCI: Teknik Eğitim Fakültelerine öğretmen olmak amacıyla geldik. Ancak işin aslının böyle olmadığını anlayınca mühendislerin alanına yönelmeye ve kendimizi ona göre yetiştirmeye başladık. Böylece bir "öğretmen okulunu" bitirip nasıl öğretmen olunamayacağını anladık. Sonuç olarak Teknik Eğitim Fakültesi mezunlarının yüzde sekseni sanayide çalışmaktadır. Gültekin'in dediği gibi mühendislik istemimiz doğru mu yanlış mı,tartışılır. Bugünkü Teknik eğitim fakültesinin bize verdiği eğitim ve öğretim mühendislik için yeterlimi? Burada aslında eğitim sistemimizin sağlıklılığı gündeme geliyor. Bu bir yana bana göre

"Ya öğretmenlik hakkımızı garantileyip iyi bir çalışma ve yaşama ortamı sağlansın ya da mühendisleri teknik öğretmen yaptıkları gibi teknik öğretmenleri de mühendis yapsınlar."

Devamı "Mavi Sayfalar"ın sonunda

Fotoğraf: ÜNİVERSİTELİ

TÜSTAV

SÖYLEŞELİM...DÜŞÜNELİM...TARTIŞALIM.

Üniversiteli Gençliğin Zedelenen Saygınlığını Yeniden Kazanmak ve Geliştirmek İçin Düşünceler

İsmet UGDÜL

Düşünüyorum da, şimdi biz gençlerin ülke çapında, yüzbinlerce genç tarafından alınıp, okunup, benimsenen bir yayın organı olsaydı... Ve biz bu yayın aracılığı ile, giderek her konuda, gençliğin "neyi niçin istediğini" aramızda tartışıp, netleştirebilsek ve kimi ortak noktalarda görüş birliğine ulaşabilseydik... Sonra da bunları, yani gençliğin bütününü temsil eden, hepimizin belli bir düzeyde çıkar ve öçlemlerini dile getiren görüş ve önerilerimizi topluma ilan edip, "bizi şu, şu, şu konularda destekleyin " diye çağrılar yayınlayabilseydik... Biz gençlik olarak bu düzeye gelmiş olsaydık, acaba dışardan görüşümüz ve alacağımız tepkiler nasıl olurdu?

Herhalde çok iyi olurdu. En azından bugünkü görüntümüzden ve aldığımız tepkilerden çok daha iyi olurdu. Gençliğin sesi bir bütün olarak, en gür biçimde topluma yankılanıp ses getirirdi. Ve bu arada bize, yıllardır istediğimiz, aradığımız ve hakettiğimiz toplumsal saygınlığımızı ve beraberinde getirebilirdi.

İşte ben, bir üniversiteli olarak, aynı düşünce akışının bir de üniversiteli gençlik düzeyinde ve üniversiteli gençlik adına gözden geçirip aynı sonuçlara bu kez üniversiteli gençlik düzeyinde varıyorum. Ülke çapında yüzbinlerce satan, okunup benimsenen bir üniversiteli gençlik yayınını ve bu yayında üniversiteli gençliğe bir bütün olarak yaklaşıp bütünün sesi, soluğu olmak çabası... Önce kendi aramızda herkese her görüşe eşit söz hakkı temelinde dostça, arkadaşça, içtenlikle

> ***Hayalcilik, her halde sık sık gerçeğe dönüp, varolanla kıyaslanıp, gereken sonuçları çıkarabiliyorsa kötü birşey olmasa gerek.***

ve daha önemlisi gerçekten demokratik bir tartışma platformu... Sonrada üniversitelinin görüşlerini, önerilerini, özlemlerini topluma bir bütün olarak ilan eden dışa dönük bir kürsü olma çabası... Her iki işlevi de layıkınca yerine getiren bir gençlik kürsüsü ve de gençliğin çağrılar yayınladığı bir toplumsal kürsü...

İşte ben, bir üniversiteli olarak gençlik ve üniversiteli gençlik adına sık sık böylesi hayaller kurmaya başladım. Hayalcilik her halde bu biçimiyle ve sık sık gerçeğe dönüp, varolanla kıyaslayıp, gereken sonuçlar çıkarabiliyorsa kötü bir şey olmasa gerek. Ve ben gerçeğe dönüp bugünkü konumumuzla kıyaslandığında bunun gerçekleşmesi olanaksız bir düş olmadığını, sesimizin, gücümüzün ve enerjimizin biraz da bizim yüzümüzden bölünüp etkisizleştiğini esefle görüyorum. Çünkü bir yandan da toplumun herşeye karşın, karşısında bir bütün olarak konuşup davranmayı beceren, "neyi niçin istediğini" bilen bir gençlik (veya üniversiteli) görmek istediğini, bunu gördüğü zaman bizi takdir edip desteklemekten kaçınmayacağını da düşünüyor ve buna inanıyorum.

Bir genç olarak, toplum adına nasıl bu denli kesin konuşabiliyorum, toplumun gençlikten ne istediğini, ne beklediğini nereden biliyorum?

Biliyorum. Çünkü geçmişimiz ve bugünümüzde hep birlikte yaşadığımız pek çok olay, olgu ve deney bize bunun ipuçlarını (kimi zaman da doğrudan) defalarca verdi. Şimdi, sizlere bu konudaki gözlemlerimi ve çıkardığım sonuları tartışıp paylaşmak istiyorum. Toplum, gençliği bir bütün olarak konuşup davranabildiğimiz ölçüde destekliyor. Somut konuşabildiğimiz ölçüde bizi anlıyor ve üzerine düşeni yani kendilerinden istediğimizi yerine getirmekten kaçınmıyor. Üstelik bu koşullarda bile yani gençliğe karşı, sistemli bir düşmanlık politikasını tepeden aşağı dayatıldığı ve belli ölçülerde etkili olduğu, son yedi yılın özel koşullarında bile... Dolayısıyla, işaret etmek istediğim ipuçları veren ve buna göre mesajını çok da açıktan ortaya koyan destek örneklerinin önemi ve değeri de artıyor.

DENEYLERİMİZ VE YAŞAM BİZE NE ANLATIYOR?

Aslında bu konuda diğer gençlik kesimlerinden de pek çok örnek verilip incelenebilir. Ama ben bir üniversiteli olduğum için ve ÜNİVERSİTELİ'YE yazdığım için örnekleri de bu alanda seçeceğim.

Örneğin; biz üniversiteli gençlik, 1984'lerden bu yana, atılmalara karşı sürekli yükselen bir mücadele verdik. Hala da veriyoruz, vereceğiz. Ve biz bu konuda ne zaman harekete geçsek, bize şu soruluyor:

"Ne istiyorsunuz?"

Ve biz bu soruya 1984'lerde "ek sınav istiyoruz" diye yanıt vermiştik. Çünkü o zaman, sorunu belli bir düzeyde görüp, belli bir düzeyde çözüm önerisi üretebilmiştik. Ve bulabildiğimiz çözüm önerimizde "ek sınav" idi. Çabalaramızın belli bir düzeyde sonuç aldığını, çevremizde belli bir düzeyde destek yaratabildiğimizi ve sonunda o gün için ek sınav hakkını kazandığımızı hepimiz biliyoruz.

> ***Toplum, gençliği, bir bütün olarak konuşup davranabildiğimiz ölçüde destekliyor. Somut konuşabildiğimiz oranda bizi anlıyor...***

Daha o sırada dikkatimi çekmişti ama şimdiki kadar iyi kavrayamamış ve sonuç çıkartamamıştım. 1986 yılında atılmalara karşı başlattığımız kampanya sırasında bizimle görüşen basın yayın organlarının hemen hepsi bu önerimize ilgi gösterip; manşete çekmiş, hatta yine hemen hepsi hazırladığımız 44. madde alternatifimizi madde madde yayınlama gereği duymuştu. Onca eylem arasında en çok bu bölüm ilgi görmüştü.

Bunu, şimdi daha iyi kavrıyorum ki, belli eksiklikler içersede su üç önemli gereği yerine getirip, yine belli bir düzeyde yaşama geçirebilmemize borçluyduk.

1- Somut konuşma, neye karşı olduğumuz kadar (atılmalar), ne istediğimizi de (44. madde değişmelidir) söyleyebilmiştik.

2- Atılmalar yüzbinlerce öğrencinin sorunuydu. Atılmalara karşı gerek düşünsel gerek eylemsel alanda yapılan yaratılan tüm çabalar yüzbinlerce gencin daha baştan temsilcisi olmaya adaydı ve oluyordu. Ama yarım *ama tam, ama eksik ama fazla... Bu konuda üretilen her düşünce, atılan her adım değerliydi, önemliydi, takdire şayandı.*

3- "Sorunumuza duyarlı olma, birşeyler yapıp harekete geçme" konusunda zaten hemfikirdik.

Evet, bence 86 yılı atılmalara karşı kampanya ve 44. madde değişiklik önerisi pek çok açıdan önemliydi, pek çok önemli mesaj ve uyarı getiriyordu. Şimdi düşünüyorum da, eğer biz "44. madde değişmelidir" deyip nasıl değişmesi gerektiğini madde madde somutlamasaydık, daha soyut, örneğin; "atılmalar durdurulsun" ya da daha genel örneğin; "YÖK iptal edilsin" şeklinde konuşsaydık (öyle diyenler de oldu) acaba bu denli etkili olabilir miydik? Sanmıyorum. Belki yine bizi dinleyen ve "ne istiyorsunuz" diye soran olurdu. Ama bu denli ilgi göremez, etkili olamaz, güven veremezdik. Gündemi bu denli belirleyemez, basından hükümete, 1402'lik öğretim üyesinden YÖK'e kadar çok geniş bir yelpazenin, önerimiz üzerine birşeyler söylemesini (ama olumla ama olumsuz) sağlayamazdık. Ve çevremizde bu denli ilgi, destek, sempati toplayamazdık.

Başarılı başarısız yanlarıyla bir başka örnek Nisan direnişleri de bu açıdan yani bize verdiği olumlu olumsuz mesajlar açısından incelenebilir. Nisan direnişleri, biz üniversiteli gençliğin 12 Eylül sonrası en yığınsal, en başarılı, en çabuk ve en somut sonuç alıcı çıkışı olarak genelde olumlanıyor. Bunlar doğru, bende katılıyorum. İktidarın derneklerimize yönelik bir saldırı hazırlığı içinde olduğunu görüp, hızla "birşeyler yapmak gerekir" fikrinde birleşip, harekete geçtik. Kısa sürede İstanbul, Ankara, İzmir, Bolu, Eskişehir, Adana gibi şehirden şehire yürüyüş, yemek boykotu, bildiri, basın toplantısı gibi eylemden eyleme sıçrayan bu protestolar-direnişler zinciri örgütleyebildik. Evet, kendi içinde pekçok tartışma, suçlama, çelişki ve fark barındırmasına karşın yine de dışa karşı bir bütünlük, çeşitlilik içinde bir bütünlülük de sağlayabildik. Ama bu pek de özel çaba ile bilinçle zorlanıp yaratılmış bir "bütünlük" değildi. Yalnızca yine amaç ve hedefte zaten varolan bir ortaklıktan kaynaklanıyordu. Amaç: iktidarın saldırısını püskürtmek, hedef; "öğrenci dernekleri öğrencilerdir" fikrinin altını çizip bir kamuoyu yaratmak idi. Ve onca eksik, ayrılık, suçlama ve bunun gibi olumsuz yanlar içermesine karşın daha çok haklılıktan ve iktidarın "züccaciye dükkanına girmiş fil gibi" saldırısının yarattığı tepkilerden ve öğrenci gençliğin hızlı refleks yeteneğinden kaynaklanan başarılı bir sonuç. Bu kez daha kısa sürede alınan sonuç ve daha somut kazanım. Evet iktidara geri adım attırmayı başarmış ve gündemi bir kez daha biz belirlemiştik.

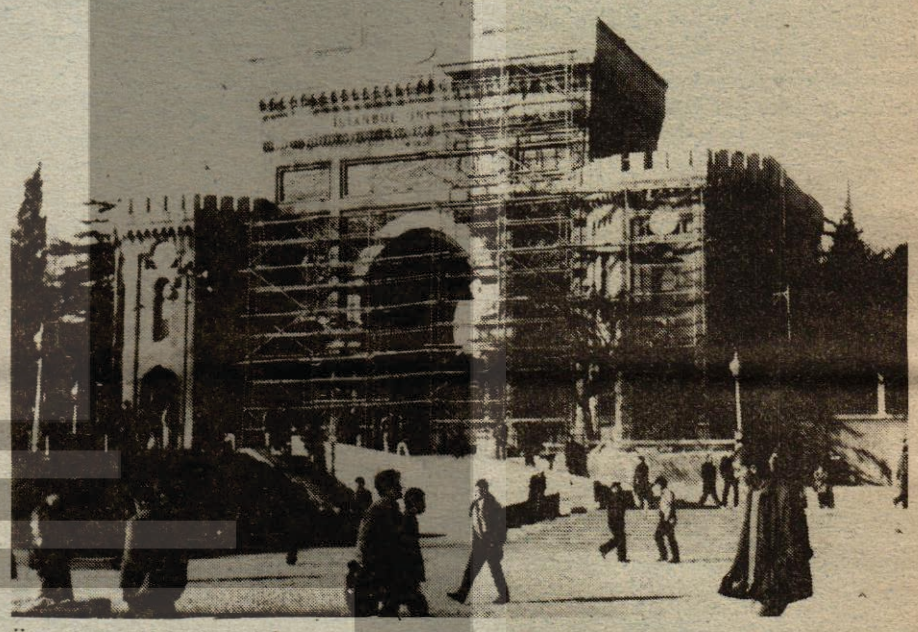

Üniversite restorasyonda...

Daha iyisi ve ilerisi olabilir miydi? Evet, kuşkusuz. Çünkü dikkat edilirse her iki örnekte de harekete geçen üniversiteli gençliğin kazanımlarıyla, bir bütün olarak konuşup davranabilme, istediğini somut ayrıntılı ve de doğru ortaya koyabilme becerisi arasında bir doğru orantı var. Kazanımların azlığı veya kayıpları ile de bu konulardaki beceriksizliği, sorumsuzluğu, bilinçli ya da bilinçsiz yanlışları arasında yine de bir doğru orantı var. Kazanım somut olduğu için, olumlu yanlarımız ve yapabildiklerimiz üzerine konuşmak daha kolay oluyor. Ama kayıp daha az somut olduğu için, olumsuzlukların rolü ile kaybımız ya da kazanım azlığı arasında bir ilişki kurup, görüp göstermek biraz daha zor oluyor. Yaşamın içindeki, bize yönelen "böyle yapmayın" uyarısı biraz daha gizli ve biraz daha edilgen bir konumda kalıyor.

> ***...bence 86 yılı atılmalara karşı kampanya ve 44. Madde değişiklik önerisi pek çok açıdan önemliydi...***

Buna karşılık bu konu da çok doğrudan çok açık bir uyarı örneği de gösterebilirdi. Örneğin; yine üniversiteli gençlik olarak ve yine Nisan Direnişleri sırasında çok başarılı bir çıkıştan sonra kamuoyu yaratmak ve kamuoyunu bilgilendirmek için BİLSAK'ta bir basın toplantısı düzenlemiştik. Çok ta iyi düşünmüş ve kamuoyunun oluşmasında çok önemli işlevleri olan ülkemizin tanınmış aydın, sanatçı ve gazetecileri gibi seçkin bir kesimi çağırmıştık. Buraya kadar çok iyiydi. Ama ne yazık ki arkasını getirememiş, o gün orada, bilgilendirip desteklerini almak için çağırdığımız ve bir yerde bizi desteklemeye de hazır olan hocalarımızı ve aydınları düş kırıklığına uğratmıştık. Çünkü bir bütün olarak konuşup davranmayı başaramadığımız gibi, kendi aramızda daha önce konuşup tartışıp, asgari düzeyde bağlamış olmamız gereken iç çelişkilerimizi orada ortaya döküp, birbirimize düşmüştük. Ve ozan Can YÜCEL ağabeyimizin düşkırıklığı içinde bize sitem eden, şu şiiri yazmasına yolaçmıştık:

> ***Kazanım somut olduğu için, olumlu yanlarımız ve yapabildiklerimiz üzerinde konuşmak daha kolay oluyor.***

"Beni bu havalar değil, çocuklar
Bu birbirinize düşmeniz mahfetti."

... SÖYLEŞELİM... DÜŞÜNE

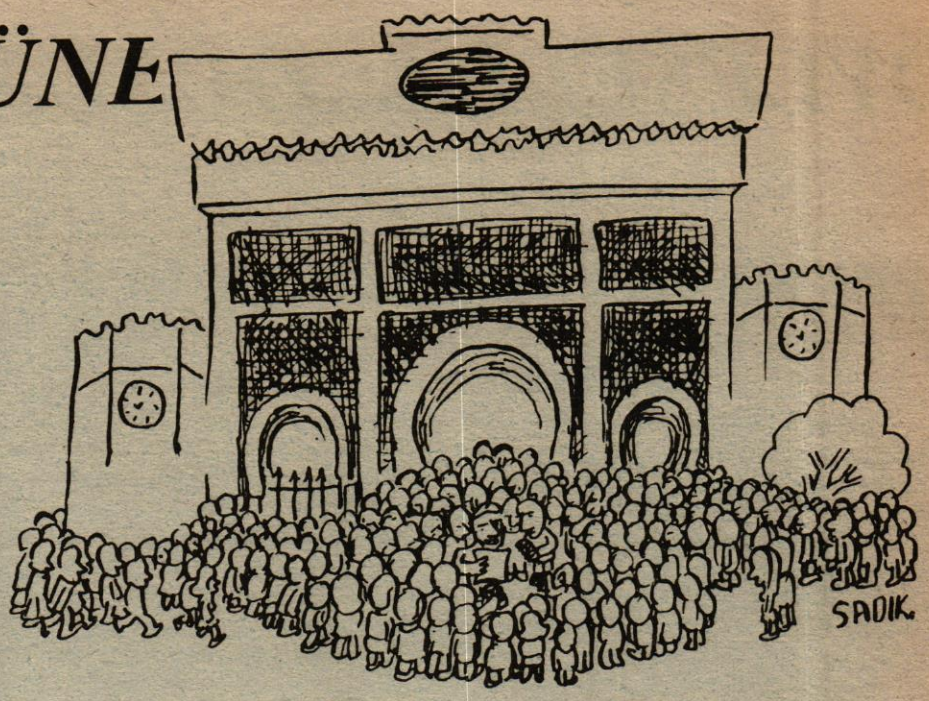

Can YÜCEL kusuruma bakmasın şiiri tam olarak böyle miydi hatırlayamıyorum. Ama özü buydu ve ben, onun şiirinden fışkıran üzüntüsünü elimle tutmuş gibi hissettiğimi ve de gençlik adına çok utandığımı iyi hatırlıyorum. Utandım. Çünkü; sen kalk, toplumdan destek aramak ve bize hak verilmesini istemek için kamuoyunun oluşmasında önemli işlevleri olan bir grup insan çağır. Sağolsunlar, onlarda istekle hevesle gelsin. Ve sonra da destek istediğin, haklı olduğunu onaylamasını istediğin insanların önünde birbirine düş. Bize nasıl destek verebilirler ki? İstek mi kalır? Aynı şey bizden istense ve aynı manzara bizi önümüze serilse biz verebilir miyiz? Yine de ülkemizde hala bizleri seven, yalnız bırakmayan ve bizim için birşeyler yapmaya hazır kesimler, unsurlar bulabiliyorsak kendimizi şanslı saymalıyız. Üstelik de bu koşullarda. Biz dizginsiz gençlik düşmanlığının estirildiği koşullarda ve bizim ardımızda onca hata, yanlış ve eksik bıraktığımız koşullarda... Öyleyse ne mutlu bize.

> ***Ama söylediğimizin doğruluğunu ve önemini kavrayıp, kavratacak ne maddi ne de psikolojik bir ortam henüz oluşmamıştı.***

Ne mutlu bize ama, bunu söyleyip kulağımızın üzerine de yatmayalım. Bize en zor koşullarda verilen desteğin küçük de olsa değerini iyi biçelim ve daha da geliştirip yaygınlaştırmak, sürekli kılmak için ne gerekiyorsa onu yapalım. Örneğin kendimizi, kendi aramızdaki ve kendi dışımızla olan ilişkilerimizi ciddi biçimde gözden geçirelim, düzeltelim. Gerek kendi aramızda ilişkilerimizde, gerekse diğer toplumsal kesimlerle olan ilişkilerimizde yaşamın bize doğrudan ya da dolaylı eleştirilerini uyarılarını mesajlarını kulak ardı etmeyelim, görmezden gelmeyelim, görmezden gelecek kadar kör olmayalım. Hiç olmazsa öz çıkarlarımızı görüp, kollayalım. Örneğin; Can YÜCEL'in şiirinde apaçık ortaya koyduğu (artık bu kadar açık olur.) bize yönelik eleştirisini, uyarısını lütfen düşünelim. Doğru değil mi?

Olumlu ve olumsuz yanlarıyla, dilimin döndüğünce örneklemeye çalıştığım gibi, biz gençlerle özel olarak üniversiteli gençler, her şeye karşın, bizim dışımızda ve bizim hanemize yazılabilecek onca olumsuzluğa karşın, toplumun saygısını ve güvenini yeniden kazandırabiliriz. Yeniden ve daha üst düzeyde, ülkemizin güvenilir geleceği, halkımızın gözbebeği, barış ve demokrasi güçlerinin saygın ve etkili bir bileşeni olmayı, yani olması gerekeni, yani hakkımız olanı yeniden gerçekleştirip, geliştirebiliriz. Bu biraz da bize bağlı. Dediğim gibi, eğer bir bütün olarak konuşup davranmayı (her türlü farklılığa ve çeşitliliği karşı ve farklı değişik olanı dışlayıp, mahkum etmeden, önce kendi aramızda herkesin söz, katılım ve farklı düşünüp davranma hakkına saygı gösterip kendi içimizde demokrasiyi yaşayıp gerçekleştirerek) başarabilir ve eğer her gün biraz daha somut konuşup, ne istediğimizi toplumun her kesiminden onları anlayabileceği bir dille anlatabilirsek. Her gün biraz daha olgun, sorumlu ve bilinçli davranabilirsek. Hiç olmazsa öz çıkarımızı (kişisel grupsal çıkarlar değil) gözetebilirsek çıkarımızın ve istediklerimizin bencil olmadığını, aynı zamanda ülkemizin, halkımızın ve bu topraklarda yaşayan her namuslu insanın çıkarıyla uyumla, çelişmediğini, kanıtlayıp inandırabilirsek... Buna inanıyorum. Buna eminim. Herşeye karşın!

HERŞEYE KARŞIN

"Herşeye karşın" ve "hala" deyip duruyorum. Bir takım olumsuzlukları, buna karşılık herşeyin bitmiş olmadığını anlatmaya çalışıyorum. Peki ama nedir bunlar? "Herşeye karşın"dan kastım; son onyıllarda gençliğe verilen zararlar ve gençliğin kendi kendisine bilinçli/bilinçsiz verdiği zararlar sonucu, genel olarak gençliğin, ama illede üniversiteli gençliğin ileri düzeyde yıpratılıp zedelenmiş olan saygınlığı ve ileri düzeyde kısıtlanıp çiğnenmiş olan söz ve katılım hakkıdır. Ayrıca son 7 yılda, Türkiye tarihinde görülmemiş biçimlerde ve dozlarda estirilen gençlik düşmanı politikalar ile gençliğe yapılan haksızlığın topluma zorla onaylatılmak istenmesi ve belli ölçülerde başarılı olunmuş olması gerçeğidir.

> ***Gerek kendi aramızdaki ilişkilerimizde, gerekse diğer toplumsal kesimlerle olan ilişkilerimizde yaşamın bize doğrudan ya da dolaylı eleştirilerini, uyarılarını, mesajlarını kulak ardı etmeyelim.***

İşte biz böylesi bir zaman ve mekan içinde, bunların üzerinde üniversitelinin saygınlığını yeniden kazanmak ve daha üst düzeyde söz, katılım ve gelişme hakkımızı koparıp, bir daha kolay kolay çiğnenemeyecek bir şekilde pekiştirip, meşrulaştırmak için yola çıkıyoruz. Aslında yola çoktan çıktık ve bir hayli de yol aldık. Şimdi yeni olan önümüzü açmak ve hızımızı kestirmemektir. Önümüzü bence iki alandaki eksiklerimizi aşarak açabiliriz. Bir; kendi aramızdaki ilişkiler, iki; diğer toplumsal kesimlerle olan ilişkilerimiz. Bu iki alanda güçlü, bilinçli ve sorumlu olabilirsek, bizi hiçbir şey, hiçbir güç engelleyemez, geciktiremez, çelmeleyemez. Herşeye karşın. Evet, herşeye karşın. Üstelik de şimdi toplumda düne göre değişen, yeni, olumlu, mutlaka dikkate alıp değelendirmemiz gereken birşeyler de yeşermeye başladı. Dikkat edilirse gençliğe karşı uygulanan son derece haksız, yıkıcı ve yıpratıcı politikalara karşı "artık bu kadarı da fazla" diyenler çıkıp, çoğalmaya başladı. Dikkat edilirse, özellikle aydınlar arasında, "gençlik düşmanlığının sonuçta ülkemize, topluma ve dolayısıyla bu ülkede yaşayan herkese zarar verdiğini, vereceğini" görüp, kavrayıp, uyaranların sesi de duyulmaya başlandı. Daha çok, daha etkili ve daha inandırıcı. Çünkü son 7 yılda gençliği sindirmek için herşey yapıldı da ne oldu? Gençlik yerden yere vuruldu, örgütleri dağıtıldı, savunma hakkı elinden alındı, zindanlara doldurulup işkencelerden geçirildi ve hatta "beslenmeyip asıldı" da ne oldu? Ülkemizin sorunlarından tek bir tanesi bile gerçek anlamda çözüldü mü? Ne gezer! Ne yazık ki artık herşey, "eski hamam, eski tas" bile değil. Hamam daha yıpranmış, tasdaha kirli. Öyleyse? Öyleyse topluma bizim hakkımızda yalan söylendi. Öyleyse bize yüklenildi, bu arada birileri, birşeyler daha kolay gizlenebildi. Şimdi bunu görenler de artıyor, gösterip kanıtlamanın olanakları da. Şimdi, büyük değer biçerek izliyoruz ki, "gençliğine güvenmeyen toplumların geleceği de yoktur" deniyor. Gerçi biz gençler bunu hep söyledik, söylemeye çalıştık. Ama söylediğimizin doğruluğunu ve önemini kavrayıp kavratacak ne maddi ne de psikolojik bir ortam henüz oluşmamıştı. Yeni yeni oluşup olgunlaşıyor.

İsterseniz burada bırakalım. Ve bir başka yazıda "bundan sonra ne yapalım, nasıl davranalım ki bir daha böylesi konumlara düşmeyelim"in yanıtını arayalım. Eğer "toplumdan bazı şeyleri talep etmeden önce kendimizi, gerek iç gerekse dışa karşı ilişkilerimizi, tavırlarımızı, geleneklerimizi, sorunlarımızı tartışma ve çözme biçimlerimizi bir gözden geçirmeliyiz" fikrime ve bunun gerekliliğine katılıyorsanız yine bu köşede buluşalım ve daha ayrıntılı söyleşip tartışalım mı? Ne dersiniz? Yanıtınız "evet"se, şimdilik hoşçakalın...

BİR GÖRÜŞ

DERNEKÇİLERE BİR SESLENME

Selami KARA

Daha önce karşılaşmadığımız bir sorunu çözmeye uğraştığımızda yeni düşünceler oluştururuz. Ya da bu konuda önceden de varolan kimi düşünceleri daha bir dikkatle değerlendirme gereksinimi duyarız.

Kimi sorunların çözümü bizim için o denli acil değildir. Onları erteleyebiliriz. Kimi sorunları ise bazen karşılaştığımızda çözmek gerektiğini düşünürüz, ama sonra kendisini sürekli hissettirmediği için herhangi bir girişimde bulunmayabiliriz. Yani sorunla birlikte yaşayabiliriz.

Karşılaştığımız sorun bizim için ne denli yakıcıysa, çözüme yönelik oluşturmak zorunda kaldığımız düşüncelerde o denli kapsamlı ve ayrıntılı olur. Yalnızca düşünce oluşturmakla yetinmeyip bunları yaşama da geçirmeye uğraşırız. Bizim için geçerli olan bu durum herkes için geçerlidir.

Öğrenci dernekleri, öğrencilerin akademik demokratik haklarını savunan kitle örgütleridir. Yıllardır sürdürülegelen depolitizasyon politikası, demokratik kurumlar üzerindeki anti-demokratik baskılar, artı demokrasi bilincinin toplumumuzda yeterince güçlü köklere sahip olamaması, tüm demokratik kitle örgütleri gibi öğrenci derneklerinin de yığınsallaşmalırının önündeki ciddi engellerdir. Fakat öğrenci derneği üye ve yöneticileri bunları söyleyip, 'ne yapalım, bu böyle' deyip düşünmüyor, sanırım. Bütün bu koşullara rağmen öğrenci derneklerinin güçlenip yığınsallaşabilmesi olanaklı değil midir?

Şunu biliyoruz ki öğrencilerin büyük bir çoğunluğu YÖK'e karşı çıkıyor (Sabah gazetesinin Piar'a yaptırdığı kamuoyu yoklamasına göre bu oran yüzde yetmişin üzerinde) Oysa YÖK'e karşı olma, onunla mücadele etme hemen tüm öğrenci derneklerinin varlık nedeni olmasına rağmen öğrenci dernek lerinin başını çektiği YÖK karşıtı kampanyalara çok daha az öğrenci katılıyor. Buradan, öğrenci dernekleri gereksizdir, ya da öğrenci dernekleri YÖK karşıtı kampanyalar yürütmemelidir, sonucu çıkmamalı, Aksine öğrenci dernekleri gereklidir ve demokratik istemleri bugünküne oranla daha yüksek sesle dile getirmelidirler... Ve ayrıca, demokratik istemleri üniversite gençliğinin yüzde birlerinin çok çok üstünde önemli bir çoğunluğuna maletmeye çalışmalıdırlar.

Üniversitede okuyan gencin hergün karşılaştığı ve çözmek zorunda kaldığı nice sorunu vardır. Kiminin sorunu ekonomiktir: yaşayabilmek ve okuyabilmek için hergün bir miktar parayı cebine koymak, bunun içinse çalışmak zorundadır. Kiminin spora ilgisi vardır: bırakalım spor olanaklarının olmamasını, spor yapmaları yasaklansa dahi onlar ne yapar ederler, küçük mekanlarda top oynayabilmek için takım oluştururlar. Müziğe ilgisi olan gençler tüm olanaksızlıklara rağmen bu uğraşılarını devam ettirebilmek için biraraya gelirler, zaman ayırırlar. Hemen tüm öğrenciler şu veya bu şekilde birarada eğlenebilmek için olanak yaratırlar. Dersleri kötüye giden öğrencilere arkadaşları yardım eder... Bu örneklere düzinelercesi eklenebilir. Kısacası üniversiteli genç bu sorunlarla hergün yüzyüzedir. Ve bu sorunların çözümü doğrultusundaki her yeni düşünce onu etkileyebilir, harekete geçirebilir.

'Bu sorunların kökeninde YÖK var, şu var, bu var' şeklindeki yaklaşımlar -yalnızca bununla yetinen yaklaşımlar- bir ölçüde etkili olabilir, ama ardından dönüştürmeye yönelik bir hareketlilik beklenemez.

Öğrenci derneklerinin, öğrencilerin yalnızca dar politik değil, ekonomik, sosyal, sportif, kültürel, psikolojik, dersleriyle ilgili (genel değil, o yapılıyor, özel) vb. sorunlarının çözümü içinde uğraşmaları gerekmez mi? Bu sorunların çözümünü hep belirsiz bir tarihe atmak ve sorunların çözümü için soyut düşünceler (doğru olsalar bile) ileri sürmek biricik yol mudur?

Öğrencilerin hergün çözmek zorunda kaldıkları ve dolayısıyla bilincinde oldukları sorunların, öğrenci derneğinin organizasyonuyla daha kollektif ve daha başarılı günlük çözümleri sanırım ki geniş bir öğrenci kesiminin gözünde öğrenci derneğini daha olumlu ve sahiplenilebilir bir yere oturtacaktır.

Öğrenci derneklerinin yığınsallaşması sorunu sizin ne derecede bir sorununuz? Hemen çözmek zorunda olduğunuz bir sorun mu, yoksa bu düşüncelere biraz hak verip, sonra yeniden hatırlatılana kadar unutup gidecek misiniz?

SÖYLEŞELİM...DÜŞÜNELİM...TARTIŞALIM...

1988 Yılı Bütçesinde Bizim için Ne Var?

UĞURCAN BULUT

Maliye ve Gümrük Bakanı 1988 yılı Bütçe tasarısını TBMM'ne sundu. Bütçe denince insanın aklına şu geliyor. Babamızın aylık aldığında, şu bakkala, şu manava, şu ev kirası, şu elektrik parası şu da oğluma, kızıma gibi paylaştırmasını düşünüyoruz. Devlet bütçesi de tüm TC yaşayanları için yapıldığına göre acaba bu bütçeden biz öğrenci gençliğe ne var ne yok?

1988 yılı bütçesi 20 trilyon 840 milyar lira harcama hesaplanarak yapılmış bulunuyor. Bu harcamalar ise şöyledir:

Personel giderleri: 4 trilyon 340 milyar
Cari giderler : 2 trilyon 700 milyar
Yatırım giderleri : 3 trilyon 465 milyar
Transfer giderleri : 10 trilyon 335 milyar

Bunların hiç bir yorumuna geçmeden transfer giderlerinin dağılımınada bakacak olursak;

İç ve dış borçların faizlerinin ödemesi için 5 trilyon 445 milyar, bunun 3 trilyon 184 milyarı iç borçların faizleri için 2 trilyon 261 milyarı ise dış borç faizleri için ödenecek.

Transfer giderlerinin bir başka diliminde ise, emekli, memur ve ücretliler için 800 milyar lira ödenek ayrılmış bulunuyor. Bunun hesaplamasını yapmadan şunu söylemek mümkün, memurlar ve kamu işyerlerinde çalışanların kaderi belirlenmiş ve açlığa mahkum edilmişlerdir.

İhracatçıya vergi iadesi olarak 440 milyar lira ayrılmış bulunuyor. Bu ayrılan miktar Sağlık Bakanlığının toplam bütçesinden daha fazla ve Milli Eğitim Gençlik ve Spor bakanılğının bütçesinin yarısı kadardır. Vergi iadesi olarak ayrılan bu paralar, daha şimdiden hayali ihracatçıların cebine inmiş demektir.

Transfer giderlerinin son kısmı ise KKTC'ye yardım olarak 50 milyar ayrılmıştır.

1988 yılı bütçesi borç ödeme bütçesidir. 4 Ocak 1988'de alınan ekonomik tedbirler kararı da öz olarak borç ödemeyi disipline etmek için veya borcu zamanında ödeyebilmek için getirilmiş olan kararlardır.

1988 yılında 5 trilyon 445 milyar borç faizi ödemesinin yanında 2 trilyon 516 milyar dış borç ve 1 trilyon 343 milyar iç borç ana parası da ödenecektir. Kısacası 1988 yılında 6 trilyon 365 milyar tutarında borç ödemek için para bulmak gereklidir.

Maliye bakanı bu paranın iki trilyonunun dışarıdan borç olarak, 4 trilyonunu da iç borçlanmayla karşılayacağını belirtiyor. Görüldüğü gibi 1988 yılı bütçesinin dörtte birinden fazlası borç bulmaya ayrılmış durumda. Buna karşın toplumsal harcamalar, sosyal ihtiyaçlar için bütçeden ayrılan miktarlar ise ya değişmemiştir, ya da ihtayaçların fiziki olarak gelişmesini karşalıyacak bir düzeyde değildir.

Bakan TBMM'ne sunduğu taslakta bütçenin gelir kaynaklarını da şöyle belirliyor:

15 trilyon 100 milyarı vergi gelirlerinen
.5 trilyonu vergi dışı normal gelirlerden.
1.6 trilyonu fonlardan aktarma ile
175 milyarı katma bütçe gelirlerinden.
2 TRİLYON 465 MİLYARI İSE AÇIK

Buradan biz şunu görebiliyoruz. Bakanın "reel olarak hazırlanmış" bir bütçe demesine karşın, 1988 yılı tüm toplum için ZAM YILI olacaktır. Yaşam yarı yarıya pahalılaşmıştır.

Çünkü, açıklamada bütçe için 2.5 trilyon açık öngörülmesine karşın bütçe gelirleri olarak hesap edilen gelirler toplamı içindeki vergi gelirlerinin tümünün alınamaycağı bir gerçektir. Çünkü bu hiç bir zaman gerçekleşmemiştir. 1987 yılı bütçesinde Kurumlar Vergisini ödemesi gereken büyük iş yeri sahipleri vergilerinin yarısından çoğunu ödememişlerdir. Gene bakanın açıklamalarına göre 1987 yılı vergi gelirlerinden tahsil edilemeyen miktar 2.2 trilyon liradır. Buradan da görülebileceği gibi 1988 yılı bütçe açığı en iyimser bir bakışla bile 4 trilyonun üstündedir.

Açığı kapatmak için başta eğitim ve sağlık giderleri kısılacaktır ardından bu giderler için zamlar yapılacaktır.

YÖK öğrenci harçlarının arttırılacağını, hatta bir an önce artırılması gerektiğini dile getirdi. Milli Eğitim Bakanı ise ilk, orta liselerinde paralı yapılmasmdan söz ediyor.

1988 yılı bütçe taslağındaki bakanlıklara ayrılan miktarlar şöyle:

Hazine dış ticaret müsteşarlığı için, (Bu dış borç ödemelerini yapacak) 7 trilyon 436 milyar lira bu bütçenin hemen hemen yarısına yakın bir miktar Maliye ve gümrük bakanlığı için 5 trilyon 775 milyar, Milli Savunma Bakanlığı için 2 trilyon 405 miyar, Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı için 1 trilyon 797 milyar, Sağlık Bakanlığı için 565 milyar lira.

Bütçeden ayrılan bu miktarlarla eğitim öğretimin geliştirilmesi çağdaşlaşma modernleşme bir yana bu ancak ve ancak personel giderlerini zar zor karşılayacak bir miktardır.

1988 yılı bütçesinden Biz gençliğe hiç bir şey yok. Ama biz gençliğe yüklediği çok ağır yükler var. Biz bu yükleri hak etmiyoruz, biz bunlardan sorumlu değiliz.

Bize herkes borç veriyor diye caka satarak "dış itibarımız" arttı diye yalan söyleyerek, halkı kandıran Başbakanın, Devletin gelirlerinin yarısını dışarıya borç olarak ödemek üzere ipotek ettirdiğinin belgesi ise bu bütçedir.

1988 yılı bütçesi biz öğrenci gençliği gene sokakta bıraktıracak, yurtta yer bulamayacağız, yüz kişilik yerde beş yüz kişi ders yapacağız. Yemekler berbat mı berbat, midelerimiz gene delinecek. Laboratuvar yüzü görmeden mezun olacağız. Deney yapmadan, pratikten yoksun, mühendis, mimar, doktor olacağız. Elimize diplomamız verildiğinde işsizler kuyruğuna gireceğiz.

1988 yılı üniversiteler, bilimsel eğitim yapan, demokratik özerk kurumlar olmak için mücadele verecekler. Mali olarak üniversiteyi güçsüz bırakarak, hükümete tam bağımlı hale getirerek çağdaş bir eğitim yapılmasının olanakları mümkün değildir.

Öğrenci gençlik olarak Harçlar kaldırılsın, üniversitelere daha çok ödenek diyelim. Hayali ihracatçıya akan paraların üniversiteye verilmesi için mücadele edelim.

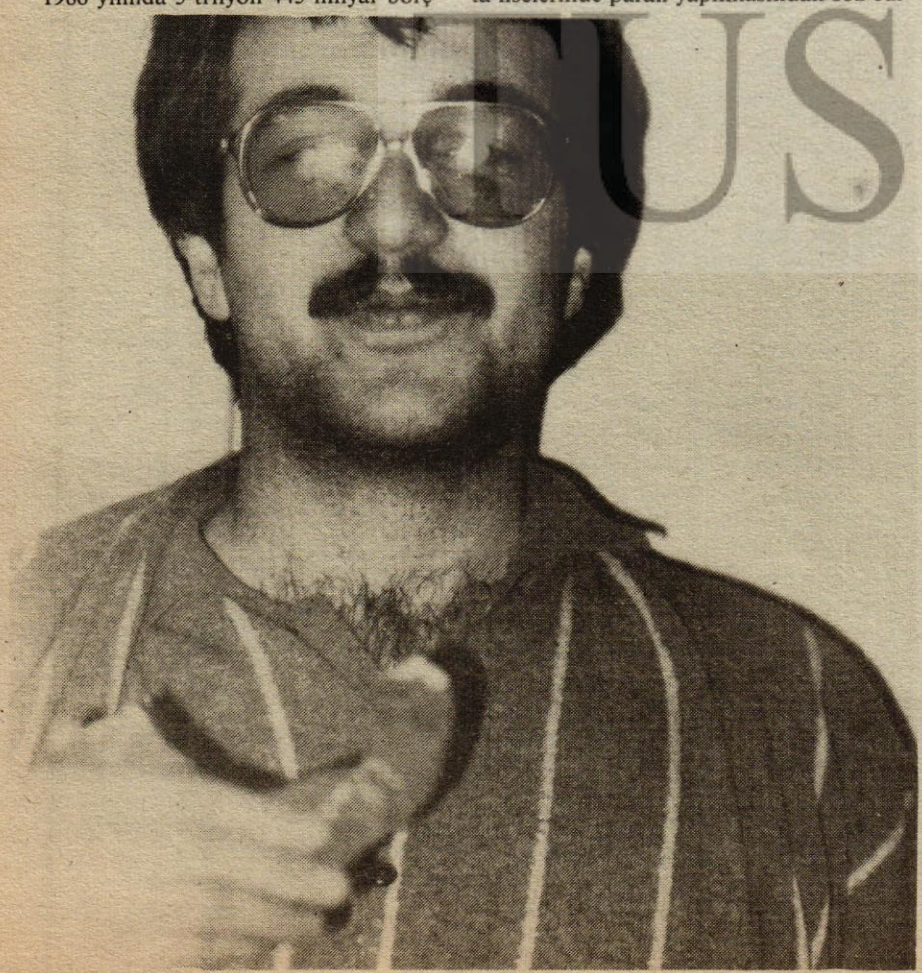

1988 bütçesinde öğrenciler için "simit" var. Fotoğraf: ÜNİVERSİTELİ

16 MART 1988

Adnan CEVHER

On yıl önceyi anımsıyor musunuz?

On yıl öncesini yeniden yaşar gibi anımsamak pek mümkün değil. O günler önemli olan düzinelerce olay bugün unutuldu gitti. Kimi olaylar varki ama, küçük bir çağrışım -bir yüz, bir isim, bir yıldönümü- on yıl sonra bile yeniden gündeme getiriyor konuyu. "Beni unutma" diye sesleniyor yıllar öncesinden.

16 Mart 1978'i anımsıyor musunuz? Bilinmez, o günün belki sizin için herkesten ayrı **"özel"** bir yanı vardı. Ama böylesine kişiye özel bir yanı olmasa bile 16 Mart 78 kolay unutulacak günlerden değil. Biraz yoklandığında hepimizin anılarında o günle, o günlerle ilgili birşeyler bulunabilir.

Ben iyi anımsarım. Günlük güneşlik bir gündü 78'in 16 Mart'ı. Lise öğrencisiydim. İlk kim söyledi, nasıl söyledi, aklımda değil şimdi. İkindiye doğruydu. Çevrede bir telaş vardı. Kulaktan kulağa fısıldaşmalar... yüzlerde bir kaygu, korku, kiminde öfke... **"Beyazıt'ta katliam olmuş."**

Kara haber tez yayılır. Tez öğrendik olayın ayrıntılarını... İstanbul Üniversitesinden çıkan öğrencilere bombayla ve otomatik silahlarla saldırılmıştı. Ölenler ve yaralananlar vardı. "Beş kişi öldü" söylentileri dolaşıyordu önce. Ağır yaralılar da vardı. Aradan biraz zaman geçtikten sonra olayın tüm bilançosu ortaya çıktı: **7 ölü, 100 dolayında yaralı...**

Katliamdan hemen sonra antifaşist öğrenciler merkez binayı işgal ettiler. Öğrencilerin anaları, babaları, yakınları, diğer üniversitelerin öğrencileri, liseli öğrencilerin de katılımı ile on bin dolayında kişi geceyi Merkez Bina'da geçirerek bu barbarca saldırıyı lanetlediler. Bütün demokratik kurum ve kuruluşlur saldırıyı lanetledi. 17 Mart'ta onbinlerce insanın katılımı ile olayı protesto eden bir gösteri yapıldı. Bütün ülke bu olayın yankılarıyla günlerce çalkalandı durdu. 20 Mart günü milyona yakın çalışan insan, bu olayı protesto etmek ve faşist katliam yuvalarının dağıtılması için uyarıda bulunmak amacıyla iki saatliğine işi durdurdu... 16 Mart günü gerçekleştirilen bu insanlık dışı olay uluslararası yankılar ve tepkiler de uyandırdı. Uluslararası Öğrenciler Birliği ve Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu 16 Mart'ı **"Türkiye Gençliğiyle Dayanışma Günü"** ilan etti.

16 Mart türü, çok sayıda insanın öldüğü toplu katliamlar 12 Eylül 1980'e kadar sürdü. 12 Eylül'de **"terörü önleme"** gerekçesiyle iktidara el kondu.

16 Mart günü gerçekleştirilen ve yüzlerce insanın tanıklık ettiği bu dehşet verici katliamın sorumluları **"bulunamadı"**.

16 Mart için daha söylenecek çok şey olmalı. Benim de söyleyecek kimi sözlerim var. Ama belki de bu uzun ve sıkıcı bir yazı olabilir. Belki de bilinen, klişeleşmiş sözlerin tekrarı... Bir yıldönümü dolayısıyla şöyle bir geçmişe döndürmek istedim sizi. 16 Mart günü ölenler unutulmasın istedim. Onların anılarını yaşatmak istedim.

Sorun öğrencilerin sorunu (devam)

yine de mühendislik istemi ileri bir istemdir. Ancak bugün biz gasbedilen öğretmenlik hakkımızı almak için çaba göstermeliyiz... Ülkemizde bir mühendis öğretmenlik sınavına girip kazandığında öğretmen olmaktadır. Avrupa ülkelerinde bir mühendisin öğretmen olabilmesi ek iki yıllık bir eğitim gerektiriyor... Bu eğitim pedegoji eğitimidir.

Hasan YÜCEL: Benim diğer arkadaşlardan ayrı olarak ele almak istediğim yeterlilik sınavıdır. Yeterlilik sınavı niçin yapılıyor? Biz dört yıl öğretmenlik eğitimi görüyoruz; sonrada elimize rulo halinde "diploma" adında biri kağıt sıkıştırıyorlar. Tabiki bu kağıdın anlamı: Öğretmen oldun demektir. Ancak öylemi? Öğretmen oluyor muyuz? Olamıyoruz. Hemen formasyon sınavı giriyor araya. Bu arada diğer bir sorun da iyi hal soruşturması. Bu da engelli yarışın başka bir basamağı. Biz öğretmenlik formasyon sınavına girelim. Bu sınavın anlamı şu: Aranızda görüşlerini, dinini, veya dinsizliğini ve de ahlakını sevmediği kişiler var. Öğretmenlik mesleği ancak benim düşüncelerim gibi kutsal olduğundan benim gibi düşünenler öğretmenlik yapabilir.

Ne kadar para, o kadar sağlık

Oktay ÖZCENGİZ

Altan GÜNALP üniversite harçlarının düşüklüğünden yakınadursun, harçlarını ödemekte zorluk çekenlerin sayısı hergün bir çığ gibi büyüyor. Öte yandan fakülte yönetimleri de "etkili" önlemler almaktan geri durmuyor. Şu veya bu şekilde paraların tahsili için ellerinden geleni ardlarına koymuyorlar.

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde harç tahsilini hızlandırmak için "tehdit" şimdiden başladı. Yönetim önceki duyurularının etkisiz olduğunu düşünmüş olacak ki "Harcını Ödemeyenler Üçüncü Vizelere Alınmayacaktır" biçimindeki duyurusunu olabildiğine iri harflerle duyuru panosuna yerleştirdi bile.

Marmara Üniversitesi'ne bağlı fakülte ve yüksekokullarda harçlarını ödemeyen öğrenciler mediko-sosyal hizmetlerinden yararlanamıyor.

Örneğin: hastalandınız ve doktor kontrolüne gereksinim duydunuz. Önce öğrenci Bürosuna dilekçe ile başvurup, harcınızı ödediğinize ilişkin bir belge alıyorsunuz. Doktora (tabii sabahın erken saatlerinde sıraya girmek koşulu ile) görünebilirsiniz artık. Doktorun yazdığı reçetedeki ilaç bedellerinin % 20'sini de peşin olarak ödeyeceğinizi belirtmeye gerek bile yok sanırız.

Ancak herşey bu denli basit değil. Çünkü en hızlı çalışan öğrenci bürosunda bile az önce sözünü ettiğimiz belgeyi bir haftadan önce alamıyorsunuz.

Bu konuda görüştüğümüz Marmara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu öğrencileri "İdarecilerin bir bildiği vardır, herhalde." demekteler. Biz de arkadaşlarımızın bu iyi niyetine katılmak istiyoruz. Ancak yine de akıllarına gelen bir kaç soruyu iletmeden edemeyeceğiz. Parasızlıktan harcını ödeyememiş bir öğrencinin sağlık hizmetlerinden yararlandırılmaması hangi hukuk kuralına ve hangi hippokrat yemimine uyuyor? Şimdi, böylesi bir uygulamanın yüzünden herhangi bir öğrencinin uğrayabileceği zararın (yaşamını yitirmek de içinde) sorumluluğunu kim üzerine alıyor? Merak edilmekte.

Üniversiteli gençlik merak etmekte ve yanıt beklemekte. Ama lütfen acele edilsin. Çünkü Marmara Üniversitesi'ne ilişkin bir dizi soru daha var öğrencilerin kafasında.

ÇAPA KANTİNİNDE AÇIK TARTIŞMA

Seyfettin KALE

18 Şubat 1988 günü, İstanbul Tıp Fakültesi öğrenci kantini ilginç bir sohbet toplantısına tanık olduk. Öğleden sonra saat üç sıraları, kantinde oturan otuz-kırk öğrenci, birdenbire dekan Prof. Korkmaz Altuğ'un ve Fizyoloji kürsüsünden, Kültür ve Sanat kolları başkanı Doç. Refik Yiğit'in geldiğini gördüler. Dekan kantine girip, öğrencilerle sohbet etmek, onların sorunlarını dinlemek istediğini söyleyince, öğrenciler öğretim üyesi ve dekandan oluşan mini bir söyleşi başladı.

İTF Dekanı bu görevine bu ders yılında başladığı için pek çok öğrenci onunla ilk kez karşılaşıyordu. Zaten dekanın öğrencilerle böyle sohbet etmesi de pek yaşanmış şeylerden değildi. Korkmaz Altuğ, öğrencilerle iyi ilişkiler kurmak istediğini, sorunlarımızı saptayıp yüzyüze konuşmak için kandine geldiğini söyledi. Bu tür tartışmaları sık sık yapmak istediğini de ekledikten sonra sözü ayrı ayrı sınıflardan arkadaşlara verip, sorunları sınıf sınıf not etmeye başladı.

Arkadaşlarımız, hepimizin yaşadığı sorunları ustaca dile getiriyorlardı. Öğretim üyelerinin yetersizliğinden, pratik derslerin azlığına, ders kitabı-ders notu bulunmamasından yemekhane sorununa dek pekçok şey açıklandı. Bu arada dekan, her konuşan arkadaşa çekinmeden anlatmasını söylüyor, belirlenen ve sıkça yinelenen sorunları da yanındaki öğretim üyesini uyararak not ettiriyordu.

Yemek ücretlerinin artmasından yakınan bir arkadaş şu yanıtı aldı: "Çocuklar bu konuda sizinde bizimde suçumuz yok. Çünkü üniversitenin diğer fakültelerinde öğrenciler harçlarını yatırmamışlar. Bütçede para yok.."

Sorunlar ve sorular, ardı arkası kesilmeden bir saat kadar sürdü. Öylesine yoğundu ki şikayetlerimiz, tartışma saatlerce sürebilirdi. Bu arada bir arkadaşımız, "Sorunları böyle tek tek saptayıp çözmek pekte olası değil. Bu konuda Öğrence Derneği'nin çalışmaları var. Biz sınıf toplantıları yaparak belirlediğimiz sorunları size sunabiliriz. Bu konuda Öğrenci Derneği ile ilişkiye geçmek ister misiniz?" diye sordu. Dekan, "Çocuklar, bu okulda üçbine yakın öğrenci var, ama bunun 100-200 tanesi Öğrenci Derneği üyesi. Ben tüm öğrencilerimi düşünmek zorundayım" dedi. Ancak bir başka arkadaş, bunun pek gerekçe olmadığını, öğrencilerin sorunlarının ortak olduğunu söyleyince şu yanıtı aldı, "Elbette ki Öğrenci Derneği'ni yok saymamız mümkün değil. Toplantılar yapın, aranızdan her sınıf için bir temsilci seçin, ben onlarla ilişkiye geçeyim.

Bu arada Öğrenci Derneği'nden arkadaşlarımız dernek toplantısı için yer isteyince de "anfilerin ne zaman boş olduğunu araştırayım, uygun olursa tabii ki size de yer veririz" dedi.

Öğrenciler, disiplin yönetmeliğini bir türlü elde edemediklerinden, okulda her yere başvurdukları halde yönetmeliği bulamadıklarından yakınınca, dekan şaşkınlıkla "Ben bastırtıp dağıttırmıştım" dedi ve bu sorunu

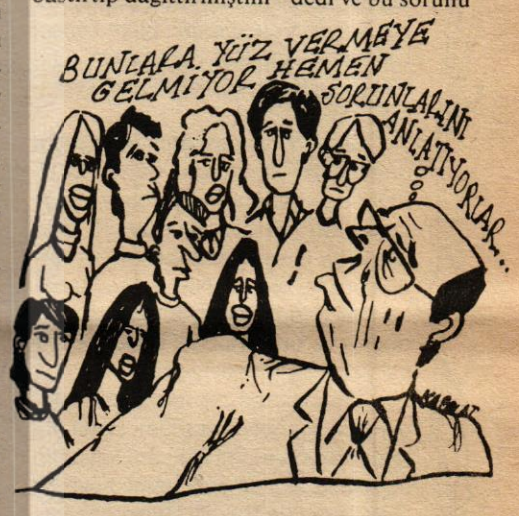

en kısa zamanda çözeceğine söz verdi.

Fakülte kurulu toplantılarında öğrenci temsilcisinin de bulunması istemimize şu ilginç yanıtı aldık: " Bunu bende isterim. Sizinle ilgili konuları konuşurken, görüşlerinizi almamız gerekli. Eskiden bu böyleydi. Ancak yeni yasaya göre bu tür birşey olanaksız..."

Toplantıdan sonra, birkaç sayfadan oluşan bir sorunlar listesi oluşmuştu, dekanımızın önünde. Son olarak, en kısa zamanda bunların çözümü için girişimlere başlayacağını, kürsülerle ilişki kuracağını, bir süre sonra da bizleri çağırtıp açıklama yapacağını söyleyip kantinden ayrıldı.

Hastalıklı bir kantinin anatomisi

İ.Ü. Edebiyat Fakültesi kantinindeyiz.

Öğrenciler hem kasa, hem de tezgah önünde kuyruktalar. Kasada yalnızca çay markası satılıyor. Markayı alan çay almak için tezgah önündeki kuyruğa giriyor. Bir kuyruktan diğerine...

Çay veriliyor. Öğrenciler çaylarını alırken seçiyorlar. Bardakları kaldırıp ışığa tutuyorlar; boşuna bir çaba. Bardaklarda çaydan başka birçok şeye benzeyen su bulunuyor. Markalarını bırakıp bardaklarını alıyorlar. Bakmadan alıyor bazıları; bardaklarda çay olup olmadığı umurlarında bile değil. Alışkanlık mı, bezginlik mi?

Gözlerimizi tezgahın ardına çeviriyoruz: Üç demlikli bir çay ocağı; hızlı hızlı çay doldurmaktan bezmiş ocakçı; içinde toz tabakasının katmerleştiği yiyecek camekanı, bir süredir kullanılmayan yorgun tost makinası, bir yazarkasa, yazarkasanın başında sürekli tuşlara basan biri; hava nemli, yerler çöplü...

"Yiyecek satılmıyor..."

"Neden?"

"Nerden bilelim, dekanlık, bizimle ilgili değil, ÜNYEK'e gideceksiniz diyor"

Kantin salonunda, duvarda tozlanmış bir fiat listesi var, çeşit çeşit yiyecek isimleri yazılı. Fiatlar son zamlardan nasibini almamış. Ancak camekanlarda yiyecekler yerine toz tabakaları sergileniyor.

"Kantinde çöp sepeti yok. Neden **koymuyorsunuz , sorumuza yanıt verilmiyor. Bazen kantin çalışanları, "Yerlere atın, biz temizleriz" diyorlar.**

Yerlerde kağıt parçaları, sigara izmaritleri var.

"Yerlere çöp atmak ve çöplüğe benzeyen bir ortamda oturmak doğal gelmeye başladı bize; bu durumu yadırgamaz olduk."

Öğrenciler çöp sepeti sorununu da fakülte yetkililerine ilettiklerini, ancak yine yanıtsız kaldığını belirtiyorlar. Ve diğer önemli bir sorunu da şöyle vurguluyorlar:

"Derslerimiz saat yediye kadar sürüyor. Ancak kantin elemanları memur statüsünde çalıştıklarını ileri sürerek saat üç buçukta kantini boşaltıyorlar. Ocak sönüyor, kasa kapanıyor; temizlik yapıp gidiyorlar. Aradaki üç buçuk saati burada karanlıkta oturarak, hemde çaysız geçirmek zorunda bırakılıyoruz.."

İ.Ü. Edebiyat Fakültesi'nin kantin sorunu, hemen yanıbaşındaki Mühendislik Fakültesinde de aynı boyutta yaşanmakta.

İ.Ü. Edebiyat Fakültesi kantininden bir "enstantane". Fotoğraf: **Kazım Polat**

Öğrenciler, ÜNYEK kantinler Müdürlüğünün kantinin zarar ettiği gerekçesiyle özel işletmelere devretme niyetinde olduğunu söylüyorlar. Özel sektöre devretme daha düzenli bir kantin yaşantısını getirecektir. Ancak fiyatlar daha yüksek olacaktır.

Öğrenciler kantin sorununun çözümünü şöyle sıralıyorlar

"Öğrenciler kantini denetlemeli ve müdahale edebilmeli..."

"Kantinin sağlık koşulları iyileştirilmeli..."

"Kantinde öğrencilerin ihtiyacı olan besleyici yiyecekler bulunmalı."

"Kantin ders saatinin bitimine kadar açık kalmalı..."

Bu adam ne yapıyor? Yanıtı arka sayfada.

BİLİM FARESİ

Hepinize gönülden Merhaba,

Aslında bu ikimiz için de iyi oldu. Yoksa yalnızlık son zamanlarda iyice sıkıcı olmaya başlamıştı benim için. Üstelik bu sayede karşımdakilere yardım da edebilecektim.

Canım, kendimden ve elinizdeki gazetenin amatör ahçılarından bahsediyorum. Bu gençler gelmeden, şimdi büro olan dairede yalnız başıma kalıyordum. En küçük bir ayak sesinde bile kendi küçük mekanımda alıyordum soluğu.

O gün de bir kalabalık güruh içeri girdi (ve tabii ben de kendi yerime). Konuşmalarına kulak kabarttım. Amaçladıklarını anlayınca da rahatçı çıktım ve onlarla tanıştım. Kısa sürede birbirimize ısındık. Ne de olsa genç olmanın dili başka. Onlara kendi bilimsel çalışmalarımdan ve dünyanın her tarafından bilim adamlarıyla olan ilişkilerimden bahsedince, benden gazetenin bilim köşesi için yardım istediler. Kabul ettim. (Galiba da iyi ettim, çünkü sevdim bu çocukları)

Güncel bir konudan başlayalım dediler ve -acemice- bana, ZAKKUM'dan haberdar olup olmadığımı sordular(!). Sorularına güldüm, herhalde bir fareye sorulabilecek en garip soru bu olurdu. Neyse bunlar daha çok genç, zamanla olgunlaşırlar dedim ve bu konudaki düşüncelerimi yazacağımı söyledim.

Geçenlerde bir farmakoloji doçentiyle sohbet ediyordum. Bana, ıhlamur kaynatır gibi zakkum kaynatıp ilaç elde edilemeyeceğini söyledi. Gerçekten de Sevgili Üniversiteliler, bir ilacın üretimi çok ciddi hazırlıkları içeriyor. Yaklaşık 10 yılı bulacak kadar (bazan daha da fazla) uzun olan bu süreçte çeşitli fazlara ayrılmış büyük deney aşamaları var. Hayvan deneyleri (birinci aşama!), ardından önemli koşul ve kuralları olan insan deneyleri.. Üstelik de bu sürede harcanan milyonlarca dolar. Evet yanlış duymadınız milyonlarca dolar. Bir ilacın kullanılabilir -ya da kullanılamazdenilene kadar ki geçireceği süreçte harcanan milyonlarca dolar... Bir de bunca insan gücünden ve harcanan bunca paradan sonra ilacın işe yaramaz olduğunu düşünün. Bir ilaç kutusuna tekme atıyorsunuz ve o anda milyonlarca dolar çöpe gidiyor. Sevgili Üniversiteliler, bunun altından kim kalkabilir? Elbetteki büyük finans olanakları olan çok uluslu firmalar. Zaten son 15-20 yıl içinde patent alan ülkelerin sayısı 5 ya da 6. Evet 20 yıldır, bu ülkeler dışında kimse patent alamamış. Nedenleri ise açık. Bu bir yatırım ve teknoloji sorunu. Böyle olduğu için de NO'nun gelişmiş ülkelerde kabul görmesi gerektiğini söyleyenlere karşı bir avukatın karşı çıkması ancak demagojik bir yaklaşımdır.

Ben, bir de, bu konunun tartışılması yöntemine ilişkin bir kaç söz söylemek istiyorum. İlk önce önemli bir yanlışa işaret edeyim, kurulduğu söylenen "etit komite" aslında bir bilimsel komitedir. Zira örneğin Amerika'daki "etit komite"de kiliseden kişiler, hukukçular ve halktan kişiler bulunur. Bunun ötesinde zakkuma karşı çıkan bazı kişilerin karşı çıkış yöntemleri de dikkat çekiciydi. Olayın nesnel, bilimsel zaafiyetleri çok az ortaya çıkarılırken bazen zakkuma sempati sağlayacak kadar kötü karşı çıkışlar da oldu.

Evet Sevgili Üniversiteliler, sorun zakkuma karşı çıkmak ya da çıkmamak değil, bilimsel çalışmaya, bilimsel ciddiyete, -hele de TV haberi ve açık oturumdan sonra- bilimsel inanç ve sorumluluğa sahip çıkma sorunudur. Yoksa, bu konularda gerekli titizliği göstermeyen çalışmaları savunmak ta ancak bir avukata kalır.

Bilimsel yaklaşım bize yakışır Sevgili Üniversiteliler.

İstanbul Reklam Kültür Evi'nde bir söyleşi

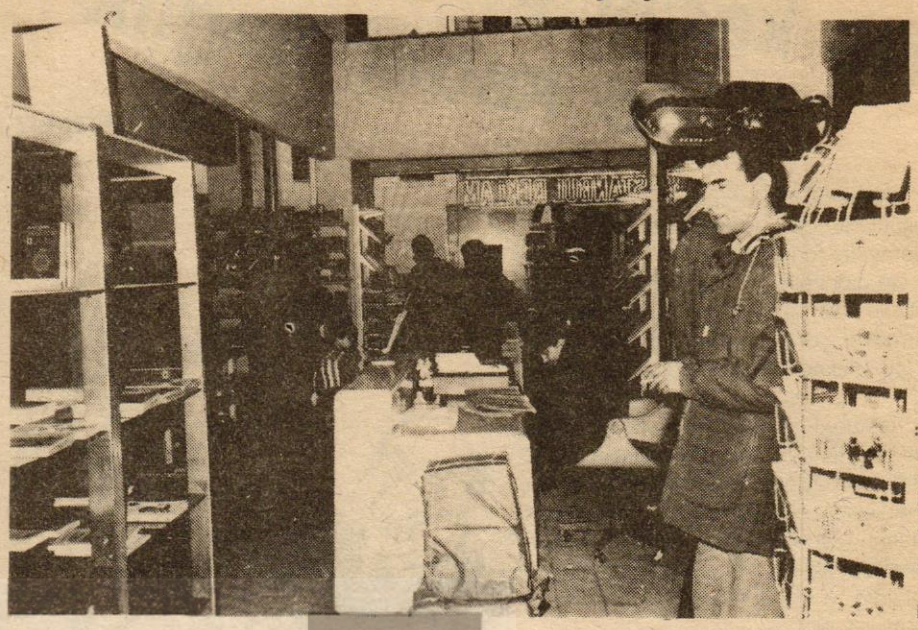

Fotoğraf: Oktay Özcengiz

Sinema İzleyenlerin Dörtte Üçü Üniversiteli

Adnan ŞEKER

Cağaloğlu, Nurosmaniye ayrımında köşedeki modern yapıyı bilirsiniz. Uzun yıllar bir kitap çarşısı olarak işletilen bu yer, bugün bir kültür merkezine dönüştürüldü.

Daha girişte çizgi dışı bir mekana girmekte olduğunuzu anlarsınız. Avrupa basının belli başlı gazeteleri sıra sıra sergilenir, satış için. Sonra dört bir yanınızı onbinlerce kitabın sergilendiği raflardan oluşan koridorlar sarar.

Yeni açılan kültür merkezi ve sinema üzerinde yönetici Çiğdem Özgüden'in de katıldığı bir söyleşi yaptık.

— Böyle bütünsel bir kültür merkezi oluşturma fikri nasıl gerçekleşti?

— Böyle bir işe girişmeyi düşünürken, bizi yüreklendiren buradaki kitap çarşısı oldu. Kitap ve sinema birbiriyle bütünleşmiş ve birbirini hep desteklemiştir. Kitabın, kitap sevgisinin yarattığı bu ortam, sinema sevgisi de güçlenir, sinema da yaşar, diye düşündük. Ayrıca Cağaloğlu başlı başına bir kültür merkezi. Sayısız yayınevi, kitapçı.. İnsanı bol, hareketli bir merkez. İstanbul Üniversitesi'nin yakında oluşu da bizi cesaretlendirdi. İstanbul'daki tüm üniversite öğrencilerinin zaman zaman uğrama gereksinimi duydukları bir yerdir Cağaloğlu.

Bir diğer faktör de Cağaloğlu'nun Türkiye basının neredeyse kalbi olması. Tuttuğumuz yerin de panel, açık oturum, basın toplantısı v.b. için tasarlanmış bir salonu vardı. Gazete merkezleriyle komşu olmak bu tür etkinlikler düzenleyecekler açısından burayı cazip hale getirir diye düşündük.

Soru: Gördüğümüz kadarıyla gençler hem kitap mağazasına, hem de sinemaya yoğun bir ilgi gösteriyor. Öyle değil mi?

— Evet, sinema izleyicilerinin % 75'i üniversite öğrencisi. İşyerlerinin öğle tatillerine ve akşam paydosuna denk düşen saatlerde orta yaş grubunun ziyaretinde bir artış oluyor. Şunu söyleyebiliriz. Bir bütün olarak alındığında (sinema, kafe, kitap mağazası, sergiler), ağırlık 18-25 yaş grubunda, yani üniversite gençliğinde. Bu durum henüz burayı açma hazırlıklarını sürdürürken, yürüttüğümüz tahminin doğru olduğunu da gösteriyor. Biz gençleri, özellikle de üniversite gençlerini düşündük bu işe girişirken. Ama hemen eklemek gerekir ki, tahminimizin oldukça altında bir ilgi var sinemaya.

Soru: Nasıl açıklıyorsunuz bu durumu?

— Evet. Ziyaretçilerin çoğu üniversite öğrencisi. Film izleyenlerin de dörtte üçü genç insanlar. Ama bunlar günlük biletli seyirci sayısının 100 civarında dolaşmasını pek etkilemiyor. Yani sürekli bir giriş, çıkışın, hareketin olduğu böylesi bir kültür merkezinde, günde 100 insan film izlemeye geliyor. Hele okulların tatilde olduğu zamanlar bu rakkam 50-75 civarında oynuyor. Bir de bilet bedelinin % 60'ını ithalatçının aldığını hesaplayın.. Bizim hedefimiz günlük 300 kişi idi. Yoksa burayı kendi yağıyla kavrulan bir hale getiremeyiz.

Ben şöyle düşünüyorum: Kişilik iki ayak üzerinde yükseliyor. Bunlardan biri politika, diğeri ise kültür. Ancak politikanın etkisi, gürültüsü, bunun yarattığı toz duman arasında kültür kaynayıp gidiyor. Yani kültür bizim insanımızın zayıf ayağı. Şimdi artık bu zayıf ayağı güçlendirmek için normalin üstünde bir ilgi ve çaba zorunlu hale geldi. Sorun tüm ülkenin sorunu. Siyasi partiler ve diğer kitle örgütleri kanımca bu konuyu enine boyuna bir kez daha tartışmalı. Bir kültür bunalımı bekliyoruz. Sinema da bundan elbette payını alıyor.

— Teşekkür ederiz.

"Nâzım" Oyununun Yönetmeni Zafer Diper'le Söyleştik

Kerim ASLAN

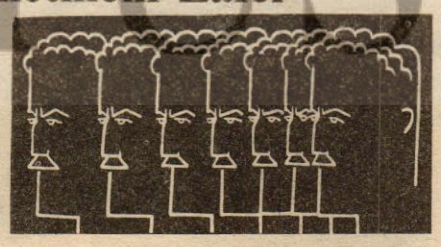

Zafer Diper'in kurguladığı ve yönettiği *"Nazım"* adlı oyun İstanbul'un değişik sinemalarında sergileniyor. *"Nazım"* Bizim Tiyatro'nun sezonu açış oyunuydu. Yazınsal Danışmanlığını Şükran Kurdakul'un yaptığı "Nazım" oyunu *"Nazım Hikmet'e Yurttaşlık Hakkı"* kampanyası çerçevesinde sunuldu. İstanbul'da kısa süre sergilenen oyun izleyiciler tarafından ilgi ile izlendi.

Nazım Oyununun Yönetmeni ZEFER DİPER

Ünlü ozanımızın *"Memleketimden İnsan Manzaraları", "Jakond ile Si-Ya-u", "Taranta Babu'ya Mektuplar", "Akrep Gibisin", "Diz Boyu Karlı Gece", "Yinede İyimserlik Üstüne", "Fakir Bir Şimal Kilisesinde Şeytan İle Rahibin Macerası", "Kız Çocuğu", "Nikbinlik"* adlı şiirleri seçilmiş.

Zafer Diper ile *"Nazım"* oyunu, *"Nazım Hikmet'e Yurttaşlık Hakkı"* kampanyası ve üniversiteli tiyatro izleyicisi üzerine kısa söyleştik.

-Sayın Zafer Diper, söyleşimize "Nazım" ile başlayalım. "Nazım"ın kafanızdaki biçimi ile sahnedeki biçimini kıyaslar mısınız?

Kafamızdaki ile sahnedeki çok yaklaşık. Ancak bazı aksaklıklardan dolayı zorlandık. Yani koşullar gereğince anlatımları zorluyorsunuz. Birde biçim sorunu...

-"Nazım" oyunu Nazım'sızdı. Neden?

Özellikle düşünmedik... Nazım'ı canlandırma söz konusu değildi. Nazım'ın çok aksesuarı var: Hapishane, mahkeme... Biz bütün oyunu Nazım'la özdeşleştirme çabasındaydık.

- Nazım Hikmet'in yüzlerce şiiri arasından yaptığınız bu derlemeyi hangi kıstaslara göre yaptınız?

Tarihsel süreci, varolan olguları yansıtan.. Nazım'ın şiirleri (ulusal bağımsızlıktan başlayarak, emperyalizm olgusu ve faşizm) Kuva-i Milliye destanı, Jacond ile Si-Ya-U, Taranta Babuya Mektuplar gibi evrensel boyutta sorunları işleyen şiirleri.

-Oyunun yazılış aşamasında kollektif çalışma sözkonusu mu?

Şükran Kurdakul şair, edebiyatçı ve Nazım'ı çok seven ve bilen değerli bir ağabeyimizdir. Onun ile ortak bir çalışmamızdı.

-"Nazım" oyununun "Nazım Hikmet'in Yurttaşlık Hakkı" kampanyasında ne gibi bir işlevi olacak?

Elbette kampanyada bir işlevi olacaktır. Biz böyle düşünüyoruz. Nazım kampanyası başlamadan önce biz "Nazım" oyununu hazırlamaya başlamıştık. Bu anlamda Nazım kampanyasını biz kendi içimizde önceden başlatmıştık. "Nazım"ı oynamak ve Nazım ismini söylemek en doğal olanıdır. Olması gerekendir. Oyun ilgi ile izleniyor. Ankara'da da İstanbul'da da böyle. Ancak halkımız üzerindeki baskı politikasını kırmak zor. Biz bu oyunla bir adım atmış oluyoruz... Geçenlerde yaşadığımız bir olayı anlatayım: Bir sendikası "benim işçilerim Nazım'dan korkar" dediği için işçilere "Nazım"ı sergileyemedik.

KAYIP KİMLİK

Yazan: Kazım POLAT
Çizen: Alp TAMER

Taksim Meydanındaydılar. Coşkuyla az önce izledikleri filmi tartışıyorlardı. Hava günlük güneşlikti. Mayıs'ın yumuşak sıcağı alana gülücükler saçıyordu. Kalabalık bu güneş gülücüklerinin farkında olmadan gelip geçiyordu.

Yüksel yeşile çalan gözlerini Taksim Meydanında gezdirdi. Bekir ile Deniz aralarında konuşuyorlardı. Yüksel ile ilgilenmiyorlardı. Yüksel bir başınaydı.

Taksim Meydanı: Yıl bindokuzyüz altmış dokuz, yetmiş yedi... Taksim Meydanı bir film şeridi gibi akıp gidiyor Yüksel'in gözlerinde tarihiyle... Kan akıyordu. Yerlerde boylu boyunca cesetler uzanmıştı... Cennete yol görünmüşçesine hep bir ağızdan tekbir getiriyorlardı... Pankartlar düşüyordu yerlere... Yere düşen bir hemşirenin üzerinden panzer geçiveriyor. Yokuş aşağı düşüyor ölüler... Kazancıdan... Kitabın sayfaları kapanıyor. Daha dün akşam okumuştu tüm bunları Yüksel.

Bir ses: Hafif rüzgar fısıltısı.

"Yüksel hey Yüksel!" diye yankılandı kendisini çağıran ses.

Meltem yumuşaklığındaki sesi hemencecik tanımıştı. Etrafına göz gezdirdi. Mavi halk otobüsünün camındaki kızı gördü. Yanaklarına ateş bastı. Yüreği hızlı hızlı atmaya başladı. Yüreğinin göğsüne indirdiği tekmeleri algılayabiliyordu.

Mavi otobüse doğru koşarken arkadaşlarına:

"Siz gidin ben geliyorum" diye seslendi.

Mavi otobüs kalkışa hazırdı. Saniyeler onlar için işliyordu. Yüksel kıza "nasılsın?" diye soramayacağının bilinci ile tıklım tıklım, sıcaktan bunalmış insanlarla dolu otobüse yanaştı.

Daracık üst camdan:

"Yarın görüşelim" dedi kız.

Her söylenen iki kez tekrarlandı.

"Ne zaman? Nerede?"

"Beşiktaş'ta, parkta... Beşiktaş; yarın saat üçte... Tamam mı?"

Kızın sesinde sevinç çığlıkları yüklüydü. Yüksel buğulanan camdan kızın gözlerini seçmeye çalıştı. Otobüs hareket etti. Kornalarını öttüren arabaların arasından büyük zorlukla kendini yaya kaldırımına atmıştı. Otobüs trafiğe karışmıştı.

Bu anlık olay, Yüksel'i sarsmıştı. Hayal gördüğüne inanacaktı neredeyse. Gerçekti; kendisini cimciklemenin anlamsızlığını, koca meydanın, insanların, akıp giden ve trafiğin ve zamanın gerçekliğini kavrar gibi kavradı.

DEVAM EDECEK

ÇAPRAZ BULMACA

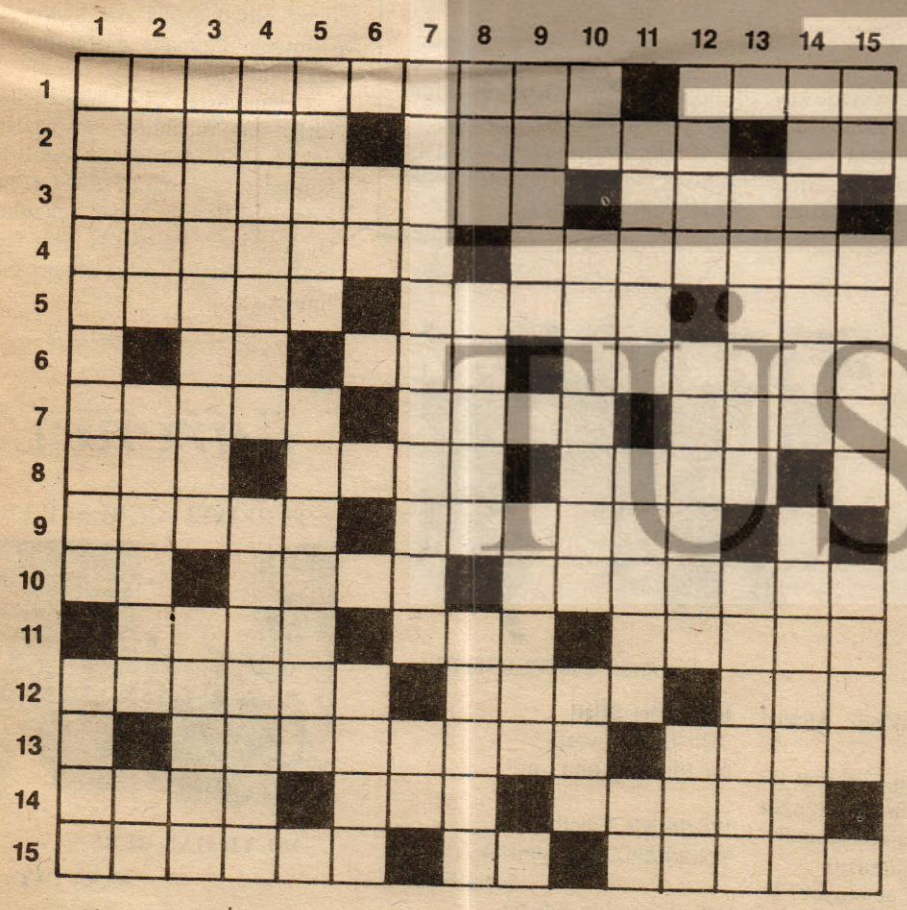

Hazırlayan: İlker Mumcuoğlu

SOLDAN SAĞA

1. Peter Handke'nin ünlü romanı... Akdeniz dolaylarında yaygın bir bitki örtüsü. 2. Mantık... Yasa koyma, teşri... Sahip, iye. 3. Osmanlılarda, zamanın olaylarını saptamakla görevli devlet tarihçisi... Dert, keder. 4. Japonlar'ın belli kurallara göre yaptığı çiçek düzenlemesi... Turşusu yapılana bir tür yaban soğanı. 5. Hilecilik yolu öğreten (eski dil)... Müellif, muharrir... Orta, ortalama. 7. Toplum yaşayışından kaçıp tek başına yaşama... Kanun... Eti yağı erimiş, sıska. 8. İtalyan Radyo Televizyon Kurumu'nun kısa yazılışı... Dünya, acun... Güney Afrika Cumhuriyeti'nin para birimi. 9. Yakınlarda yitirdiğimiz Duygu önadlı ünla bale koreografımızın soyadı... Yat limanı. 10. Bir bağlaç... Diyarbakır'ın bir ilçesi... Bir devletin yönetim biçimini belirten temel yasa. 11. "... Kamarası" (İngiltere Milletvekilleri Meclisi)... Yılanın deri değiştirirken attığı deri... Geçimsizlik, anlaşmazlık. 12. Kazaklar'da seçimle gelen başkan... Daha çok Alevi ozanların tarikatları ile ilgili konuları işleyen koşuk türü... Çevresi su ile çevrili kara parçası. 13. Önünden geçilerek kendisine saygı gösterilmek istenen ölünün tabutu konulmak için yapılmış yüksek yer... Ortodokslar'da, İsa, Meryem ya da ermişlerin tahta üzerine mumlu ve yumurtalı boyalarla yapılmış dinsel resimlerine verilen ad. 14. Makam, mevki... Parlak, kırmızı renkte bir süs taşı... Tasa, kaygı. 15. Çok yinelendiğinden usanç verici bir durum alan söz... Notada durak işareti... Bayağı, sıradan.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. "Everest My Lord" ve "Afrika Dansı" yapıtlarını yazan ünlü yazarımız... Artıuç. 2. Japonya'da bir kent... Yitikler, kayıplar... Bir nota. 3. Doğa biçimlerini değil, boya biçimlerini değerlendiren ve boya vuruşundan doğan görüntünün, insanın iç coşkusunu anlatmaya yeter olduğuna inanan soyut resim anlayışı, taşizm... Ağırbaşlı, onurlu. 4. Bir parçanın sevimli ve cana yakın çalınacağını anlatan müzik terimi... Büyük balıkçı kayığı. 5. İncil'e göre dördüncü peygamber... Yönerge, direktif. 6. Şöhret, nam... İnleme, inilti. 7. Argoda, kötü duruma düşmek (iki sözcük)... Bir nota. 8. Dua eden, duacı (eski dil)... Tayin... Kas. 9. Tenha... "Bolero" bestecisi. 10. Sodyumun simgesi... Osmanlı tarihinde bir deniz savaş yenilgisi... Makine Kimya Endüstrisi Kurumu'nun kısa yazılışı. 11. Akarsularda yatak, akak... Gelenek... Ünlü bir spor kulübümüzü simgeleyen harfler. 12. Sıvacı aracı... Endüstri... Yapma, etme. 13. "Paul..." (ünlü Fransız şair)... Sıkıntı, çarpıntı. 14. Hafif ve sürekli kımıldama... "... Duncan" (Sovyetler Birliği'nin kuruluş yıllarında, SSCB'de birçok öğrenci yetiştiren ve Sergey Yesenin'le büyük bir aşk yaşayan ünlü ABD'li dansçı). 15. Duman kiri... Tadan, lezzet duyan (eski dil)... "Pehlivan" filminde de oynayan ünlü aktörümüzün soyadı.

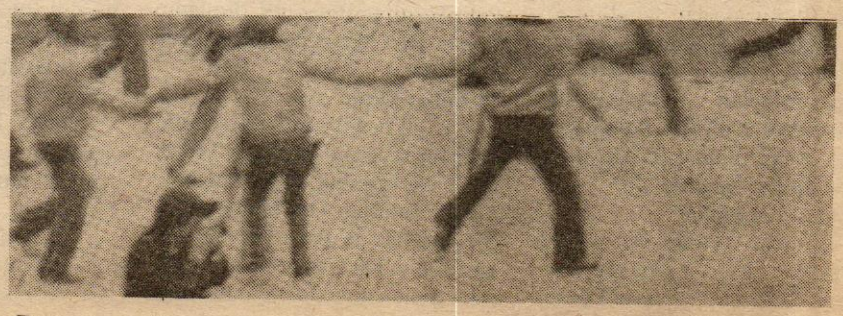

Burada ne oluyor? Yanıtı arka sayfada.

TÜSAV

Nerden girmiş bu karikatür buraya?

ANAP'LI MİLLETVEKİLİ

Baştarafı 1. sayfada

keninen saygın kesimidir. Üniversite gençliğini karalama taktikleri mevcut hükümetin yaşam koşuludur. Fakat bu millet gençliğe yönelik suçlama ve karalamaların asılsız olduğunu bilmelidir.

Sömürü düzeni sahipleri ülkede demokrasinin bütün kurallarıyla varolmasını, ülkenin kalkınmış ülkelerde varolan özgürlüklere sahip olmasını istemiyorlar. Bu yüzden de ülkenin dinamiği olan gençlik, özellikle de öğrenci gençlik ve işçileri suçlu göstermeye çalışıyorlar. Bu disiplin soruşturmaları da ülkenin dinamiklerinden biri olan öğrenci gençliğe yönelik yıpratma taktikleridir. Bu suçlama ve yıpratma taktikleri kısa ömürlü olacaktır" dedi.

DYP Samsun milletvekili Cemal Alişan (36) sorularımızı şöyle yanıtladı: "Üniversite öğrencisi hayata atılmanın son aşamasında olan kişidir. Dolayısıyla üniversiteyi bitirdiği zaman toplumda saygın biryeri olan kişi olacaktır. Bunu ona sağlayan en son okul da üniversite olduğuna göre orada da bir saygınlık görmesi gerekir. Bu, ilk, orta, lise öğrencisinden değişiktir. Çünkü herşeyden evvel sorumluluk alacak yaşa gelmiştir, geçmiştir de. Fakat günümüzde öğrenciye yeterli söz hakkı verildiğine inanmıyorum. Bir lise öğrencisi gibi davranılıyor. Layık olduğu taktirde öğrenciye söz hakkı verilmesinden yanayım.

Öğrenimini aksatan öğrenciye disiplin cezası verilmesi faydalıdır. Fakat bu disiplin cezası öğrenim kurumlarının kendi yönetmelikleri çerçevesinde verilmelidir. Ben, emniyetin yazı göndermesine, ona göre disiplin cezası verilmesine veya emniyetin gönderdiği yazı gerekçesiyle disiplin cezası verme oranında artış olmasına karşıyım. Disiplin kurallarının oluşumu esnasında öğrenciler de bulunmalı. Bizim dönemimizde öğrenci olayları çok olmasına karşın bu tür disiplin soruşturmaları çok fazla olmazdı. Bir kişi bu soruşturmaya maruz kalsa dahi öğrenci derneklerinin girişimi ile öğrencilerin savunması da alınarak daha adil bir çözüme ulaştırıldı.

ANAP Malatya milletvekili Mehmet Bülent Şaparoğlu muhabirlerimizin sorularına: "Ben, Türkiye'de basının ciddiyetine inanmıyorum. Bu yüzden ben cevap vermek istemiyorum. Konuşmalarımız çarpıtılarak yazılıyor" şeklinde yanıt verdi. Ve hemen sekreterini arayarak bu görüşme dolayısıyla onakızdı (hiçbir çarpıtma yapmıyoruz).

ANAP Balıkesir milletvekili Ali Sami Akkaş (35): "Öğrenciler seksen öncesini unutmamalı. Siyasete karışacaksa bile memleketin menfaatine siyaset düşünmeli. Memleket menefaatlerini düşündüğü zaman millet tarafından saygı görür" dedi.

Disiplin yönetmeliği ve uygulamalar hakkında ise: "Biz üniversite disiplin yönetmeliğinin uygulanması taraftarıyız. Öğrenci, öğrenciliğini bilip ona göre davranmalı, çok aşırıya kaçmamak kaydıyla öğrenciye söz hakkı verilmeli." diyen Ali Sami Akkaş, bir başka soruya "ee ben üniversite okumadım" şeklinde yanıt verdi.

ANA'NIN FOTOĞRAFI: İsmi çok önemli değil, bir annenin fotoğrafıdır yukarıdaki. Yüzünde acı var, yüzünde umut var, yüzünde mutluluk var, bilgelik var, direniş var... Diyarbakır Askeri Cezaevinde koşulların düzelmesi için yapılan açlık grevinde bir oğlu öldü onun. Evlat acısı ağır gelir anneye. Ama kim söyleyebilir bu yüzün çökmüş olduğunu. Kim söyleyebilir acının onu kahrettiğini.

Bu fotoğraf yalnızca acıyı paylaşmıyor bizimle... İsminin o kadar önemi yok, bir anne o.

YUNANİSTAN'DAN

Baştarafı 1. sayfada

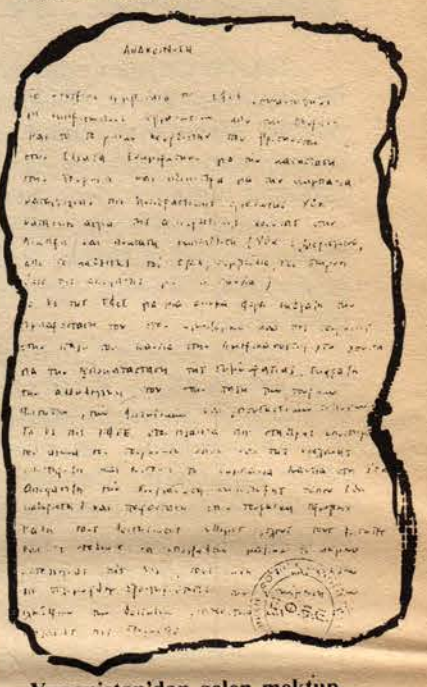

Yunanistan'dan gelen mektup

yecek bir basın toplantısı düzenlemeyi, büyük elçilik aracılığıyla girişimde bulunmayı karar altına aldığı bildiriliyor.

Yunanistan Ulusal Öğrenciler Birliği tüm Yunanistan öğrenci derneklerinin bir konfederasyonu. Bu konfederasyon içinde PASOK'lu, Komünist Parti'li, Yunan Solundan (İç Komünist Partisi) ve Yeni Demokrasi Partisi yanlısı gençler bulunuyor.

FİLİSTİNLE DAYANIŞMA

Baştarafı 1. sayfada

Fotoğraf: ÜNİVERSİTELİ

bir dönüşümün kıvılcımı mıydı? Filistin halkı, İsrail'in dayak politikasına ve baskılarına karşı direnişe geçti.

Dünya kamuoyu, İsrail politikasını değişik biçimlerde protesto etti; Filistin halkının direnişi desteklendi. Şubat ayı içerisinde, ülkemizde, üniversite öğrencileri ve demokratik kuruluşlar, İsrail'in, Filistin halkına uyguladığı baskı politikasını, protesto gösterileri düzenledi. Yapılan gösterileri, polis zor kullanarak dağıttı. Polisin gözaltına aldığı toplam 65 kişi daha sonra serbest bırakıldı.

11 Şubat-Perşembe

İstanbul Üniversitesi önünde 300 kişilik bir grup öğrenci, İsrail'i protesto etti... "Yaşasın Filistin direnişi", "Kahrolsun İsrail", şeklindeki sloganlar atan öğrencileri polis zor kullanarak dağıttı. Polis 24 öğrenciyi gözaltına aldı. Gözaltına alınanlar bir günlük gözaltından sonra serbest bırakıldı.

12 Şubat-Cuma

Yine bir grup öğrenci, Beyazıt meydanında, Perşembe günü polisin jop kullanarak öğrencileri dağıtmasını gözaltına alınması ve İsrail'in Filistin düşmanı saldırgan politikasını protesto etti. Toplanıp slogan atan öğrenciler kısa sürede dağıldılar.

14 Şubat-Pazar

İsrail'in Filistin halkı üzerindeki baskılarını protesto etmek amacıyla İstanbul'da bazı demokratik kuruluşlarca bir basın toplantısı düzenlendi. Basın toplantısından sonra 300 kişilik bir grup sessizce Sultanahmet meydanına doğru yürüdü. Sultanahmet meydanında çevik kuvvet topluluğu zor kullanarak dağıttı. Polis göstericileri uzun süre tartakladı. 43 kişi gözaltına alındı.

Aşağıdaki pasaj 14-Şubat tarihli Sabah Gazetesinden, Güngör Mengi'nin "Kanunları Savunmak" isimli yazısından alınmıştır.

"Ama sonuçta ne oluyor? İsrail askerlerinin Arap gençlerine tutumunu İsrail de Yahudiler bile kınıyabiliyor... Türkiye'de buna izin verilmiyor... Bundan da öteye polis, bu işe kalkışanları itiyor, kakıyor, sürüklüyor..

Polis, İsrailli askerlerin Arap gençlerine yaptığı muameleyi hatırlatacak tutumlara düşmekten sakınmalıdır.

Her izinsiz gösteriye, aynı yöntemlerle müdahale etmenin kanunları savunmak olmadığını bilmek lazım!.

FİLİSTİN ŞİİRİ

"Bir Filistin vardı,
bir Filistin gene var!"

Gözleriyle Filistin,
kollardaki, göğüslerdeki dövmelerle Filistin,
adıyla sanıyla Filistin.
Düşlerin Filistin'i ve acıların,
ayakların, bedenlerin ve mendillerin Filistin'i,
ve çığlıkların Filistin'i,
taşıdım seni eski defterlerimde
şiirlerimin ateşi gibi.
Kumanya gibi taşıdım seni gezilerimde.
Koyaklarda çağırdım seni bağıra bağıra,
inlettim senin adına koyakları.

Filistinli Ozan
Mahmud DERVİŞ

öğrenci

BİRLİK VE DAYANIŞMA İÇİN

TÜRKİYELİ ÖĞRENCİLER

160 YILDAN BERİ AVRUPA'DA

ALMANYA'DAKİ TÜRKİYELİ ÖĞRENCİLER ORTAK BİR YAYIN ÇIKARIYOR

Federal Almanya'da 11 öğrenci derneğinin katılımıyla oluşturulan Ortak Yayın Grubu sorumluluğunda Birlik ve Dayanışma için ÖĞRENCİ isimli bir dergi yayınına başladı. Derginin herhangi bir grubun ya da birkaç grubun değil, Federal Almanya'da öğrenim gören 10.000'e yakın Türkiye'li öğrencinin sesi ve kürsüsü olmaya çalışacağı bildiriliyor.

BEN KADINIM SEN ERKEKSİN AMA BİZ İNSANIZ

Aliye ÖZPOLAT

Fotoğraf: Kamil ATAV

Kimbilir daha önce de böylesi başlıklarla başlayan ne çok yazı yazılmıştır?

Daha da yazılacağından başka...

1988 Türkiye'sinde hala böyle yazılar yazılıyorsa, tüm dünyada kadınlar ayrı örgütlenmeye, hak aramaya kalkıyorsa, demek ki hala kadın erkek eşitliğinde bir dengesizlik var.

''Hala''da ne demek? Böyle bir dengesizlik yüzyıllardır mı var? Karşı çıksak da mı var?

O zaman sorarım size, bu dengesizliğin kaynağı nedir? Bırakın okuduğunuz kalın kalın ciddi kitapları. Bırakın kadın hakları mücadelesine verdiğiniz desteği. Cinsiyetimiz kadın olsun erkek olsun, bunların dışında kendi payımıza birazcık düşünelim.

Köydeki kadın, cahilliğinden ses çıkaramıyor ezilmişliğine. Fabrikadaki kadın çocukları uğruna haklarını arayamıyor Hele ''kadın hakları'', o belki aklına bile gelmiyor.

Peki ya biz, okumuş, aydın, bilinçli kadınlar? Biz bu soruna ne denli duyarlıyız?

''—Canım, tabi ki erkeklerle eşitiz. Erkeklerin yaptığı herşeyi yapacak güçteyiz.''

Genciz diye baskı altında olmak... kadınız, genç kızız diye baskı altında olmak.. aydınız diye baskılarla karşı karşıya kalmak.. şu gazeteyi çıkarırken bile, bir yere gittiğimizde ''kadın olarak'' ilgi görüp ardından gazeteci olarak size şüpheyle bakıldığını görmek...

İşte o zaman okumuşluğunuz da, aydınlığınızda kar etmiyor. Bu konu derinleştirilecek olsa destanlar yazılabilir. Ama kısaca diyorum ki:

Sorun yalnızca kadının sorunu değildir. ''Çözüm, bu düzenin değişmesidir'' deyip kestirip atmak daolmamalı bence. Çözüme her haklı isteği günlük yaşantımızda uygulayarak da yaklaşabiliriz.

Sen, üniversiteli erkek arkadaşım, sen de kendi payına biraz düşün lütfen.

Okulda kendine eşit gördüğün kız arkadaşlarına, yarın ''karın'' olduğunda ne kadar eşit davranacaksın? Evdeki kız kardeşine, annene ne kadar eşit davranıyorsun?

Sen babacığım,
Sen ağabeyim,
Sen kardeşim,
Sen eşim,
Sen sevgilim,
Bu dünya ne sizsiz olur, ne de bizsiz.

BERLİN MEKTUBU
Berlin, günlük güneşlik
8 mart 1963
Bayramın kutlu olsun kadınım.
Unuttum telefonda söylemeyi bu sabah,
Sesini duydum mu dünyayı unutuyorum.
Nice nice bayramlara, güzelim.
NÂZIM HİKMET 8 Mart 1963

Öğrenciler 8 Mart'ı Kutladı

Fotoğraf: Kazım Polat

ÜNİVERSİTEDE 8 MART KUTLAMASI **''8 Mart Dünya Kadınlar Günü''** İstanbul Üniversitesi bahçesinde kutlandı. Bir çok üniversite öğrencisinin katıldığı şenlik büyük bir ilgiyle izlendi. Bu kutlama değişik fakülteler bünyesindeki **''Kadın Komisyonları''** tarafından hazırlandı. 8 Mart'ın anlamını belirten bir konuşmayla başlayan şenlikte, kadınlarla ilgili haberler okundu; kadınlara dair söylenmiş ilginç sözler bir grup kız öğrenci tarafından sunuldu. Öğrencilerin sunduğu ve ilgiyle karşılanan sözlerden bir kaçı şunlardı: **''Düşünen bir kadın, boyanan bir erkek kadar iğrençtir''**, **''Kadının sırtından sopayı, karnından sıpayı eksik etmeyeceksin''**, **''Kadının uzun saçlısı, erkeğin öküz başlısı.''**

Ayrıca ''Kadın Komisyonları''nın ortak hazırladıkları oyunu sergilediler. Oyun seçme şiirlerden oluşmuştu ve büyük bir ilgiyle izlendi. Şenlik Ezgi Can topluluğunun ve Onur Akın'ın saz eşliğinde söylediği türkülerle devam etti. Bu türkülere seyredenler de eşlik ettiler. Daha sonra kadınlarla ilgili şiirler okundu. Bu arada erkek öğrencelerin kız öğrencilere attıkları çiçekler şenlik yerine bahar havası getirdi. Şenlik kız ve erkek öğrencilerin omuz omuza çektikleri halaylarla sona erdi. Şenliğin bitiminde kız öğrencilerin yüzlerindeki gülümsemeler bugünü daha da anlamlı kılıyordu.

8 MART DÜNYA KADINLAR GÜNÜ

Güngör GÖZDE

8 Mart 1857'de Amerika'nın New York kentinde, çoğunluğunu tekstil işçilerinin oluşturduğu kadınlar, 10 saatlik işgünü ve oy hakkı için mücadeleye geçtiler.

Bundan 78 yıl önce, 8 Mart 1910'da; çeşitli ülkelerden gelen, yaşamlarını savaşsız ve sömürüsüz bir dünya için mücadeleye adamış kadınlar Danimarka'nın Kopenhag kentinde buluştular. Toplumun ilerlemesi, eşit haklara kavuşmak, çocuklarını barış içinde mutlu bir dünyada büyütüp yetiştirmek için mücadele etmeye and içtiler. Barış mücadelesinin ve Almanya'da demokrasinin tanınmış liderlerinden Clara Zetkin'in önerisi üzerine 8 Mart, Dünya Kadınlarının Birlik ve Dayanışma Günü ilan edildi.

O zamandan başlayarak, 8 Mart, dünya kadınlarının barış, demokrasi ve kadın haklarını savunma uğrundaki savaşta yeni bir atılım günüdür. 8 Mart Türkiye'de ilk kez toplu olarak 1921'de kutlanmıştır. Halen de çeşitli şekillerde kutlanmaktadır.

Peki burda ne oluyor? Bunun da yanıtı arka sayfada.

Öğrenciler yaparsa federasyona seyretmek düşer

Hüseyin K. YONCA

İstanbul Üniversitesi Hakuk Fakültesi Mini Futbol Turnuvası karşılaşmaları sürüyor. Altı yıldır aralıksız süren turnuva artık gelenekselleşmiş. Bu sezon 12. kez yapılıyor. Yıl içinde güz ve bahar olmak üzere iki kez düzenleniyor.

Dönem başında güz turnuvasına bu yıl 36 takım katılmış. Yapılan karşılaşmalar sonunda bahar turnuvasına katılmaya hak kazanan 14 takım belirlenmiş. Şu anda devam eden buhar turnuvasındaki takımlar güz döneminde sıralamada başarılı olan 12 takım ve ayrıca centilmenlik ve teşvik ödülleri almış 2 takımdan oluşuyor.

Takımların isimlerinden de düzenleyenlerin kimler olduğunu anlamak olası: Öz Makarna, Takım-ül Taklavat, Real dadaşlar, Harward Love School (HLS), Karaköy Rencers, Fanatik Trabzon, Anti Finalistler, Daltaban, Zambak, Salatasaray, Gorbus, Rakı Mezesi, IV. Şimşek ve Kantintin... Futbolcular turnuvalarının dostluk, kardeşlik ilişkilerini geliştirmeyi amaçladığını belirtiyorlar.

Öğrenciler, turnuvanın giderlerini (her takımın onar bin lira katkısıyla) tamamıyla kendileri karşılaşılıyorlar. Turnuvanın organizasyonunu üç kişilik Tertip Komitesi sağlıyor. Bunun yanında turnuva kurallarına ve sporculuk disiplinine uygun olmayan davranışları değerlendiren üç kişilik bir disiplin kurulu var. Komitelerde görev alma, deneyim dikkate alınarak gönüllü öğretim üyesi tarafından atamayla gerçekleşiyor. Turnuvanın bütün organizasyonu öğrenciler tarafından yapılıyor.

Turnuvanın yönetiminden sorumlu olan öğrenciler, sporculuk disiplinine çok önem verdiklerini belirtiyorlar. Buna göre 100 ceza puanı alan takım turnuvadan ihraç ediliyor. puanlama bir oyuncunun sarı kart alması durumunda 10, kırmızı alması durumunda 20, takımın görev eksikliği göstermesi durumunda 50 olarak saptanmış. Bir maçta iki sarı kart gören takım bir sonraki maçta oynayamıyor. Üç kişilik disiplin kurulu savunmaları yazılı olarak alıyor. Gerekli gördüğü takdirde bir maç uzaklaştırma veya turnuvadan ihraç cezası verebiliyor.

Hakemler her takımdan en az bir oyuncunun, kendi takımının bulunduğu grubun dışında maçları yönetmesiyle oluşturuluyor.

Fotoğraf: ÜNİVERSİTELİ

Futbolcu öğrenciler: "Arkadaşlarımız kahvelerden koşarak geliyorlar."

Turnuvanın bütün organizasyonu öğrenciler tarafından yapılıyor.

Ayrıca her karşılaşmada, oynayan iki takımın anlaşmasıyla oluşturulan üç kişilik bir maç komitesi söz konusu. Komitenin görevi maçın düzenini sağlamak, top, file vb. malzemelerden sorumlu olmak.

Takımlar kura yöntemiyle iki temel gruba bölünüyor. Gruplar kendi aralarında lig usulü karşılaşmalar yapıyorlar. Sonuçta her iki gruptan ilk dört takım final grubuna yükseliyor. Final grubunda maçlar elemeyle yapılıyor.

Çekişmeli maçlar iyi bir seyirci kitlesi sağlıyor. Sporcu öğrenciler, "arkadaşlarımız kahvelerden koşarak karşılaşmalarımızı izlemeye geliyorlar" diyorlar.

Ay sonuna doğru turnuva sonuçlarını hep birlikte göreceğiz.

Böyle bir turnuvaya tanık olduktan sonra insan ister istemez düşünüyor: Bu tür bir mini futbol turnuvası sırf bu okula özgü olamaz, benzer sportif-sosyal etkinlikler başka okullarda da yapılamaz mı? Başka okullarda da öğrencilerin kendilerine yakın buldukları, genç ruhlu bir "Haluk Hoca" yok mu?

Doç.Dr. Haluk BURCUOĞLU:

BENİ ÜNİVERSİTEYE BAĞLAYAN BAŞ FAKTÖR ÖĞRENCİLERDİR. GENCİN SPOR YAPABİLMESİ DERSLER KADAR ÖNEMLİDİR.

Üniversiteli- Haluk Bey, öğrenciler turnuvaya katkınız, desteğinizden söz ediyor. Nasıl bir katkı bu?

Haluk Burcuoğlu- Öğrenci arkadaşlardan birkaçı bana geliyorlar. "Hocam turnuva var. Bize saha konusunda yardım et" diye. Ben de bu isteklerine bu güne kadar hep onay verdim. Aslında, normalde dekanlığa da bildiriliyor. Usulden bir hatırlatma onay alma gibi birşey. Ben çocukların arkadaşı ya da ağabeyi gibi yardımcı olmak istiyorum onlara. Resmi ya da yarı resmi bir sıfatı yok yaptığımın.

Üniversiteli- Okulun spor olanakları neler? Yeterli buluyor musunuz?

H.B.- Benim bildiğim kadarı ile 2 basket sahası, 2 tenis kortu, bir de minyatür kale sahamız vardı. Şunu rahatlıkla söyleyebilirim. Sahalar kesinlikle yetersiz. Ayrıca ben, varolan ve öğrencilere kapalı olan tenis sahalarının da minyatür kale sahalara dönüşmesini istiyorum. Çünkü tenisi 2 kişi üstelik 2 zengin kişi oynayabilir. Ama minyatür futbol öyle mi? 10 kişi oynar, 500 kişi de seyreder. Bu yakın çevremizde kapalı salonumuz yok. Ama 20 binden fazla öğrenci var. Spor olanaklarımız ortada. Ne söyleyeyim?

Üniversiteli- Üniversite bütçesinden spora ayrılan pay hakkında bir bilginiz var mı?

H.B.- Kesin bir bilgim yok. Ama bildiğim, spora ayrılan para, fakültelere payedilmiyor. Fakültelerin ödeneği yok. Aklımda hep şu düşünce vardı, durur bir yerde: "Üniversitenin 3 tane futbol sahası olacak, 2 tane basketbol-voleybol sahası olacak. Spor yapacağız diye çocuklar karda-kışta burdan kalkıp Eyüp'e, Rami'ye, Vefa'ya gitmeyecekler."

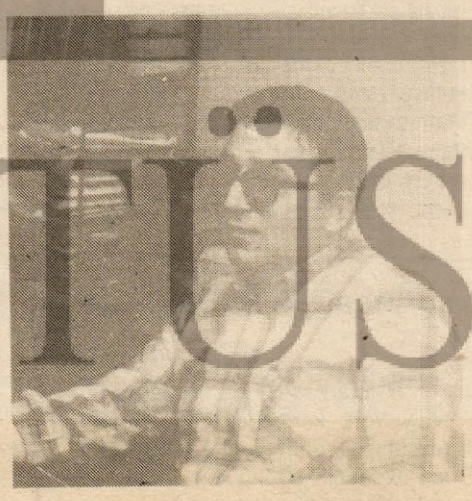

Üniversiteli- Son olarak söylemek istediğiniz bir şey var mı?

H.B.- Şunu söylemek isterim. Ne yaparlarsa yapsınlar, öğrencilerin, kendi çabalarıyla giriştikleri spor etkinliklerini engellemesinler.

Çünkü üniversitede düzenlenen en büyük sosyal etkinlik, öğrencilerimin düzenlediği turnuvalardır. Bu tür etkinliklerin önü açılsın istiyorum. Resmi bir karışma ile öğrencilere destek olunması taraftarı değilim. Çocuklar işi gayet iyi götürüyorlar. Hiç engel olunmamalı.

ÖĞRENCİLER NE DİYOR

MEHMET ALİ ÖZCAN (Turnuvaya katılanlardan): Turnuva yeni dostluklar kurmamız açısından yararlı oldu. Kaynaştırıcı, birleştirici oldu. Yepyeni arkadaşlıklar dostluklar edindim. Hocalarımızın aktif desteğini istiyoruz.

MEHMET OMURTAK (Organizasyon komitesinden): Turnuva tamamiyle bizlerin çabası ve insiyatifi ile gerçekleşti. Ha birde, Haluk Hoca'mızın öğrenci dostu tavrı var tabii. Şu turnuvayı yapıyoruz, ama ne zahmetlerle.. Bir kere öğrencilerin tek taraflı insiyatifi ile gerçekleştiği için fakülte yönetiminden açık bir destek alamıyoruz. İkincisi, spor yapmak için derslerden özveride bulunmak gerekiyor. Dersleri sıkı bir şekilde izlemeye kalksak turnuvayı düzenleyemezdik. Üniversitede sporun ötesini varın siz düşünün artık.

ŞİAR RİŞVANOĞLU (FB'de basketbolcu): Bu turnuvaların diğer spor dallarını da kapsayacak biçime genişlemesi gerekir. Ben basketbolcuyum. Önümüzdeki günlerde bu futbol turnuvasına benzer bir turnuva düzenlenmesi için kolları sıvadık. Hocalarımızla temas halindeyiz.

MURAT ÇELİK: Ben Yıldız Üniversitesi'ndeyim. Bizim okulumuzda böylesi bir etkinlik, turnuva yok. Buradakine benzer turnuvalar düzenlenmesi için bizler girişken, atak olmalıyız. Girişimde bulunan taraf öğrenciler olmalı. Okulumuzda başlatılacak böyle bir etkinliğin yönetim-öğrenci diyaloğuna katkısı olur. Buradaki arkadaşlar beklememişler. Girişmişler ve kazanmışlar.

BİRAHANEDE BİR ŞAMPİYON

Ne var yani, şampiyonlar birahaneye gidemez mi? Hele, henüz şampiyon olmuşlarsa... Zoru başarmanın tadına varmak için eşi dostu ile bir iki tek atan bir "şampiyon"a kim karışabilir? Böyle bir sporcuyu kim ayıplayabilir?

Lakin, ayıplanacak "ufak" terslikler de olabilir bir şampiyonun yaşantısında.

Bir gün... Yalnızca tek bir galibiyetle -şaka değil- "Türkiye Şampiyonu" olabileceğiniz bir maça çıktınız. Adamakıllı hırpaladı sizi ünvanın sahibi. Ama siz de asıldınız maça.. Kazanacağınıza inancınızı hiç kaybetmemiştiniz zaten. İşte...Artık "Türkiye Şampiyonu"sunuz... Ve mutlu son!.. Sanıyordunuz değil mi?

Hah haa, yanıldınız işte. Asıl gelin bundan sonrasını düşünün siz. Hem de kara kara düşünün.

—"İyi ama Türkiye Şampiyonu olmadık mı? Bunun nesini kara kara düşünelim ki?" derseniz... Biz de sözü 91 kilo Türkiye Şampiyonu Satılmış Eroğlu'na bırakırız.

—"...İş ve İşçi Bulma Kurumu'na 1,5 yıl önce başvurdum. Henüz bir iş bulamadılar. Önce aç karnımı doyurmaya çalışıyorum. Birahanelerde, pastanelerde garsonluk yaparak yaşamaya çalışıyorum. Evimin 60 bin lira kirasını zor karşılıyorum... Artık umudum kalmadı. Sporu bırakıyorum..." diyor 91 kilo Türkiye Boks Şampiyonu.

I.
"Yılın en gaddar YÖKtörü" YARIŞMASI

Aranan Özellikler:

1- **Okur-yazar olmak**
2- **Rektör olmak**
3- **En ağır disiplin cezaları konusunda ihtisas yapmış olmak**
4- **Türk-İSLAM sentezini özümsemiş olmak**
5- **Öğrenci sevgisiyle(!) dolup taşıyor olmak**
6- **Disiplini sevmek, postalla gezmek**
7- **Atılmış ya da hakkında disiplin soruşturması açılmış öğrenci fotoğraflarından oluşan geniş bir kolleksiyona sahip olmak**
8- **Büyüklerine saygı (Hatta itaat) küçüklerine sevgi (!) duyuyor olmak**
9- **Kışlasını canı gibi korumak**
10- **Pinochet'e özel ilgi duymak**
11- **Mezbahada çalışma tecrübesine sahip olmak**
12- **Polisle dansetmeyi biliyor olmak**

İstanbul Üniversitesi Basın-Yayın Yüksekokulu'ndan bir grup öğrenci

BU BİR İLANDIR

BİR ÇİFTLE RÖPORTAJ:
baştarafı son sayfada

mur yağıyordu. Felaket ıslanmıştık ve üşüyorduk. Ama elimi tuttuğunda terlemeye başlamıştım.

SORU: Ya Cem nasıldı?

AYŞEGÜL: Kıpkırmızıydı.

CEM: Yok canım. Çok heyecanlıydım ama kızarmamıştım.

AYŞEGÜL: Hadi.. Hadi...

CEM: Doğru be, kızarmıştım. Ama o doğal bir tepkiydi.

SORU: Ne kadar olmuştu ilişki başlayalı?

CEM: On gün falan.

AYŞEGÜL: Tiyatroda bilet sattığımız günü hatırlıyorum. Toplu bilet almıştık ve son gün bir sürü bilet kalmıştı, elimizde. Hemen tiyatroya gittik. Afişlere bakanlara, gişeye birşey soranlara, kısacası rastladığımız herkese satmaya çalıştık... Başardık da, hepsini sattık biletlerin. Paraları saydık, bir de baktık ki durumu kurtarmışız. Ne olduğunu düşünmeden birdenbire sarılıverdik birbirimize. Sevginin üretmek olduğunu o an çok güzel anladık... Salon doluydu, yer yoktu; bizde koridora oturmuştuk.

CEM: O rahatsızlığa rağmen tam bir huzura erişmiştik. İzlediğimiz en güzel oyun olduğunu söyleyebilirim.

AYŞEGÜL: O oyun bize birbirimiz için ne kadar değerli olduğumuzu gösterdi. Artık konuşmalarımız değişmişti. İlişkimize ilişkin tartışmaya başlamıştık.

CEM: İlişkimizin nasıl olması gerektiğini bulmaya çalışıyorduk.

AYŞEGÜL: Belli konularda anlaştık. Kalıplara aldırmayacaktık, doğal davranacaktık. Birbirimize boş sözler vermek yerine, yaşadığımız zamanı değerlendirecektik. Birşeyler paylaştığımız sürece birlikte olacaktık. Bence paylaşılan şeyler azalırsa ilişki biter.

CEM: Ben de öyle düşünüyordum.

AYŞEGÜL: İlişkimizin geçmişini tartışıyorduk, değerlendirmeler yapıyorduk. Ama kısa vadeli programlar dışında büyük planlar yapmadık hiç.

CEM: Hiç zorlamadık birbirimizi. Doğruları birlikte bulmaya çalıştık. Çok şeyi paylaşıyorduk, bir sürü ortak noktamız vardı, ama birer birey olarak da var olduğumuzu unutmadık hiç. Birer birey olarak, gelişimimizi hiç gözardı etmedik

AYŞEGÜL: Okul da vardı. Okul yaşamımızı ilişkimize indirgemekten hep kaçındık. Birlikte olmak uğruna, kimi sorumluluklarımızı hiç es geçmedik.

CEM: İlişkimizin temelinde karşılıklı saygı, anlayış ve özveri vardı. Birbirimizi incitmemeye hoşgörülü olmaya özen gösterdik.

SORU: Neler kazandırdı size bu ilşki? Ondan da bahseder misiniz?

CEM: Bir sürü şey değişti. Düzensizlik azaldı çoğu konuda.

AYŞEGÜL: Örneğin ailemle ilişkilerimde huzursuzdum, gereksiz yere çatıyordum onlara. Cem yardım etti, bana düşüncelerini açıkladı. Zaten birlikteliğimiz... iki kişi olmanın verdiği güç, sorunlara yaklaşımımda daha güçlü kılıyordu beni.

CEM: Benim derslerim kötü idi, Ayşegül'ün yardımı ile düzeldi.

AYŞEGÜL: Cem'in sürekli bir karamsarlığı vardı. O da giderek yok oldu.

CEM: Evet, ikimiz de daha rahat olmaya başladık. Daha az sorun vardı artık.

AYŞEGÜL: Sonra arkadaşlarımızla ilişkilerimiz daha da iyi oldu, daha gelişti.

CEM: Sorunları çözmek daha kolay şimdi.

AYŞEGÜL: Çünkü birlikte olduğumuzda herşeyi çözebileceğimize inanıyoruz. Eski kaygılar bitti.

CEM: Gelecek korkusu azaldı.

AYŞEGÜL: Birer birey olarak da kendimizi geliştiriyoruz. Şimdi bu işe daha çok önem veriyoruz. Çünkü biz ne kadar gelişirsek ilişkimiz de o kadar gelişir.

CEM: Kendime güvenemediğimi söylemiştim. Şimdi çok daha rahatım ilişkilerimde, kendime güveniyorum.

SORU: Bunlar ilişkinizin olumlu yönleri, katkıları... Ama herhalde sorunlar da çıkmıştır...

AYŞEGÜL: Tabii. Örneğin ayrılmak zorunda kaldık bir dönem. Cem mezun olmuştu, bense Ankara'ya gittim staj için. Ayrı kaldığımız o dönem ne olacaktı? Artık birlikte olduğumuz günlük ortam kalmamıştı.

CEM: Benim memlekete dönmem ilişkimize yeni bir boyut kattı..

AYŞEGÜL: Nasıl yürüyecekti? Birlikte üretmek, paylaşmak... Ama ayrı kentlerdeyken nasıl?

CEM: Bu sorular gündeme gelince daha ilerisini de düşünmeye başladık. Nesnel koşullar, geleceğe yönelik program yapmamızı gerektirdi.

AYŞEGÜL: Tam 80 gün ayrı kaldık, ben stajdayken. İlişkimizi ayrı ayrı değerlendirmek için bol zamanımız oldu, tabii. Yaşamımızı değerlendirdik, olayı kafamızda tartıştık ve bağlandığımızı gördük.

CEM: Öyle çok şeyi paylaşmıştık ki birbirimize nasıl bağlandığımız ortadaydı. İlişkimiz bizi bir çizgiye sürüklemişti.

AYŞEGÜL: Ben de aynı şeyleri düşünmüştüm. Artık birlikte olmak vardı, bizim için, bir olmak vardı.

CEM: Ve sözlendik.

SORU: Neleri değiştirdi sözlenmeniz?

CEM: Niteliksel bir değişim olmadı yaşamımızda. Yalnız bazı durumlarda işimize yaradı. En azından arkadaşlarımızın kafasındaki kimi kaygıların açılmasına yaradı. İnsanlar okul bitince ayrılıp ayrılmadığımızı merak ediyorlardı. Sözlendiğimizi görünce ikna oldular.

AYŞEGÜL: Aklıma çevrenin tepkisi açısından ilginç bir anımız geldi. Ankara'dan geliyorduk. Otobüste bizden başka genç yoktu. Herkes yaşlıydı.. ve tüm gözler üstümüzdeydi. Huzur kalmadı, o kadar rahatsız olduk ki, örneğin uyuyacakken başımı Cem'in omzuna koyamadım, çekindim...

SORU: Peki buna benzer başka şeyler yaşadınız mı?

CEM: Örneğin şöyle birşey oldu. Daha sözlenmediğimiz dönemdi. Okulun bahçesinde yürüyorduk, binaya doğru. Kolumu Ayşegül'ün omzuna atmıştım, elim yanağına değiyordu...

AYŞEGÜL: Daha doğrusu değiyormuş çünkü farkında değildik bu temasın. Öylesine doğal bir davranıştı.

CEM: Tamamiyle.. Ama herkes öyle düşünmüyor olacak ki karşımızdan gelen, biri profesör ikisi asistan üç kişi tepki gösterdiler. Prof. önce bir "cık..cık.." çekti sonra sert bir sesle, "Burası okşama yeri mi?" dedi. Önce anlamadım, sakin sakin, "Anlamadım efendim?" diye sordum. Adam ne sorumu yanıtladı, ne de başka bir biçimde muhatap oldu benimle. Yanındakilere dönüp, "Yahu, bakın ne hale geldi gençlik; ne günlere kaldık?" dedi. Yanındakiler adamı yatıştırmaya çalışıyorlardı.

AYŞEGÜL: Bir daha denemiştin konuşmayı...

CEM: EVet. "Elimi kız arkadaşımın omzuna koyamam mı?" dedim. Adam cevap vermeye tenezzül etmedi. Aşağılayan bakışlarla süzdü bizi. Yanındakiler bize "yapmayın, etmeyin" falan diyorlardı. Yapacak birşey yoktu, yürüyüp gittik.

SORU: Peki öğrenciler tepki duyuyorlar mıydı bu tür şeylere?

AYŞEGÜL: Belli bir kesim dışında kimse aldırmıyor.

CEM: Ama üniversite dışında olay farklı. Öyle birşey ki elele tutuşsan da olmuyor, yanyana kardeş kardeş yürüsen de. Alıcı gözüyle bakmalar, göz süzmeler, "kesmeler", laf atmalar...

AYŞEGÜL: Hemen herkesin yaşadığı sorunlar bunlar. Önemli çünkü insanı etkiliyor.. Hele kızlar daha yoğun yaşıyorlar bu sorunu. Sözlenmemiz bu tip sorunları azalttı. İnsanlar şu küçük halkaya saygı duyuyorlar.

CEM: Eskiden beri arkadaş olduğumuz insanlarla ilişkilerimiz sürdü, sürüyor. Ama arkadaşlar daha ciddi daha ölçülü yaklaşıyorlar bize.

AYŞEGÜL: Yanımıza otururlarsa rahatsız olacağımızı sanıyorlar. Çünkü genel olarak alışılmış bir ilişki biçimi var. Hani 'iki kişilik dünya' derler ya, öyle birşey bekliyorlar. Yani ikimiz birlikteysek zorunlu olmadıkça başkalarıyla birlikte olmayacağız, kahvede kantinde hep yalnız, elele dizdize olacağız gibi.

CEM: Oysa biz öyle davranmadık hiç, çevremizden kopmadık. Aksine daha da genişlettik ilişkilerimizi. Örneğin yalnız gitmedik sinemaya, hep birlikte grup olarak gitmekten yana olduk. Kahveye girdiğimizde ayrı masaya oturmak yerine arkadaşlarımızın yanına gideriz hep.

AYŞEGÜL: Bu özel yaşamımız olmadığı anlamına gelmiyor, tabii. Elbette bizim de özel yaşamımız var; kendimize ayırdığımız, başbaşa kalmak istediğimiz zamanlar var. Ama bunları illede insanların yanında yapmak gerekmiyor.

CEM: Çünkü ilişkileri bitirmek, çevremizden soyutlanmak bize yarar getirmez, aksine zararlı olur.

ÜNİVERSİTELİ: Peki arkadaşlar sohbetimize katıldığınız için çok teşekkür ederiz...

YAAAA....
Vatan mübarektir kabuul
Toprağı somun
Dikeni döşek
Uğrunda döğüşmeyen
Eşşoğlu eşşek
Ama ya dünyamızla birlikte başlayan sızı:
Ekmek
Peki ya ekmek kadar eski vatan kadar gerçek
Ya erkekle dişi dişiyle erkek?

BEDRİ RAHMİ EYUPOĞLU

Tamam yanıtı veriyoruz: 11 Şubat günü İstanbul Üniversitesi önünde İsrail'in Filistin halkı üzerindeki baskı politikasını kınayan öğrencilerin polis tarafından dağıtılmasının fotoğrafını parçalayarak verdik size. Yukarıdaki fotoğraf 12 Şubat günü Sabah gazetesinde yayımlandı.

"1+1=1"

"Sevgi diye birşey var"

BİR ÇİFTLE RÖPORTAJ

Fotoğraf: ÜNİVERSİTELİ

Cem ve Ayşegül ile; 'sıradan' iki üniversiteli ile 'sevgi' üzerine söyleştik. Hemen belirtelim, amacımız, özellikle biz gençler için çok önemli olduğuna inandığımız "sevgi" kavramı üstüne ahkam kesmek değil. Yalnızca, iki arkadaşımızın ilişkisinden yola çıkaran, gençlerin "duygusal ilişkilere" nasıl yaklaştıklarını yansıtmak.

Söyleşimizde, ikili ilişkilerin parçaları olan, cinsellik, ailelerle ilişkiler, evlilik ve benzerlerine yer vermedik. İstedik ki ilişkilerin bu tip boyutlarını da daha sonra değinelim.

16.11.1965 doğumlu olan Cem Sökmener, İ.Ü. Jeofizik Mühendisliği Bölümünden mezun oldu. Sosyal etkinlikleri (geceler, söyleşi ve paneller vb.) kaçırmamaya özen gösteren Cem, müzik dinlemekten, okumaktan, sinema ve tiyatro izlemekten hoşlanıyor ve bağlama çalıyor. Öğrenciliği süresince okulun tiyatro kolu etkinliklerinde aktif rol alan arkadaşımız, önümüzdeki ay askere gidecek.

Halen İ.Ü.J.M. Bölümü dördüncü sınıf öğrencisi olan Ayşegül Ak, 22 Nisan 1966 günü doğdu. Tiyatro; çok sesli evrensel müzik dinlemekten, okumaktan ve sinema izlemekten hoşlanan arkadaşımızın özel ilgi alanıdır. Okulun tiyatro etkinliklerine katılan arkadaşımız, yemek pişirmeyi çok sevdiğini ve arkadaş sohbetlerine bayıldığını söylüyor...

SORU: İlişkinizin başlamasından önce, "sevgi" olayını nasıl değerlendiriyordunuz? Örneğin şurda burda çiftlere rastladığınızda neler düşünüyordunuz?

CEM: Çiftler gördüğümde.. imreniyordum. Karşı cinsten biriyle ilişkide olmayı, örneğin elele gezmeyi istiyordum. İki insanın birlikteliği, anlaşmaları, paylaşmaları çok hoşuma gidiyordu. Ben de onlar gibi olmak istiyordum. Bunun eksikliğinin farkındaydım. Şu soruyu soruyordum kendime: "Ben niye yaşamıyorum?"

SORU: Ne yanıt veriyordun bu soruya?

CEM: Böyle bir ilişkinin zorunlu olduğunu düşünüyordum. Bu bir ihtiyaçtı bende. Bu sorunu çözmem gerektiğne inanıyordum... Ama hiçbir zaman, "hadi bir kızla ilişkiye geçeyim..." diye düşünmedim. 'Kiminle' ve 'nasıl' sorularını yanıtlayamıyordum. Önüme çıkan herhangi biriyle olmaz ya! Çözüm çevreye sıkı sıkıya bağlı. Benim de yaptığım bu oldu: Var olan ilişkilerimi geliştirmeye çalıştım.

SORU: Peki, Ayşegül sen ne yanıt vereceksin bu soruya?

AYŞEGÜL: **Bir kimlik arayışı içindeydim.** Yolumu çizmem gerekiyordu. Sorularım vardı, "Yaşamdan ne bekliyordum? Ne yapabilirim? İnsanlara ne verebilirim?" gibi. Yanıt arıyordum... Yaşamın zorluklarını tek başıma göğüsleyebileceğime inanmıyordum. Tek başıma "ben buyum" diyemiyordum. Konuşabileceğim rahatça açılabileceğim, beni anlayacak birini arıyordum.

SORU: Çevrende açılabileceğin kimse yok muydu?

AYŞEGÜL: Çevrem genişti, ama güvenebileceğim kimse yoktu. Toplumun değişik kesimlerinden insanlarla samimi olduğum halde, karşımdakinin beni anlayabileceğine güvenemiyordum.

CEM: Bense gelecekten korkuyordum. Kendime karşı güvensizdim. Karamsardım. Yaşamın zorluklarını gördükçe, genç olmaktan kaynaklanan sorunlarla karşılaştıkça geriliyordum. Çünkü yalnızdım; çevreme rağmen, ilişkilerime rağmen yalnızdım. Bu yüzden de arayış içindeydim. Konuşabileceğim, paylaşabileceğim, birlikte olabileceğim bir insana ihtiyacım vardı. Çünkü, insanın yalnızlıktan sıyrıldıkça kendine daha çok güvendiğini biliyordum. Bu sorunu benliğimin derinliklerine kadar hissediyor, sarsılıyordum... Örneğin tek başıma sinemaya gitmek istemiyordum. Koskoca salonda, insanlara rağmen yalnız hissediyordum kendimi... Tutunacak bir şeyler arıyordum.

AYŞEGÜL: Ben şunu yapıyordum, çevremdeki ilişkileri gözlemliyordum. Özellikle olayın başlangıç sürecini çok izlerdim. Bazı ilişkiler yakın gelirdi bana, bazılarıysa anlamsızdı. Nasıl, diyeceksin... Hep aynı kalıp: Bakışma, selamlaşma, azıcık sohbet, teklif ve flört... Bir takım şeyleri hep sırayla, sırayı bozmamaya özen göstererek yapıyorlardı. Kalıpçıydılar, yani. Ben böylesini istemiyordum.

SORU: Neydi istediğin?

AYŞEGÜL: Bir arkadaşım olsun istiyordum, ama bir çerçeve çizmedim hiç. Şöyle olmalı, böyle olmalı diye düşünmedim. Tek istediğim, birlikte olacağım insanın kendini tamamiyle bulmuş, yolunu çizmiş biri olmamasıydı. Doğruları birlikte aramalıydık, beraber bulmalıydık. Doğrularını bulmuş birisi olursa beni kendi yaşamına çeker diye korkuyordum.

SORU: Ama tam tersi olmaz mı, normalde? Kızlar tersini istemezler mi?

AYŞEGÜL: Ben istemiyordum. Kendi doğrularımı oluşturmalıydım. Gerçeği keşfetme hazzını birlikte duyalım istiyordum... Herşeyi bilecek, tökezlediğimde eleştirecek, şaşırdığında doğrusunu gösterecek, başardığımda "aferin sana, hem de bana" diyecek... Yo, istediğim bu değildi, beni rahatsız ederdi o duygu.

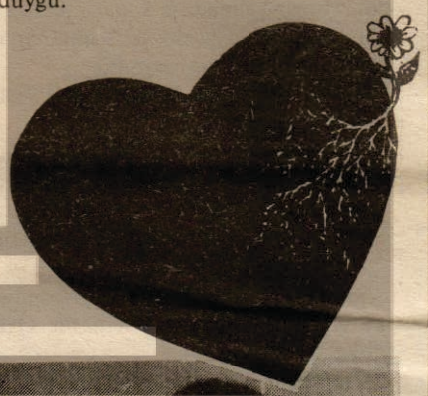

SORU: Öğretmen tavrıyla yaklaşsın istemiyordun...

AYŞEGÜL: Kesinlikle istemiyordum. Aradığım bir öğretmen değildi ki. Bana bir "dost" gerekiyordu... Cem'den önce benden hoşlanan başkaları da oldu, ama fiziksel birtakım nedenlerle teklif almak hep üzdü beni. Kabul edemezdim, beni tatmin etmezdi o tür ilişkiler. Birlikte olacağım insanla önce yaşamı paylaşmalıydık. Yani doğal gelişmeliydi, ilişkimiz, alışılmış kalıplara sığınarak, alışılmış kalıpları yineleyerek değil. Yaşamı paylaşmak, ilişkinin paylaştıkça ilerlemesi...

CEM: Nitekim ilişkimiz böyle gelişti.

AYŞEGÜL; Evet, çok doğal oldu. Örneğin Cem'in elimi tutması önceden planlanmış bir eylem değildi, adeta bir refleksti.

CEM: Birlikte olduğumuz ortamlar gelişti, daha çok beraber olmaya başladık.

AYŞEGÜL: Kahve sohbetleri birlikte üretmeye dönüştü. Var olanlardan farklı bir ortam oluştu, ortak noktalarımız çoğaldı.

VAY ANASINI
ne güzeldi saçları
saçlarını yandan yandan savuruşları
vay anasını

nasıl da dönüp baktı
bir harcayimenekşe bakar gibi güneşe
vay anasını

bal değildi gül değildi insandı
öptükçe ballanırdı kokladıkça güllenir
vay anasını

kızamık kızıl sıtma çiçek sanırdım aşkı
gördüm de insan kılığında felaket şaştım
vay anasını

nelerimi aldıp gitti bilmemki
biryerlerim çoğaldı
vay anasını

HASAN HÜSEYİN

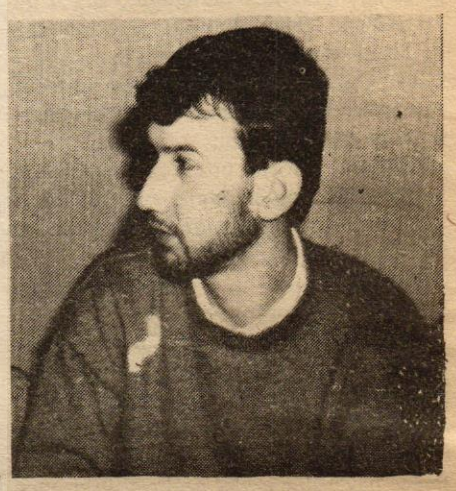

CEM: Bu arada ben de çaktırmadan "Nasıl daha fazla birlikte olabileceğimizi" düşünüyordum. İlişki kendi doğallığında gelişiyordu, ben de azıcık hızlansın istiyordum.

SORU: Senin böyle bir kaygın ve çaban var mıydı?

AYŞEGÜL: Önceden tanıyordum Cem'i. Konuşmasak da, bana farklı geldiği için onu düşünüyordum zaman zaman. Sıradan bir insan olduğunu sanıyordum. Bir gün saz çaldığını gördüm, yanıldığımı anladım. Onu daha yakından tanımak istedim. Ortak dostlarımız olduğunu farkedince, doğal olarak yararlandım bu durumdan. Birlikte birşeyler yapmaya, birleşmek için çaba harcamaya başladık. Örneğin bir tiyatro gösterimi için birlikte çalıştık, bilet sattık.

CEM: Bu bizi daha da yakınlaştırdı. Birlikte üretiyor, paylaşıyorduk. Birlikte iş yaptık, sorumluluğu beraberce üstlendik. Kollektif üretimin hızzını duymaya başlamıştık.

AYŞEGÜL: Okulda bir klasik müzik dinletisine gittik, birgün. Müzik beni çok etkiledi. Özellikle Cem'in yanımda olması çok güzeldi. Birlikte birşeyleri paylaşabildiğim bir insanla, benim için önemli olan bir olaya katılmakçok mutlu etmişti beni. O gün birlikte yürüdük eve. Cem'in sözlerini şöyle yanıtlamıştım: "Tamam, ben de seninle birlikte olmak istiyorum. Seninle yürümek hoşuma gidiyor, seni tanımak istiyorum. Ama şimdi yurda geç kaldın, yemek kalmayacak."

SORU: O ne dedi?

AYŞEGÜL: Oldukça sert bir ifadeyle: "Başlarım yemeğinden!"

SORU: Bu ilişkinizin başlangıcı oldu, galiba?

AYŞEGÜL: Evet, örneğin okula erken gelen diğerini bekliyordu. Birlikte çıkıyorduk, falan. Bu arada onu neden beklediğimi düşünüyordum. "Bu insanın benim yaşamımda bir yeri var" diyordum.

CEM: İlişkimizin başladığı dönemde memlekete gitmiştim. Döndüğümde elini nasıl tutacağımı düşünüyordum.

AYŞEGÜL: Elimi tuttu, şaşırdım. Daha doğrusu ne yapacağımı bilemedim. Bir erkek ilk kez elimi tutuyordu. Niye tuttuğunu sorsa mıydım, ne hissettiğini sormalı mıydım? Tutması doğaldı, tabii ki elele olmalıydık, ama bunu konuşmalı mıydık? Çok heyecanlanmıştım. Hava çok kötüydü, ya-

devamı sayfa 15'de

TÜSTAV